

Magyar - Na'vi szótár v. 13.51

Tirea Aean (Corey Scheideman) & Markì (Mark Miller)
Compiled and Translated by Kifkeyä Nari (Batiz Zoltán) és P.A.'li makto (Petrovits Andrea)
www.LearnNavi.org

Utolsó frissítés: 16.7.2017

Ez egy Magyar-Na'vi szótár. **Vastag betűk** mutatják a magyar szavakat. *Dőlt betűk* a Na'vi megfelelőjüket. Sima betűvel szedve található a nyelvtani besorolás: a zárójelekben további megjegyzések. A «x» infixet jelent, ahol pl. *t«pre-first»«1»ar«2»on* azok pozícióját jelöli. A tulajdonneveket nagybetűvel kezdjük. A – és a + azt jelzi, hogy egy képző vagy egy toldalék a szó bármely oldalára kerülhet. Feltételezzük az elhajlás mibenlétének ismeretét.

Rövidítések:

– = morfémahatár	cs.sz. = csak személyekre
+ = gyengítő morfémahatár	part. = partikula (járulékszó, változatlan alakú, nem ragozható szó)
<> = infixum	nm. = névmás
mn. = melléknév	tul.n. = tulajdonnév
told. = toldalék	ige = ige
hsz. = határozószó	i.(átn) = ige (angol szerint állapotjelző tárgyatlan)
ksz. = kötőszó	i.(t) = ige (angol szerint tárgyas)
ö.szó = összetett szó	i.(tn) = ige (angol szerint tárgy nélküli)
mut.n. = mutató névmás	i.(tm) = ige (angol szerint tárgyas módbeli)
gesz. = nyelvi gesztus, indulatszó	i.(tnm) = ige (angol szerint tárgyatlan módbeli)
kérd. = kérdőszó	alár. = alárendelt
fn. = főnév	
n.e. = nem emberekre/személyekre	
szám = számnév	

Források

Az összes szót próbáltuk legjobb tudásunk szerint a lehető legmegbízhatóbb forrásból beszerezni. Az eredet alsó indexben található az IPA átírás után, ez megmondja, hogy eredetileg honnan származik egy-egy szó.

Történeti érdekességként: a szótár eredetileg abból az 500 szóból állt, melyet Dr. Frommer 2010 márciusában bocsátott rendelkezésünkre. Ahogy a nyelv tovább fejlődött, további szavak kerültek bele, ezeket Dr. Frommertől a személyes blogján és emailen keresztül kapjuk. Dr. Frommer arra kérte a LearnNavi.org közösségét, hogy segítsen új szavakat kitalálni a **Szókinszbővítési Projecten** keresztül. Ez a project folyamatosan zajlik, és sok általunk javasolt szó bekerült ebbe a szótárba. Másik forrás: szabadon használható toldalékokkal ellátott szavak, illetve olyan toldalékolt szavak, melyeket Dr. Frommer használt, és így létezőnek tekinthetők. A források sorrendje, a legmegbízhatóbbtól a legkevésbé megbízhatóig:

- PF = Dr. Paul Frommer
- M = the Movie (a Film)
- JC = James Cameron
- G = the Avatar Games (az Avatar játék)
- ASG = A Survival Guide (a Túlélési Kézikönyv)
- PND = Pandorapedia.com

.

... **miatt**: [ta.'lun] _{PF} told. *talun-*

...**előtt (időben)**: [kam] _{PF} told. *kam-*

... **szerepében, mint...**: [sko] _{PF} told. *sko+*

1

1, egy: [ʔaw] _{PF} szám *'aw*

[ɛjk.ta.'naj] _{JC,PF} fn. *eyktanay* (eredete: **eyktan** vezető)

111egészség vagy jólét (szellemi): [fpom.'ron] _{PF} fn. *fpomron* (eredete: **fpom** jólét és **ronsem elme**) cs.sz.

111ingadob: [wok.'a.u] _{JC,PF} fn. *wokau* (összetétel ebből: **wok** hangos és **au** dob)

111helyettes, megbízott, leendő vezető:

2

2, kettő: [ʔmu.nɛ] _{PF} szám *mune*

3

3 nap múlva: [p'ɛ.sɿ.'aj] _{PF} fn., hsz. *pxesrray* (eredete: **trr** nap)

dete: **trr** nap)

3 napja: [p'ɛ.sɿ.'am] _{PF} fn., hsz. *pxesrram* (ere-

3, három: [p'ɛj] _{PF} szám *pxey*

4

4, négy: [ʔsɿŋ] _{PF} szám *tsing*

5

5, öt: [mɿ] _{PF} szám *mrr*

6

6, hat: [ʔpu.kapʔ] _{PF} szám *pukap*

64, hatvannégy: [zam] _{PF} szám *zam*

7

7, hét: [ʔki.næ] _{PF} szám *kinä*

8

8, nyolc: [vol] _{PF} szám *vol*
a 8-as jele (nem az értéke!) (pl. telefonszám-

nál használható): [ʔɛjtʔ] _{PF} fn. *'eyt*

a 9-es jele (nem az értéke!) (pl. telefonszám-

nál használható): [na:jn] *PF* fn. *nayn*

A

ányaszövőszék", hatalmas szövőszék:

[sa.'ʔɛw.raŋ] *PF* fn. *sa'ewrang* (eredete: *sa'nok* *anya* és *'ewrang* szövőszék)

(anya)méh: [pɾ.ku] *PF* fn. *prrkū* (összetétel ebből: *prrnēn* *csecsemő* és *kelku* *otthon*)

(azért) mert: [a.'lun.ta] *PF* ksz. *alunta*

(azért), hogy; valaminek az érdekében: [fpi] *PF* told. *fpi+*

aaa: [slo.'snɛpʔ] *PF* aaa *slosnep* (eredete: *snep* *aaa*)

abbahagy, befejez: [ft.aŋ] *PF* i.(tnm) *ftang*

abbahagy, felfüggeszt (a cselekvés folytatódni fog): [fɸ.a.kʔ] *PF* ige *fɸak*

abban az esetben, úgy, akkor: [ha] *PF* ksz. *ha*

abban az időben mikor, amikor: [kɾ.a] *PF* ksz. *krra* (eredete: *krr* *idő*)

abc: [sna.pam.'ɾɛl.vi] *PF* fn. *snepamrelvi* (eredete: *pamrelvi* *betű* (fonetikus jel))

ad: [t.ɪŋ] *PF* i.(t) *tɪŋ*

addig, azalatt: [tsa.'kɾ.vaj] *PF* hsz. *tsakrrvay* (összetétel ebből: *tsakrr* *akkor* és *vay* *-ig*)

addigra, mire, amíg: [li.sɾɛ] *PF* hsz. *lisre+* (összetétel ebből: *li* *már* és *sre+* *előtt*)

addition, post script: [tɪ.'suŋ] *LN* fn. *tɪsung* (eredete: *sung* *add*)

aggasztó dolog, aggodalom oka/forrása: [sɲum.tsim] *PF* fn. *sɲumtsim* (összetétel ebből: *sɲum* *aggodalom* és *tsim* *forrás*)

aggasztó, nyugtalanító: [sɲu.ŋaʔ] *PF* mn. *sɲung'a* (eredete: *sɲum* *aggodalom*)

aggodalom: [sɲum] *PF* fn. *sɲum*

aggodalom oka/forrása, aggasztó dolog: [sɲum.tsim] *PF* fn. *sɲumtsim* (összetétel ebből: *sɲum* *aggodalom* és *tsim* *forrás*)

aggódik: [sɲum s.i] *PF* i.(tn) *sɲum si* (eredete: *sɲum* *aggodalom*)

aggódva, bosszúsan: [ni.'sɲum] *PF* hsz. *nɪsɲum* (eredete: *sɲum* *aggodalom*)

agy: [ɛl.tu] *PF* fn. *eltu*

aha, ja, oké: [sɾan] *PF* hsz., gesz. *sran*

ahogy/mint...; ahogy, (ugyan)úgy, olyanképpen (helyzetből adódó hasonlóság):

[tɛŋ.fja] *PF* ksz. *tengfja* (összetétel ebből: *teng* *megegyező* és *fya'o* *út*)

ahol: [tsɛ.ŋa] *PF* ksz. *tsenga* (eredete: *tseng* *hely*)

ahova vissza lehet vonulni, magán terület: [sno.mo] *PF* fn. *sno* (összetétel ebből: *sno* *saját* és *mo* *terület*)

ajak: [sɛj.ri] *JC* fn. *seyri*

ajándék: [st'ɛ.li] *PF* fn. *stxeli*

ajánl: [st'ɛ.nu.t.ɪŋ] *PF* i.(t) *stxenutɪŋ* (eredete: *stxenu* *ajánlat*, fn.)

ajánlat: [st'ɛ.nu] *PF* fn. *stxenu* (összetétel ebből: *stxeli* *ajándék* és *lonu* *elereszt*)

akadály, barikád: [ɛ.'k'an] *PF* fn. *ekxan*

akadályoz: [h.ul.'tst'.ɛm] *PF* i.(t) *hultstxem*

akar: [n.ɛw] *PF* i.(tm) *new*

akaratlanul, véletlenül: [nɪt.'kan.lu.ke] *PF* hsz. *nɪtkanluke* (összetétel ebből: *nɪtkan* *szándékosan*, *akarattal* és *luke-* *nélkül*)

akarattal, szándékosan: [nɪt.'kan] *PF* hsz. *nɪtkan* (eredete: *tikan* *cél*, *szándék*)

akarom mondani, vagyis, illetve: [ko.'lan] *PF* gesz. *kolan* (eredete: *kan* *céloz*)

aki, amely(ik) (határozói mellékmondat kötőszava): [a] *PF, LN* part. *a*

akik közül meghalt néhány), túlélő (pl. olyan csoport tagjai: [lɛm.'ɾɛj] *PF* mn. *lemrey* (eredete: *emrey* *túlél*)

akinek vágnak a jelenlétére), hiányzó, hiányolt (mint egy távollévő ember: [lom] *PF* mn. *lom*)

akkor: [tsa.'kɾ] *PF* hsz. *tsakrr* (eredete: *tsa-* *az* és *krr* *idő*)

akkor: [zɛl] *PF* hsz. *zel*

akkor, úgy, abban az esetben: [ha] *PF* ksz. *ha*

akként/úgy..., -ként, mint/ahogy: [na] *PF* esz. *na-*

akként/úgy..., ként, mint/ahogy: [p'ɛl] *PF* told. *pxel-*

aktív, energikus: [wa.lakʔ] *PF* mn. *walak*

akármennyire, bármily: [ŋi.'an] *PF, SW* hsz. *ngian*

alacsony: [tɪm] *PF* mn. *tɪm*

alacsony szint: [ˈtɪm.jɪ] *PF* fn. *tìmyì* (összetétel ebből: *tìm* *alacsony* és *yì* *szint*)

alagút: [ɾoŋ] *PF* fn. *rong*

alak, forma: [ʔon] *PF* fn. *'on*

alapjában, alapvetően, lényegében: [ni.ˈraŋ] *PF* *HSZ. nìran* (eredete: *ran* *belső tulajdonság*)

alapos ismeret, hozzáértés: [tsul.ˈfæ] *PF* fn. *tsulfä*

alapos, részletességre törekvő (személy): [lɛ.ˈno] *PF* mn. *leno*

alaposan elsajátít: [tsul.ˈfæ ˈs:i] *PF* i.(tn) *tsulfä sí* (eredete: *tsulfä* *ismeret*)

alaposan, részletesen: [ni.ˈno] *PF* *HSZ. nìno*

alaposság, részletesség: [ti.ˈno] *PF* fn. *tìno*

alapvetően, alapjában, lényegében: [ni.ˈraŋ] *PF* *HSZ. nìran* (eredete: *ran* *belső tulajdonság*)

alatt(a), alul: [æ.o] *PF* told. *äo-*

alatt, folyamán, közben: [kɾ.ka] *PF* told. *krrka-* (eredete: *krr* *idő*)

alj(a), fenék: [kɪ.pa] *PF* fn. *klpa*

alkalmasint, megfelelő időben: [nik.ˈmaɾ] *PF* *HSZ. nìkmar* (eredete: *kìmar* *szezonális*)

alkalom, eset, ismételten előforduló cselekvések egyike: [a.lo] *PF* fn. *alo*

alkony, este naplemente előtt: [sɾɛ.ton.ˈʔoŋ] *PF* fn. *sreton'ong* (összetétel ebből: *sre* *előtt* és *txon'ong* *alkony*)

alkony, sötétedés előtti időszak, naplemente után: [t'on.ˈʔoŋ.maw] *PF* fn. *txon'ongmaw* (összetétel ebből: *txon'ong* *naplemente* és *maw* *után*)

alkot, készít, létrehoz: [ŋ.opː] *PF* i.(t) *ngop*

alkotás: [sæ.ˈŋopː] *PF* fn. *sängop* (eredete: *ngop* *alkot*)

alkotás elvont fogalma: [ti.ˈŋopː] *PF* fn. *tìngop* (eredete: *ngop* *alkot, készít*)

alkotó: [ˈŋop.ju] *PF* fn. *ngopyu* (eredete: *ngop* *alkot*)

allergén: [fnɛ.ˈt'um] *PF* fn. *fnetxum* (eredete: *txum* *méreg*); Pl.: *Oeri lu swoa fnetxum*.

alszik: [h.a.h.aw] *PF* i.(tn) *hahaw*

alul, alatt(a): [æ.o] *PF* told. *äo-*

alámerül, lebukik, zuhan: [t.awŋ] *PF* i.(tn) *tawŋ*

alászáll, leereszkedik: [kɪ.ˈk.æ] *PF* i.(tn) *klkã* (összetétel ebből: *klpa* *alj(a)* és *kã* *megy*)

amely magas szikláról vagy lebegő hegyről folyik le (megszámlálható), egy-

edülállóan magas, vékony vízésés: [se.ˈʔajl] *PF* fn. *se'ajl*

amely(ik) (határozói mellékmondat kötőszava), aki: [a] *PF, LN* part. *a*

amelyek egy folyamból vagy tavakból folynak (megszámlálható), egy csepp vagy kisebb vízésések sorozata: [ˈsja.nan] *PF* fn. *syanan*

ami a földtől távol és tisztán tart valamit, mesterséges tárgy: [fjan] *PF* fn. *fyan*

amikor, abban az időben mikor: [kɾ.a] *PF* *KSZ. krra* (eredete: *krr* *idő*)

amit különösen kellemesnek talál, elfoglalt(nak lenni) (pozitív értelemben), elmélyed valamiben: [ˈs.u.l.m] *PF* i.(átn) *sulin* (eredete: *in* *elfoglalt*)

amulet, totem: [ˈlo.ʔa] *PF* fn. *lo'a*

amíg, -ig: [vaj.ˈkɾ] *PF* *KSZ. vaykrr* (összetétel ebből: *vay-* *-ig* és *krr* *idő*)

amíg, miközben, mialatt: [tɛŋ.ˈkɾ] *PF* *KSZ. tengkrr* (összetétel ebből: *teng* *megegyező* és *krr* *idő*)

amíg, mire, addigra: [ˈli.sɾɛ] *PF* *HSZ. lisre+* (összetétel ebből: *li* *már* és *sre+* *előtt*)

annak, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava): [ˈfu.ri.a] *PF* nm., *alár. furia* (összetétel ebből: *fi'uri* *ez* (*topikális*) és *a* *határozói mellékmondat kötőszava*)

annyira, úgy: [ni.ˈft'an] *PF* *HSZ. niftan* (eredete: *fitan* *olyan*)

anya: [ˈsaʔ.nokː] *PF* fn. *sa'nok* (eredete: *sa'atenuk* *C*)

anyu: [ˈsaʔ.nu] *PF* fn. *sa'nu* (becéző forma, eredetije: *sa'nok* *anya*)

anyuka (fiatal lányokra): [ˈsaʔ.nu.tɕjɪpː] *PF* fn. *sa'nutsyip* (eredete: *sa'nu* *anyu*)

apa: [ˈsem.pul] *PF* fn. *sempul*

apropó, melleleg, jut eszembe: [ni.ˈviŋ.kapː] *PF* *HSZ. nìvingkap* (eredete: *vingkap* *eszébe jut, "beugrik"*)

apró, kicsi, parányi: [ˈhi.ʔi] *PF* mn. *hì'i*

apu: [ˈsem.pu] *PF* fn. *sempu* (becéző forma, eredetije: *sempul* *apa*)

arc, orca: [flawm] *PF* fn. *flawm*

arc, orca, ábrázat: [kɛj] *PF* fn. *key*

arc-csík: [pil] *PF* fn. *pil*

arckifejezés: [ˈkɛj.rɛl] *PF* fn. *keyrel* (összetétel ebből: *key* *arc* és *rel* *kép*)

- asztal:** [ʰʃan.jo] *PF* fn. *fyanyo* (összetétel ebből: *fyán* mesterséges tárgy, ami a földtől távol és *tisztán tart valamit* és *yo* felszín) Megjegyzés: köznapiban szóhasználatban *yo* is lehet *fyanyo* helyett
- aszály:** [ʰtom.pa,keɽ] *PF* fn. *tompakel* (eredete: *tompa eső*)
- avatár-test (álomjáró test):** [u.nil.ti.ʰran.tokʰ] *JC,PF* fn. *uniltirantokx* (összetétel ebből: *uniltiranyu* álomjáró és *tokx* test)
- avatárok csoportja vagy klánja:** [u.nil.ti.ʰran.tokʰ] *PF* fn. *uniltirantokxoloʰ* (összetétel ebből: *uniltirantokx* avatár-test és *oloʰ* klán)
- az:** [satʰ] *PF* nm. *sat* (a *tsat* gyengített alakja)
- az (csak személyekre):** [ʰtsa.po] *PF* nm. *tsapo* (összetétel ebből: *tsa-* az a... és *po* ő)
- az (cselekvés):** [ʰtsa.keɽ] or [ʰtsa.ʰkeɽ] *PF* mut.n. *tsakem* (eredete: *tsa-* az és *kem* tett)
- az (dolog):** [ʰtsa.ʔu] *PF* mut.n. *tsaʰu* (összetétel ebből: *tsa* az és *ʰu* *dolog*)
- az (mutatónév más):** [ʰtsaw] *PF* mut.n., nm. *tsaw*
- az (tárgyas esetben alanyként):** [ʰtsal] *PF* nm. *tsal*
- az a válasz:** [ʰteɽŋ.a] *PF* fn. *teynga* (az összevonás elemei *tiʰeyng a*)
- az a válasz (jelölt alany):** [ʰteɽŋ.la] *PF* fn. *teyngla* (az összevonás elemei *tiʰeyng-il a*)
- az a válasz (tárgyeset):** [ʰteɽŋ.ta] *PF* fn. *teyngta* (az összevonás elemei *tiʰeyng-it a*)
- az ellenkező oldalon, ellentkező:** [ʰfew.tu.sokʰ] *PF* mn. *fewtusok* (eredete: *few-át*)(Hétköznapi szóhasználatban (*few.ʰsok*))
- az erdő teteje:** [u.tu] *PF* fn. *utu*
- az élet egyensúlya:** [ʰre.j.ʰʔeɽŋ] *PF* fn. *reyʰeng* (eredete: *rey* él)
- az én saram (megbánás vagy vétkesség beismerése), bocs, szánom-bánom, sajnós, sajna:** [ŋaj.ʰtʰo.a] *PF* gesz. *ngaytxoa* (összetétel ebből: *ngeyä* *tiéd* és *txoa* megbocsátás)
- az(on) a hely(en), ott:** [ʰtsa.ʰtseɽŋ] or [ʰtsa.tseɽŋ] *PF* mut.n., fn. *tsatseng* (összetétel ebből: *tsa* az és *tseng* hely)
- az, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava):** [fwa] *PF* nm., alár. *fwa* (összetétel ebből: *fiʰu* ez (alanyeset) és *a* határozói mellékmondat kötőszava)
- azalatt, addig:** [ʰtsa.ʰkr.va.j] *PF* hsz. *tsakrrvay* (összetétel ebből: *tsakrr* akkor és *vay* -ig)
- azaz hogy, más szóval:** [ʰa.lu] *PF* ksz. *alu* (eredete: *a* a melléknévjelző és *lu* van) (toldalékokhoz)
- azok a hírek:** [fɪmawnta] *PF* fn. *fɪmawnta* (az összevonás elemei *fɪmawn-it a*)
- azonnal, egy pillanat múlva:** [pʰi.swaw.ʰa.j] *PF* hsz. *pɪswaway* (összetétel ebből: *swaw* pillanat és *ay* jövő idejű igei infixum)
- azonos, egyenlő, megegyező:** [tɛŋ] *PF* mn. *teng*
- azt (tárgyként):** [ʰtsatʰ] *PF* nm. *tsat*
- azt, hogy (alárendelt tagmondatot jelez):** [ʰfu.la] *PF* ksz. *fula* (összetétel ebből: *fiʰul* ez (jelölt alany eset) és *a* vonatkozó tagmondatot jelez)
- azt, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava):** [ʰfu.ta] *PF* nm., alár. *futa* (összetétel ebből: *fiʰu-t* ez-t (tárgyeset) és *a* határozói mellékmondat kötőszava)

B

- (be)fed, (el)takar:** [ʰɛw.ʰs.i] *PF* i.(tn) *lew si* (eredete: *lew* *takar*)
- (bele)lát (spirituális értelemben), lény(eg)ében megért/felismer, 'grokkol':** [ʰk.a.m.ɛ] *PF* i.(t) *kame*
- ban/-ben, bent, benne, rajta, -on/-en/-ön:** [mi] *PF* esz. *mì+*
- ból/-ből, -tól/-től, felől, irányából (időben is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal):** [ta] *PF* esz. *ta-*
- "beugrik", észébe jut:** [ʰv.iŋ.k.apʰ] *PF* i.(t) *vingkap*
- baba, csecsemő:** [ʰpɪ.nɛŋ] *PF* fn. *prɪnen*
- babahordozó:** [ʰpɪ.smuŋ] *PF* fn. *prɪsmuŋ* (összetétel ebből: *prɪnen* *baba* és *smuŋ* szállító eszköz)
- baj, ártalom:** [kʰu] *PF* fn. *kxu*
- bal (bal oldali):** [ʰtɛɽ] *PF* mn. *ftär*
- bal oldal:** [ʰtɛɽ.pa] *PF* fn. *ftärpa* (összetétel ebből: *ftär* *bal* és *paʰo* oldal)
- baleset:** [ʰfɛ.keɽ] *PF* fn. *fekem* (összetétel ebből: *feʰ* rossz és *kem* tett)
- balra:** [mi.ʰtɛɽ] *PF* hsz. *niftär* (eredete: *ftär* *bal*)
- banányümolcs:** [ʰu.tu.ma.u.ti] *PF* fn. *utu-*

- mauti* (összetétel ebből: **utu** az erdő teteje és **mauti** gyümölcs) (szó szerint: erdő teteje gyümölcs)
- barikád, akadály:** [ɛ. 'k'an] *PF* fn. *ekxan*
- barlang:** [slæf] *PF* fn. *slär*
- barna:** ['kɫ.vawm] *PF* mn. *klvawm* (összetétel ebből: **killte** föld és **vawm** sötét)
- barát:** ['ʔɛj.lan] *PF* fn. *'eylan*
- barátság:** [ti. 'ʔɛj.lan] *PF* fn. *tī'eylan* (eredete: *'eylan barát*)
- becsület, tisztesség:** [mɛ. 'u.i.a] *PF* fn. *meuia*
- becsületes, tiszteletreméltó:** [mɛ. 'u.i.a.ŋaʔ] *PF* mn. *meuianga'* (eredete: **meuia** becsület és **nga'** tartalmaz)
- becsületesség, igazság(osság):** [tɪm. 'wi.æ] *PF* fn. *tīmwiä* (eredete: **muiä** rendes, igazságos, helyes, becsületes)
- befejez, abba hagy:** [ft. aŋ] *PF* i.(tnm) *ftang*
- befejez, elvégez:** [ha. 'sɛj 's-i] *PF* i.(tn) *hasey si* (eredete: *hasey kész, befejezett*)
- befejez, lezár (a cselekvés eredményes):** ['ʔ.iʔ. a] *PF* i.(tn) *'i'a*
- befejezett vagy folyamatos kötőmóddal, bárcsak! (kívánság; a tényekkel szemben):** [ni. 'ra.ŋal] *PF* hsz. *nirangal* (eredete: *rangal kíván*)
- befejezett, kész:** [ha. 'sɛj] *PF* mn. *hasey*
- befejezés:** [ti. 'ʔiʔ. a] *PF* fn. *tī'i'a* (eredete: *'i'a befejez*)
- befejező, utolsó, végső:** [toɾ] *PF* mn. *tor* (eredete: *toruk végső árny*)
- befelé, bele, belültre, belsejébe:** ['nɛm. fa] *PF* told. *nemfa-* (összetétel ebből: **ne** felé és **mifa** -ban,-ben)
- bejárat:** [rawŋ] *PF* fn. *rawng*
- bekerített nyílt terület, terület, völgy:** [mo] *PF* fn. *mo*
- bekövetkezik, (meg)történik:** [l.ɛn] *PF* i.(tn) *len*
- bele, befelé, belültre, belsejébe:** ['nɛm. fa] *PF* told. *nemfa-* (összetétel ebből: **ne** felé és **mifa** -ban,-ben)
- belseje, belül, odabent:** ['mi. fa] or [mi. 'fa] *PF* fn., hsz. *mifa*
- belsejébe, bele, befelé, belültre:** ['nɛm. fa] *PF* told. *nemfa-* (összetétel ebből: **ne** felé és **mifa** -ban,-ben)
- belső tulajdonság, lényeg, valaminek az alapvető természete, személyiség:** [ran] *PF* fn. *ran*
- belép:** ['fp' .æ. k. im] *PF* i.(tn) *fpxäkim*
- belül, belseje, odabent:** ['mi. fa] or [mi. 'fa] *PF* fn., hsz. *mifa*
- belültre, bele, befelé, belsejébe:** ['nɛm. fa] *PF* told. *nemfa-* (összetétel ebből: **ne** felé és **mifa** -ban,-ben)
- belülről, ki(-felé):** ['ftum. fa] *PF* told. *ftumfa-* (eredete: **mifa** belül)
- bemutat, előad:** [mu. w. m. 't' u] *PF* i.(t) *muwɪn-txu* (eredete: *wɪntxu mutat*)
- bemutató, kiállítás:** [sæ. wɪm. 't' u] *PF* fn. *säwɪn-txu* (eredete: *wɪntxu mutat*)
- bemártás, merítés (folyadékba):** [jɛm. 'fpaj] *PF* fn. *yemfpay* (összetétel ebből: **yem** rak és **pay** víz)
- benne, bent, rajta, -ban/-ben, -on/-en/-ön:** [mi] *PF* esz. *mì+*
- bent, benne, rajta, -ban/-ben, -on/-en/-ön:** [mi] *PF* esz. *mì+*
- beragad, beszorul:** [n. ipʔ] *PF* i.(tn) *nip*
- beszorul, beragad:** [n. ipʔ] *PF* i.(tn) *nip*
- beszéd, szónoklat:** [sæ. ft' u. 'li. ʔu] *PF* fn. *säftx-uli'u* (eredete: **ftxuli'u** szónokol, beszédet mond)
- beszédet mond, szónokol:** [ft' u. 'li. ʔu] *PF* i.(tn) *ftxuli'u* (összetétel ebből: **täftxu** szó és **li'u** szó)
- beszédhang, énekhang:** ['mok. ri] *PF* fn. *mokri*
- beszél:** [p. ɫ. 't' .ɛ] *PF* ige *plltxe*
- beszél valamiről, értekezik, oda vonatkozót mond:** [l. awkʔ] *PF* i.(t) *lawk*
- beszélget, társalog:** [p. æŋ. 'k' .o] *PF* i.(tn) *pängkxo*
- beszélgetés, megbeszélés:** [ti. pæŋ. 'k' o] *PF* fn. *tipängkxo* (eredete: **pängkxo** beszélget)
- beszélgetőtárs, társalkodó:** [pæŋ. 'k' o. ju] *PF* fn. *pängkxoyu* (eredete: **pängkxo** beszélget)
- beszélő:** [pl. 't' .ɛ. ju] *PF* fn. *plltxeyu* (eredete: **plltxe** beszél)
- beteg:** [sp' in] *PF* mn. *spxin*
- beteg (szellemileg), egészségtelen:** [kɛl. fpom. 'ron] *PF* mn. *kelpomron* (összetétel ebből: **ke** nem és **lefpomron** egészséges (szellemileg)) cs.sz.
- beteg (szellemileg), egészségtelen:** [kɛ. fpom. 'ro. ŋaʔ] *PF* mn. *kefpomronga'* (összetétel ebből: **ke** nem és **fpomronga'** egészséges (szellemileg)) n.e.

- betegség, kór:** [sæ.'sp'in] *PF* fn. *säspxin* (eredete: *spxin beteg*)
- betegségi állapot:** [ti.'sp'in] *PF* fn. *tispxin* (eredete: *spxin beteg*)
- beteljesülés, érettség, fejlettség:** [ti.'fjɛjn] *PF* fn. *tifyeyn* (eredete: *fyeyn érett, fejlett*)
- betű (fonetikus jel):** [pam.'rɛl.vi] *PF* fn. *pam-relvi* (eredete: *pamrel írás*)
- betűzés (helyesírás):** [pam.'rɛl.fja] *PF* fn. *pam-relfya* (eredete: *pamrel írás és fya'o mód*)
- bezárni:** [t̃stu 's-i] *PF* i.(tn) *tstu si* (eredete: *tstu zárt*)
- bimbó, rügy:** [p̃r.nɛ.sju] *PF* fn. *prnesyul* (összetétel ebből: *prnen csecsemő* és *syulang virág*)
- biolumineszcencia, fénykibocsátás:** [sju.'ra.tan] *JC,PF* fn. *syuratan* (összetétel ebből: *syura energia* és *atan fény*)
- biolumineszcens szeplő, csillag:** [tan.'hi] *PF* fn. *tanhi*
- bizonyos, tiszta, világos:** [law] *PF* mn. *law*
- bizonyít:** [w-i.'ɲaj] *PF* i.(t) *wingay* (eredete: *wintxu mutat* és *ngay igaz*)
- bizonyítás, bizonyíték (általában):** [ti.wi.'ɲaj] *PF* fn. *t̃wingay* (eredete: *wingay bizonyít*)
- bizonyíték (konkrét esetben):** [sæ.wi.'ɲaj] *PF* fn. *s̃awingay* (eredete: *wingay bizonyít*)
- bizonyíték (általában), bizonyítás:** [ti.wi.'ɲaj] *PF* fn. *t̃wingay* (eredete: *wingay bizonyít*)
- biztonság:** [ti.'k'u.kɛ] *PF* fn. *tikxuke* (eredete: *kxuke biztonságos*)
- biztonságban, biztonságosan:** [ni.'zaw.noŋ] *PF* hsz. *nizawnong* (eredete: «*awn*» *befejezett melléknévi igenévi alak* és *zong megment*)
- biztonságos:** [k'u.kɛ] *PF* mn. *kxuke* (összetétel ebből: *kxu ártalom* és *ke nem*)
- biztonságosan, biztonságban:** [ni.'zaw.noŋ] *PF* hsz. *nizawnong* (eredete: «*awn*» *befejezett melléknévi igenévi alak* és *zong megment*)
- biztos, magabiztos:** [am.'ʔa.kɛ] *PF* mn. *am'ake* (összetétel ebből: *am'a kétség* és *ke nem*)
- bocs, szánom-bánom, sajnós, sajna, az én saram (megbánás vagy vétkesség beismerése):** [ɲaj.'t'o.a] *PF* gesz. *ngaytxoa* (összetétel ebből: *ngeyä tiéd* és *txoa megbocsátás*)
- bocsánatkérés:** [tsap.'ʔa.lu.tɛ] *PF* fn. *tsap'alute*
- bocsánatot kér:** [tsap.'ʔa.lu.tɛ 's-i] *PF* i.(tn) *tsap'alute si* (eredete: *tsap'alute bocsánatkérés*)
- bogyó:** [pa.suk^ɿ] *PF* fn. *pasuk*
- bokor:** [ut.ral.t̃sjip^ɿ] *PF* fn. *utraltsyip* (eredete: *utral fa*)
- boldogan, szerencsésen:** [nɛt.t̃ip^ɿ] *PF* hsz. *netrip*
- boldogtalan, szomorú, 'Milyen szomorú!':** [kɛ.'ft'o] *PF* gesz. *keftxo*
- bolond, örült, örületes:** [lɛk.'jɛ.ʔuŋ] *PF* mn. *lekye'ung* (eredete: *keye'ung örület*)
- bomló állat vagy rothadó hús szagára emlékeztető:** [k'æ.næŋ] *PF* mn. *kxänäng*
- bonyolult (dolog), finom, részletes, precíz:** [hi.'no] *PF* mn. *hino*
- bonyolult, nehéz:** [ɲæ.zik^ɿ] *PF* mn. *ngäzik*
- borús (pl.: felhős ég), zárt:** [t̃stu] *PF* fn. *tstu*
- bosszankodik, dühöng:** [st-i] *PF* i.(tn) *sti*
- bosszant, dühít:** [stɛj.'k-i] *PF* i.(t) *steyki* (eredete: *sti dühöng* és «*eyk*» *műveltető igei infixum*)
- bosszant, zavar:** [sr.æt^ɿ] *PF* i.(t) *srätx*
- bosszusan, aggódva:** [ni.'sɲum] *PF* hsz. *ñsɲum* (eredete: *sɲum aggodalom*)
- bosszúság:** [sæ.'sræt^ɿ] *PF* fn. *s̃srätx* (eredete: *srätx bosszat*)
- bot, pálca:** [swɛk^ɿ] *PF* fn. *swɛk*
- buborék:** [t'at^ɿ] *PF* fn. *txatx*
- bukás, sikertelenség (konkrét esetben):** [sæ.'nu.i] *PF* fn. *s̃nui* (eredete: *nui elbukni, sikertelennek lenni*)
- bumm! (hangutánzószó):** [k'aŋ.aŋ.aŋ] *PF* gesz. *kxangangang*
- bunkósbot (fegyver):** [t'ɛwk^ɿ] *PF* fn. *txewk*
- buta, sötét:** [snu.mi.na] *CP* mn. *snumina* cs.sz.
- buta, tudatlan:** [jaj.mak^ɿ] *PF* mn. *yaymak*
- buzgó, lelkes:** [lɛ.'soʔ.ha] *PF* mn. *leso'ha* (eredete: *so'ha lelkesnek lenni*) cs.sz.
- báj, elegancia, kecsesség:** [lo.ran] *PF* fn. *loran* (összetétel ebből: *lor gyönyörű* és *ran belső tulajdonság*)
- bánat:** [jɛŋ.'wal] *PF* fn. *yengwal*
- bár, ugyanakkor, ámbátor:** [hu.'fwa] *PF* ksz. *hufwa*
- bárcsak! (kívánság; a tényekkel szemben, befejezett vagy folyamatos kötőmóddal):** [ni.'ra.ŋal] *PF* hsz. *ñrangal* (eredete: *rangal kíván*)
- bármely egyéb ülőalkalmatosság, szék, pad:** [sɛjn] *PF* fn. *seyn* (eredete: *sä'o eszköz és heyn ül*)

bármí, mindegy: [kɛ.ˈtʃɾan] *PF* mn., ksz. *kets-ran* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **tsranten** *számít*)

bármily, akármennyire: [ŋi.ˈan] *PF,SW* hsz. *ngian*

bátor: [tʃtɛw] *PF* mn. *tstew* cs.sz.

bátor, merész: [ti.ˈtʃtɛw.ŋaʔ] *PF* mn. *títstewnga'* (eredete: **títstew** *bátorság*, *merész-ség*) n.e. (pl. **bátor** tett)

bátorság, merészség: [ti.ˈtʃtɛw] *PF* fn. *títstew*

béke, jólét: [fɔm] *PF* fn. *fpom*

békésen, nyugodtan: [nim.ˈwej] *PF* hsz. *nimwey* (eredete: **mawey** *nyugodt*)

bízik, függ valamitől, számít: [m.ɔŋ] *PF* i.(t) *mong*

bízva, habozás nélkül: [ni.ˈmal] *PF* hsz. *nimal*

C

(csoport)tag: [ha.ˈp'i.tu] *PF* fn. *hapxìtu* (eredete: **hapxì** *rész*)

a célból/azért, hogy: [ftɛ] *PF* ksz. *fte* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)

cipő: [hawn.ˈvɛŋ] *PF* fn. *hawŋven* (összetétel ebből: **hawnu** *véd, óv* és **venu** *lábfej*)

copf, idegköteg: [tʃswin] *PF* fn. *tswin*

copfocska: [tʃswin.ˈtʃsjipʔ] *PF* fn. *tswintsyìp* (eredete: **tswin** *copf*)

csak: [ni.ˈʔaw] *PF* hsz. *nì'aw* (eredete: **'aw** *egy*)

családi függőágy: [ˈswaj.ni.vi] *PF* fn. *sway-nivi* (összetétel ebből: **soaia** *család* és **nivi** *függőágy*) Megjegyzés: *soaia* összevonva ezzel: *sway*

csalódás, meghiúsult elvárások miatti érzelmi csalódottság, kiábrándulás: [ˈjɛw.la] *PF* fn. *yewla*

csalódást okozva, kiábrándítóan: [ni.ˈjɛw.la] *PF* hsz. *nìyewla* (eredete: **yewla** *csalódás*)

csapat, szakasz, katonai egység: [ˈwɛm.po.ŋu] *PF* fn. *wempongu* (összetétel ebből: **wem** *harcol* és **pongu** *csoport*)

csapda: [sæ.ˈsjɛpʔ] *PF* fn. *säsyep* (eredete: **syep** *csapdába ejt*)

csapdába ejt: [sj.ɛpʔ] *PF* i.(t) *syep*

csapás (állaté vagy személyé), állatnyom: [tʃsmim] *PF* fn. *tsmim*

csatában legyőz, meghódít: [l.æ.ˈt'ajŋ] *PF* i.(t) *lätxayŋ*

csecsemő, baba: [pɾ.nɛŋ] *PF* fn. *prnen*

(eredete: **mal** *megbízható*)

bölcs: [t'an.ˈtʃlu.sam] *PF* mn. *txantslusam* (összetétel ebből: **txan** *sok* és **tsl«us»am** *megért*)

büszke: [lɛ.ˈnɾ.a] *PF* mn. *lenrra* (eredete: **nrra** *büszkeség*)

büszkeség: [ˈnɾ.a] *PF* fn. *nrra*

büszkén: [ni.ˈnɾ.a] *PF* hsz. *ninrra* (eredete: **nrra** *büszkeség*)

bőgés, állathang (ordítás, stb.): [zawɾ] *PF* fn. *zawɾ*

bőr: [ˈtaʔ.lɛŋ] *PF* fn. *ta'leng*

bőr (anyag): [ˈflawkʔ] *PF* fn. *flawkx*

bőséges, ízletes, pompás: [fwaŋ] *PF* mn. *fwang*

bűvészmutatvány, trükk, ügyes/speciális módszer: [ˈiŋ.jɛn.ˈtʃsjipʔ] *PF* fn. *ingyentsyìp* (eredete: **ingyen** *titokzatosság érzése*)

csekély, kevés: [him] *PF* mn. *hìm*

csekélységed, kicsi te: [ŋa.ˈtʃsjipʔ] *PF* nm. *ngatsyìp* (eredete: **nga** *you*)

csekélységem: [ˈwɛ.ˈtʃsjipʔ] *PF* nm. *oetsyìp* (eredete: **oe** *én*)

cselekedet, tett: [kɛm] *PF* fn. *kem*

cseles, trükkös (személy): [lɛt.ˈwan] *PF* mn. *letwan* (eredete: **tute** *személy* és **wan** *elrejt*)

csend, némaság: [ti.ˈfnu] *PF* fn. *tìfnu* (eredete: **fnu** *elcsendesül*)

csendes: [ti.ˈfnu.ŋaʔ] *PF* mn. *tìfnunga'* (eredete: **fnu** *elcsendesül*) n.e.

csepp, hely, szilánk: [ˈil.va] *PF* fn. *ilva*

csere-, helyettes, valami ami helyettesít valami mást: [sæ.ˈrawŋ] *PF* fn. *sàrawŋ* (eredete: **rawŋ** *kicserél*)

cserébe: [ˈjo.a] *PF* told. *yoa-*

csevej: [ti.pæŋ.ˈk'o.ˈtʃsjipʔ] *PF* fn. *tìpängkxotsyìp* (eredete: **tìpängkxo** *beszélgetés*)

csigaház, kagylóhéj (tengeri): [sum] *PF* fn. *sum*

csillag, biolumineszcens szeplő: [tan.ˈhi] *PF* fn. *tanhì*

csillagcsoport: [sna.tan.ˈhi.ˈtʃsjipʔ] *PF* fn. *snatanhìtsyìp* (összetétel ebből: **sna'o** *csoport* és **tanhì** *(tsyìp) csillag*)

csillagkép: [sna.tan.ˈhi] *PF* fn. *snatanhì* (összetétel ebből: **sna'o** *csoport* és **tanhì** *csillag*) szó sz.: *'csillagcsoport'*

csinos: [sɛ.ˈvin] *PF* mn. *sevin* cs.sz. (nőkre)

csintalan: [ˈsti.wi.ŋaʔ] *PF* mn. *stiwinga'* (összetétel ebből: **stiw** *csíny* és **nga'** *tartalmaz*)
csinál: [ˈkɛm ˈs:i] *PF* i.(tn.). *kem si* (eredete: **kem** *cselekedet*)
csinál, *ntesz, összetett igékben szerepel:* [s:i] *PF* si képző toldalék
csodálatos, klassz, fantasztikus: [ko.'sman] *PF* mn. *kosman*
csodálatosan: [nik.'sman] *PF* hsz. *nìksman* (eredete: **kosman** *csodálatos*)
csomó: [fta] *PF* fn. *fta*
csomóz: [fta s:i] *PF* i.(tn) *fta si* (eredete: **fta** *csomó*)
csont: [ˈt'æ.rɛm] *PF* fn. *txärem*
csontváz: [sna.'t'æ.rɛm] *PF* fn. *snatxärem* (összetétel ebből: **sna'o** *készlet* és **txärem** *csont*) szó sz.: 'csontkészlet'
csoport, készlet, halom, rakás: [ˈsna.ʔo] *PF* fn. *sna'o* n.e.
csésze: [tsɲal] *PF* fn. *tsɲal*
csésze vagy tál (természetes formából mimimálisan átalakítva): [sɛj] *PF* fn. *sey*

CANNOT FIND OSLETTER

0, nulla: [kɛw] *PF* szám *kew*

D

dal (ősi, szertartásos): [wa:j] *PF* fn. *way*
dal, dallam: [lawɾ] *PF* fn. *lawr*
dal, ének: [ti.'rol] *PF* fn. *tìrol* (eredete: **rol** *énekel*)
dallam: [ˈwaj.tɛ.lɛm] *PF* fn. *waytelem* (összetétel ebből: **way** *dal* és **telem** *zsinór*)
dallam, dal: [lawɾ] *PF* fn. *lawr*
dalol: [ˈwaj ˈs:i] *PF* i.(tn) *way si* (eredete: **way** *dal*)
darabolt, elosztott: [kɛ.'ʔaw] *PF* mn. *ke'aw* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **'aw** *egy*)
de: [slæ] *PF* ksz. *slä*
de csak ritkán), erős vízesés, jellemzői: fültépő hangja és halálos ereje (megszámlálható: [k'or] *PF* fn. *kxor*
de csak ritkán), vadvízi zuhatag (megszámlálható: [ˈtsɛl.ˈtsul] *PF* fn. *tseltsul*
de helyette, de inkább: [ki] *PF* ksz. *ki*
de inkább, de helyette: [ki] *PF* ksz. *ki*
deformáltság, hiba, folt, rossz tulajdonság:

csíny, rosszalkodás: [ˈsti.wi] *PF* fn. *stiw*
csínytevő: [ˈsti.wi.si.ju] *PF* fn. *stiwisiyu* (eredete: **stiw** *csíny*)
csípő: [ˈʔ.ŋo] *PF* fn. *'llngo*
csók: [sæ.'pom] *PF* fn. *säpom* (eredete: **pom** *csókol*)
csökkent: [n.æn] *PF* i.(tn) *nän*
csökkenő mértékben, egyre kevésbé: [ni.'næn.æn] *PF* hsz. *nìnänän* (eredete: **nän** *csökkent*)
csúcs, tető: [ˈfæ.pa] *PF* fn. *fäpa*
csúnya: [nar.'væʔ] *PF* mn. *narvā'* (eredete: **nari** *szem* és **vā'** *kellemetlen*)
csúszik, siklik: [fw.i] *PF* i.(tn) *fwi*
csütörtök: [tr.'mɾ.vɛ] *PF* fn. *trrrrrve* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **mrrve** *ötödik*)
cuki, kedves, imádnivaló: [ˈho.na] *PF* mn. *hona*
cukiság, kedvesség: [ti.'ho.na] *PF* fn. *tihona* (eredete: **hona** *kedves*)
cél(kitűzés): [ti.'kan] *PF* fn. *tikan* (eredete: **kan** *megcéloz*)

[ˈfɛʔ.ran.vi] *PF* fn. *fe'ranvi* (eredete: **fe'ran** *rossz természet, eredendően hibás*)

depresszió, szenvedés (érzelmi): [sæ.ŋæ.'ʔæn] *PF* fn. *sängä'an* (eredete: **ngä'an** *szenved (érzelmileg)*)

derűs, nyugodalmas, kellemes: [lɛ.'fpom] *PF* mn. *lefpom* (eredete: **fpom** *boldogság, béke*) n.e.

diák, tanuló: [ˈnu.mɛ.ju] *PF* fn. *numeyu* (eredete: **nume** *tanul*)

dob (bőrből készült): [ˈa.u] *JC* fn. *au*

dobni: [ˈtsɾ.ɛ.ʔ.i] *PF* i.(t) *tsre'i*

dohányzik (sz.sz.: füstöt szív): [ˈtsw.ik k'ɛ.nɛr.it] *PF,D* i.(tn) *tswik kxenerit* (összetétel ebből: **tswik** *szív* és **kxener** *füst*)

dohányzás (na'vi idióma), „nappali örömteli füstölgés”: [pɾ.k'ɛn.tɾ.kɾ] *Skxawng* fn. *prrkxentrkr* (összetétel ebből: **prte'** *öröm*, **kxener** *füst*, **trr** *nap* és **krr** *idő*)

dolgok: [a.'ju] *PF* fn. *ayu* (eredete: **'u** *dolog*)

(sosem többszámú u)
dolgozik: [tɪ.ˈkaŋ.kɛm ˈs:i] *PF* i.(tn) *tikangkem*
si (eredete: **tikangkem munka**)
dolog (kézzelfogható), tárgy: [zum] *PF* fn.
zum
dolog (valami): [ʔu] *PF* fn. 'u
domb: [ˈram.tʃjɪpˀ] *PF* fn. *ramtsyip* (eredete:
ram hegy)
duda, kürt: [pawkˀ] *PF* fn. *pawk*
durva: [ɛkˀ.ˈt'u] *PF* mn. *ekxtxu*
durva, közönséges, udvariatlan: [ræp.ˈtʊm]
PF mn. *räptum*
durván, körülbelül: [wum] *PF* hsz. *wum*
dél (napszak): [ˈk'am.tɾ] *PF* fn. *kxamtrr* (össze-
tétel ebből: **kxam közép és trr nap**)
délelőtt: [sre.ˈkam.tɾ] *PF* fn. *srekamtrr* (össze-
tétel ebből: **sre előtt és kxamtrr dél**)
délután: [haʔ.ˈɲiɾ] *PF* fn. *ha'ngir*
démon: [ˈvɿ.tepˀ] *PF* fn. *vrtep*

E

(-e)... vagy nem, (-e)... vagy sem: [ftˀ'ej] *PF* ksz.
ftxey
(-e)... vagy sem, (-e)... vagy nem: [ftˀ'ej] *PF* ksz.
ftxey
(egy) fél: [mawl] *PF* fn. *mawl*
(egy) harmad: [pan] *PF* fn. *pan*
(együtt) mint egy család: [ni.so.ˈa.i.a] *PF* hsz.
nisoaia (eredete: **soaia család**)
(együtt) mint egy klán: [ni.o.ˈloʔ] *PF* hsz. *nio-*
lo' (eredete: **olo' klán**)
(el)dönt: [ˈp.ɛ.ʔ.un] *PF* i.(t) *pe'un*
(el)kezdődik: [ˈsɲ.æ.ʔ.i] *PF* i.(tnm) *sngä'i*
(el)küld: [fp.ɛʔ] *PF* i.(t) *fpe'*
(el)pusztít, megsemmisít, lerombol:
[sk.a.ˈʔ.a] *PF* i.(t) *ska'a*
(el)takar, (be)fed: [ˈlɛw ˈs:i] *PF* i.(tn) *lew si* (ere-
dete: **lew takar**)
(el)veszít: [ˈt.a.t.ɛpˀ] *PF* i.(t) *tatep*
(elő)jel, ómen: [a.ˈu.ɲi.a] *PF* fn. *aungia*
ebben a pillanatban, éppen most: [p'i.ˈsetˀ]
PF hsz. *pxiset* (összetétel ebből: **set most és**
pxi éles)
ebben a tekintetben, ezzel kapcsolatban:
[mi.ˈft'ɛ.lɛ] *PF* hsz. *miftxele*
ebből eredően, ettől, ezért, emiatt: [ta.ˈfral]
PF hsz. *tafral*

dísz, vagy ünnepi felszerelés/ruházat (része):
[i.ˈo.i] *PF* fn. *ioi*
díszít: [i.ˈo.i s:i] *PF* i.(tn) *ioi si* (eredete: **ioi dísz**)
döntés: [tɪ.ˈpɛ.ʔun] *PF* fn. *tipe'un* (eredete:
pe'un dönt)
dúdol, szöveg nélkül énekel: [t.ɪŋ lawɾ] *PF*
i.(tn) *ting lawr* (eredete: **lawr dallam**)
düh: [tɪ.ˈsti] *PF* fn. *tisti* (eredete: **sti dühöng**)
dühít, bosszant: [stɛj.ˈk:i] *PF* i.(t) *steyki* (ere-
dete: **sti dühöng és «eyk» műveltető igei in-**
fixum)
dühödt mordulás, 'vigyázz!': [o.ˈɪsss] *LA* gesz.
oɪsss
dühöng, bosszankodik: [st.i] *PF* i.(tn) *sti*
dühösen mordul: [o.ˈɪsss s:i] *PF* i.(tn) *oɪsss si*
(eredete: **oɪsss dühös mordulás**)
dühösen, mérgesen: [ni.ˈsti] *PF* hsz. *nisti* (ere-
dete: **sti dühöng**)

edz, gyakorol: [ˈtsk'ɛ.kɛŋ ˈs:i] *PF* i.(tn) *tskxek-*
keng si (eredete: **tskxekeng edzés**)
edzés, kiképzés, gyakorlat: [ˈtsk'ɛ.kɛŋ] *PF* fn.
tskxekeng
egy csepp vagy kisebb vízeselek sorozata,
amelyek egy folyamból vagy tavakból fo-
lynak (megszámlálható): [ˈsja.nan] *PF* fn.
syanan
egy hét: [ˈkin.tɾ] *PF* fn. *kintrr* (eredete: **kinä hét**
és trr nap)
egy kevés, néhány: [ˈʔa.ʔaw] *PF* mn. *'a'aw*
(egyesszámú, megszámlálható főnevekkel)
egy osztály tagja, osztálytárs: [nu.mul.ˈt'a.tu]
PF fn. *numultxatu* (eredete: **numultxa tanó-**
ra)
egy pandorai nap, nap-éj változás Pandorán:
[tɾ.t'on] *PF* fn. *trrtxon* (összetétel ebből: **trr**
nap és txon éj)
egy pillanat múlva, azonnal: [p'i.swaw.ˈaj] *PF*
hsz. *pxiswaway* (összetétel ebből: **swaw pil-**
lanat és ay jövő idejű igei infixum)
egy pillanattal ezelőtt: [p'i.swaw.ˈam] *PF* hsz.
pxiswawam (összetétel ebből: **swaw pillanat**
és -am múlt idejű igei infixum)
egy személy (általános alany): [ˈʔaw.po] *PF*
nm. *'awpo*
egy személyes ivóedény, "korsó"(kagylóhéjból,

- részegítő italokhoz):** [ʃwo.a.sej] *PF* fn. *swoa* *részegítő ital*, *szesz* és *sey* *csésze*)
- egy szinten, egyformán:** [ni.ʔɛŋ] *PF* hsz. *nɪ'eng* (eredete: **'engeng** *szint*)
- egy, 1:** [ʔaw] *PF* szám *'aw*
- egybehangzó, harmonikus:** [mɛ.ʔɛm] *PF* mn. *me'em*
- egyből utána, rögtön:** [p'i.maw] *PF* told. *pximaw*– (összetétel ebből: **maw** *után* (*időben*) és **pxi** *éles*)
- egyedi, eredeti, nem más forrásból származó:** [le.'tsim] *PF* mn. *letsim* (eredete: **tsim** *forrás*)
- egyedül:** [ni.ʔaw.tu] *PF* hsz. *nɪ'awtu* (összetétel ebből: **'aw** *egy* és **tute** *személy*)
- egyedülállóan magas, vékony vízésés, amely magas szikláról vagy lebegő hegyről folyik le (megszámlálható):** [sɛ.ʔajl] *PF* fn. *se'ayl*
- egyenes:** [jɛj] *PF* mn. *yey*
- egyenes vonal:** [jɛj.fja] *PF* fn. *yeyfya* (eredete: **yey** *egyenes* és **fya'o** *út*)
- egyenes vonalban, egyenesen előre:** [ni.jɛj.fja] *PF* hsz. *nɪyeyfya* (eredete: **yeyfya** *egyenes vonal*)
- egyenes, felegyenesedett:** [p'im] *PF* mn. *pxim*
- egyenesen:** [ni.jɛj] *PF* hsz. *nɪyey* (eredete: **yey** *egyenes*)
- egyenesen előre, egyenes vonalban:** [ni.jɛj.fja] *PF* hsz. *nɪyeyfya* (eredete: **yeyfya** *egyenes vonal*)
- egyenesen, felegyenesedve:** [ni.p'im] *PF* hsz. *nɪpxim* (eredete: **pxim** *egyenes*)
- egyenletes (mozgásra!), sima:** [lɛr] *PF* mn. *ler*
- egyenlő, azonos, megegyező:** [tɛŋ] *PF* mn. *teng*
- egyesszámban értendő, valaki, ő(k) (határozatlan alany):** [fko] *PF* nm. *fko*
- egyesült (pár):** [mun.t'a] *PF* mn. *muntxa*
- egyetlen:** [le.ʔaw] *PF* mn. *le'aw*
- egyetért:** [m.ɿ.tɛ] *PF* i.(tn) *mllte*
- egyformán, egy szinten:** [ni.ʔɛŋ] *PF* hsz. *nɪ'eng* (eredete: **'engeng** *szint*)
- egymást:** [fi.'tsap] *PF* hsz. *fitsap* (összetétel ebből: **fipo** *ezt* (*a személyt*) és **tsapo** *azt* (*a személyt*))
- egyre inkább, növekvő mértékben:** [ni.ʔul.ʔul] *PF* hsz. *nɪ'ul'ul* (eredete: **'ul** *növel*)
- egyre kevésbé, csökkenő mértékben:** [ni.næn.æn] *PF* hsz. *nɪnænæn* (eredete: **næn** *csökkent*)
- egyszemélyes függőágy :** [sno.ni.vi] *PF* fn. *snonivi* (összetétel ebből: **sno** *saját* és **nivi** *függőágy*)
- egyszer (a múltban):** [ʔaw.li.ɛ] *PF* hsz. *'awlie*
- egyszer (nem többször):** [ʔaw.lo] *PF* hsz. *'awlo*
- egyszerű:** [fjin] *PF* mn. *fjin*
- egyszerű, könnyű:** [ʔtu.ɛ] *PF* mn. *ftue*
- egyszerűen, könnyen:** [ni.'ftu.ɛ] *PF* hsz. *nɪftue* (eredete: **ftue** *könnyű*)
- egyáltalán nem (lásd ke...kaw'it egyáltalán nem kifejezésekben), egyáltalán:** [kaw.'ʔit] *PF* hsz. *kaw'it* (összetétel ebből: **ke** *'aw* *nem* és **'it** *kevés*)
- egyáltalán, egyáltalán nem (lásd ke...kaw'it egyáltalán nem kifejezésekben):** [kaw.'ʔit] *PF* hsz. *kaw'it* (összetétel ebből: **ke** *'aw* *nem* és **'it** *kevés*)
- egyéni stílus:** [sno.lup] *PF* fn. *snolup* (összetétel ebből: **sno** *saját* és **lupra** *stílus*)
- egyénieskedés, önzés:** [ti.ʔaw.po] *PF* fn. *tɪ'awpo* (eredete: **'awpo** *egy személy*)
- együtt, közösen:** [ʔaw.si.'tɛŋ] *PF* hsz. *'awsiteng* (összetétel ebből: **'aw** *egy* és **teng** *megegyező*)
- egész, teljes:** [ʔæn.'sjɛm] *PF* nm. *'änsyem*
- egész, teljesség:** [wot'] *PF* fn. *wotx*
- egészség (fizikai):** [fpom.'tok'] *PF* fn. *fpomtokx* (összetétel ebből: **fpom** *jólét* és **tokx** *test*) cs.sz.
- egészséges (fizikailag):** [le.fpom.'tok'] *PF* mn. *lefpomtokx* (eredete: **fpomtokx** *egészség* (*fizikai*)) cs.sz.
- egészséges (fizikailag):** [fpom.'tok'.ŋaʔ] *PF* mn. *fpomtokxŋa'* (összetétel ebből: **fpom** *jólét* és **tokx** *test*) n.e.
- egészséges (szellemileg):** [le.fpom.'ron] *PF* mn. *lefpomron* (eredete: **fpomron** *egészség* *vagy jólét* (*szellemi*)) cs.sz.
- egészséges (szellemileg):** [fpom.'ro.ŋaʔ] *PF* mn. *fpomronga'* (összetétel ebből: **fpom** *jólét* és **ronsem** *elme*) n.e.
- egészségtelen (fizikailag):** [kel.fpom.'tok'] *PF* mn. *kelfpomtokx* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **fpomtokx** *egészség*) cs.sz.

- egészségtelen (fizikailag):** [kɛ.fɔm.'tɔk'.ŋaʔ] *PF* mn. *kefpomtɔkxnga'* (összetétel ebből: **ke nem** és **fpomtɔkxnga'** egészséges (fizikailag)) n.e.
- egészségtelen, beteg (szellemileg):** [kɛl.fɔm.'ro.ŋaʔ] *PF* mn. *kelfpomron* (összetétel ebből: **ke nem** és **lefpomron** egészséges (szellemileg)) cs.sz.
- egészségtelen, beteg (szellemileg):** [kɛ.fɔm.'ro.ŋaʔ] *PF* mn. *kefpomronga'* (összetétel ebből: **ke nem** és **fpomronga'** egészséges (szellemileg)) n.e.
- ehető:** [t̥suk.'jom] *PF* mn. *tsukjom* (eredete: **yom enmi**)
- el(felé):** [nɛ.'to] *PF* esz. *neto* (eredete: **ne felé**)
- elbukni, hibázni, sikertelennek lenni:** [n̥.u.'i] *PF* i.(tn) *nui*
- elcsendesül, lehalkít:** [fn̥.u] *PF* i.(tn) *fnu*
- eldöntendő kérdés jele:** [sɾak(ɛ)] *PF* part. *sɾak(e)*
- elegancia, kecsesség, báj:** [lo.ran] *PF* fn. *loran* (összetétel ebből: **lor gyönyörű** és **ran belső tulajdonság**)
- elejt (ii):** [t̥.uŋ.'z̥.upʔ] *PF* i.(t) *tungzup* (összetétel ebből: **tung enged** és **zup esik**)
- elereszt:** [l̥.o.'n̥.u] *PF* i.(t) *lonu*
- elfelejt:** [t̥sw̥.aʔ] *PF* i.(t) *tswa'*
- elfog, foglyul ejt:** [sp̥.ɛ.'ʔ.ɛ] *PF* i.(t) *spe'e*
- elfogad:** [m̥.l̥.'ʔ.an] *PF* i.(t) *ml'an*
- elfogadás:** [tl̥.m̥.'ʔan] *PF* fn. *t̥iml'an* (eredete: **ml'an elfogad**)
- elfoglal:** [t̥.okʔ] *PF* i.(t) *tok*
- elfoglalt(nak lenni) (negatív értelemben):** „nyakig ül a munkában”: [v̥.ʔ̥.'m̥] *PF* i.(átn) *vr̥r̥in* (eredete: **ʔ̥in elfoglalt**)
- elfoglalt(nak lenni) (pozitív értelemben), elmélyed valamiben, amit különösen kellemesnek talál:** [s̥.u.l̥.'m̥] *PF* i.(átn) *sulin* (eredete: **ʔ̥in elfoglalt**)
- elfoglalt, tevékeny:** [ʔ̥.'m̥] *PF* i.(tn) *ʔ̥in*
- elfoglaltságot adó cselekvés:** [tm̥] *PF* fn. *t̥in* (eredete: **ʔ̥in elfoglalt**)
- elfogyaszt, eléget:** [n̥.ɛkʔ] *PF* i.(t) *nekx*
- elhagy:** [t̥.'m̥] *PF* i.(t) *tx̥ing*
- elhagy, elmegy:** [h̥.um] *PF* i.(tn) *hum*
- elhalad (vmi. mellett):** [ft̥.ɛm] *PF* i.(t) *ftem*
- elismer:** [p̥.l̥.'ŋaj] *PF* i.(tn) *pl̥ngay* (eredete: **pl̥txe beszél** és **ngay igaz**)
- eljut/elér valahová, megérkezik:** [p̥.a.t̥.ɛ] *ZS* *ige pate*
- eljárás, rendszer, folyamat, módszer:** [v̥ɛ.fja] *PF* fn. *vefya* (összetétel ebből: **ve'o rend, rendezettség** és **fya'o mód, módszer**)
- elkap:** [st̥.æʔ.n̥.i] *PF* i.(t) *st̥ā'n̥i*
- elkerül:** [ʔ̥.'aw.n̥im] *PF* i.(t) *'awn̥im* (összetétel ebből: **ʔ̥'awn marad** és **alim távol**)
- elképzelt dolog:** [ron.sɾɛl] *PF* fn. *ronsrel* (eredete: **ronsrelngop elképzel**)
- ellen (pl: harcolni vki ellen):** [wæ] *PF* told. *wä+*
- ellenfél:** [wæ.tu] *PF* fn. *wätu* (eredete: **wä- ellen**)
- ellenkezőleg, ellentétesen:** [ni.'wæ] *PF* hat.sz. *n̥iwä*
- ellenség:** [k̥'̥.u.tu] *PF* fn. *kxutu* (eredete: **kxu baj**)
- ellentekző, az ellenkező oldalon:** [f̥ɛ.w.tu.sokʔ] *PF* mn. *fewtusok* (eredete: **few-át**)(Hétköznapi szóhasználatban (**few.t̥sok**))
- ellentétesen, ellenkezőleg:** [ni.'wæ] *PF* hat.sz. *n̥iwä*
- ellenőriz, (ki)próbál, értékel:** [m̥.ajʔ] *PF* i.(tm) *may'*
- ellenőriz, (meg)vizsgál:** [st̥.ɛ.'ft̥.'aw] *PF* i.(t) *st̥eftxaw*
- ellátmány, utánpótlás:** [m̥ɛk.rɛ] *PF* fn. *mekre*
- elme:** [ron.sɛm] *PF* fn. *ronsem*
- elmegy, elhagy:** [h̥.um] *PF* i.(tn) *hum*
- elméleti, intuitív:** [l̥ɛ.'ʔɛn] *PF* mn. *le'en* (eredete: **'en találgatás**) n.e.
- elmélyed valamiben, elfoglalt(nak lenni) (pozitív értelemben), amit különösen kellemesnek talál:** [s̥.u.l̥.'m̥] *PF* i.(átn) *sulin* (eredete: **ʔ̥in elfoglalt**)
- elmés, ötletes:** [sil.'ron.sɛm] *PF* mn. *s̥ilronsem* (összetétel ebből: **s̥iltsan jó** és **ronsem elme**)
- Elnézést!:** [hi.'t̥'o.a] *PF* gesz. *h̥itxoa* (eredete: **h̥i'i kis** és **txoa megbocsájtás**)
- elosztott, darabolt:** [kɛ.'ʔaw] *PF* mn. *ke'aw* (összetétel ebből: **ke nem** és **'aw egy**)
- elrejt:** [w̥.aŋ] *PF* i.(t) *wan*
- elront, hibát vét, rosszat tesz:** [tl̥.'k̥'ej̥ 's̥.i] *PF* i.(tn) *t̥ikxey si* (eredete: **t̥ikxey hiba**)
- első:** [ʔ̥'aw.vɛ] *PF* mn. *'awve* (eredete: **'aw egy**)
- első a sorban, eredeti, kezdetben vagy kezdetből fogva létező:** [l̥ɛ.'s̥ŋæ.ʔi] *PF* mn. *lesngä'i* (eredete: **sngä'i kezd**)
- elsődleges szerep a társadalomban, foglalkozás:** [t̥'in.t̥im] *PF* fn. *tx̥int̥in* (összetétel

- ebből: **txin fő** és **tìn elfoglaltságot adó cselekvés**)
- elsődleges, fő:** [t'in] _{PF} mn. *txin*
- elsősorban, főként, leginkább:** [ni.'ʔaw.ve] _{PF} mn. *nì'awve* (eredete: 'awve első)
- eltalál, lesújt, (meg)üt:** [t'a.k-ukʔ] _{PF} i.(t) *takuk*
- eltesz:** [n-opʔ] _{PF} i.(t) *nopx*
- eltávolít, elvisz, levesz:** [ʔ·a.k-u] _{PF} i.(t) 'aku
- eltévelyedik (spirituális értelemben):** [ʔ·i·a] _{PF} i.(tn) 'ia
- eltűnik, elvész (szem elől):** [ʔ·ip] _{PF} i.(tn) 'ip
- elutasít:** [tsj·æʔ] _{PF} i.(t) *tsyär*
- elutasítás:** [ti.'tsjæʔ] _{PF} fn. *titsyär* (eredete: *tsyär elutasít*)
- elvisz, eltávolít, levesz:** [ʔ·a.k-u] _{PF} i.(t) 'aku
- elvont értelemben), javulás (általános):** [ti.'tsan.ʔul] _{PF} fn. *titsan'ul* (eredete: *tsan'ul javul*)
- elvont értelemben), rosszabbodás (általános):** [ti.'fē.ʔul] _{PF} fn. *tife'ul* (eredete: *fe'ul rosszabbodik*)
- elvár, számít valamire:** [sʔe.'f:ɛj] _{PF} i.(t), i.(tn) *srefey* (összetétel ebből: **sre+** *előtt* és **pey** *vár*)
- elvégez, befejez:** [ha.'sej 's:i] _{PF} i.(tn) *hasey si* (eredete: *hasey kész, befejezett*)
- elvész (szem elől), eltűnik:** [ʔ·ip] _{PF} i.(tn) 'ip
- elágazik, irányt vált:** [j·akʔ s-i] _{PF} i.(tn) *yak si* (eredete: *yak elágazás*)
- elágazás:** [jakʔ] _{PF} fn. *yak*
- elágazó villám:** [a.'tan.zaw] _{PF} fn. *atanzaw* (eredete: *atan fény és swizaw nyíl*)
- elárul, hátra támad:** [ka.'vukʔ 's:i] _{PF} i.(tn) *kavuk si* (eredete: *kavuk árulás*)
- elég:** [ni.'tam] _{PF} hsz. *nitam* (eredete: *tam rendben*)
- eléget, elfogyaszt:** [n·ɛkʔ] _{PF} i.(t) *nekx*
- elüldöz, kiűz:** [k·u.'t·akʔ] _{PF} i.(t) *kurakx*
- elülső rész vagy darab:** [za.'p'i] _{PF} fn. *zapxi* (eredete: *hapxi rész*)
- előad, bemutat:** [mu.w·m.'t'·u] _{PF} i.(t) *muwìn-txu* (eredete: *wìntxu mutat*)
- előbukkan, kijön:** [wɪ.'z·a.ʔu] _{PF} i.(tn) *wrr-za'u* (eredete: *wrrpa kívülről és za'u jön*)
- előkészületek, terv:** [ti.'haw] _{PF} fn. *tihawl* (eredete: *haw] készülődik*)
- elől jár, példát mutat:** [k·ɛ.n·oŋ] or [k'ɛ.n·oŋ] _{PF} i.(tn) *kenong* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **nong** *követ*)
- előny, haszon, nyereség:** [t̃san(ŋ).kum] _{PF} fn. *tsankum* (összetétel ebből: **tsan'ul** *javul* és **kum** *eredmény*)
- előnyös, hasznos, nyereséges:** [t̃san(ŋ).kum.ŋaʔ] _{PF} mn. *tsankumŋa'* (eredete: **tsankum** *előny, haszon, nyereség*)
- előnyös, kedvező:** [ɛt.rɪpʔ] _{PF} mn. *etrip*
- előre is, előzetesen:** [ni.'li] _{PF} hsz. *nili* (eredete: **li** *már*)
- előre meglát, megjósol, jövődől:** [sʔe.s·ɛ.'ʔ·a] _{PF} i.(t) *srese'a* (összetétel ebből: **sre+** *megelőzőleg* és **tse'a** *lát*)
- először, eredetileg:** [ni.'sŋæ.ʔi] _{PF} hsz. *nìsngä'i* (eredete: **sngä'i** *kezd*)
- előtt(e),elől:** [ɛ.o] _{PF} told. *eo-*
- előtte:** [sʔe.fwa] _{PF} k.sz. *srefwa* (eredete: **sre+** *előtt* és **fwa** *az*)
- előzetesen, előre is:** [ni.'li] _{PF} hsz. *nili* (eredete: **li** *már*)
- előző (korábbi):** [ham] _{PF} mn. *ham*
- emel, felvesz:** [k'·ɛl.t·ɛk] _{PF} i.(t) *kxelték*
- emelet, szint:** [ʔɛŋ.ɛŋ] _{PF} fn. 'engeng
- emellett, ráadásul, továbbá:** [ni.'suŋ] _{PF} hsz. *nìsung* (eredete: **sung** *hozzáad*)
- emiatt, ettől, ezért, ebből eredően:** [ta.'fral] _{PF} hsz. *tafral*
- emlék, emlékezés:** [ʔokʔ] _{PF} fn. 'ok
- emlékezni:** [z·ɛ.r·okʔ] _{PF} i.(t) *zerok*
- emlékezés, emlék:** [ʔokʔ] _{PF} fn. 'ok
- energia (fizikai vagy szellemi):** [sju.'ra] _{PF} fn. *syura*
- energikus, aktív:** [wa.lakʔ] _{PF} mn. *walak*
- enged:** [t·uŋ] _{PF} i.(t) *tung*
- engedelmesen, kötelességtudóan:** [ni.'tson] _{PF} hsz. *nìtson* (eredete: **tson** *kötelesség*)
- engedelmeskedik, figyelmez:** [l·ɛkʔ] _{PF} i.(t) *lek*
- engedélyez:** [tɛ.'swo.t·ŋ] _{PF} i.(t) *teswotìng* (összetétel ebből: **tìng** *ad*)
- ennivaló (gyűjtőnév, étel, nincs többesszám):** [sju.ve] _{PF} fn. *syuve*
- ennyire, ilyen mértékben:** [fi.'t'an] _{PF} hsz. *fitxan* (eredete: **txan** *sok*)
- enyhe szél, szellő:** [hu.'fwe.t̃sjipʔ] _{PF} fn. *hufwetsyip* (eredete: **hufwe** *szél*)
- enyhe, mérsékelt, kellemes:** [t̃sja.fɛ] _{PF} mn. *tsyafe*
- erdő:** [na.ʔ.rɪŋ] _{PF} fn. *na'ring*

- eredeti módon, eredetileg, eredetien:** [ni.ˈt̪sim] *PF* *hsz. n̪tsim* (eredete: **tsim** forrás)
- eredeti, egyedi, nem más forrásból származó:** [le.ˈt̪sim] *PF* *mn. letsim* (eredete: **tsim** forrás)
- eredeti, kezdetben vagy kezdetől fogva létező, első a sorban:** [le.ˈs̪jæ.ʔi] *PF* *mn. lesngä'i* (eredete: **sngä'i** kezd)
- eredeti, vad, természetes (hamisítatlan, változatlan állapotú):** [j̪r̪] *PF* *mn. yrr*
- eredetien, eredetileg, eredeti módon:** [ni.ˈt̪sim] *PF* *hsz. n̪tsim* (eredete: **tsim** forrás)
- eredetileg, először:** [ni.ˈs̪jæ.ʔi] *PF* *hsz. n̪sngä'i* (eredete: **sngä'i** kezd)
- eredetileg, eredeti módon, eredetien:** [ni.ˈt̪sim] *PF* *hsz. n̪tsim* (eredete: **tsim** forrás)
- eredmény:** [kum] *PF* *fn. kum*
- erő:** [ti.ˈt̪ur] *PF* *fn. t̪txur* (eredete: **txur** erős)
- erős:** [ti.ˈt̪ur. ɲaʔ] *PF* *mn. t̪txurnga'* (eredete: **t̪txur** erő) *n.e.*
- erős (fizikailag/testileg):** [t̪ur] *PF* *mn. txur*
- erős (érzelmileg, lelkileg, nem fizikailag), magabiztos:** [sej.ˈk'el] *PF* *mn. seykel*
- erős vízesés, jellemzői: fültépő hangja és halálos ereje (megszámlálható, de csak ritkán):** [k'or] *PF* *fn. kxor*
- erősen, gondosan:** [nik.tuŋ.ˈzup̪] *PF* *hsz. n̪iktungzup* (eredete: **ke tungzup** *nem ejt el*) szó sz.: 'anélkül, hogy elejtené'
- erősen, rendületlenül, állhatatosan:** [nik.lo.ˈnu] *PF* *hsz. n̪iklonu* (eredete: **ke lonu** *nem ereszt*) szó szerint: 'anélkül, hogy eleresztené'
- erőtéljes:** [t̪'an.tur] *PF* *mn. txantur* (összetétel ebből: **txan** sok és **txur** erős) *cs.sz.*
- esemény, történet:** [ti.ˈlen] *PF* *fn. tilen* (eredete: **len** történet)
- eset, alkalom, ismételten előforduló cselekvések egyike:** [ˈa.lo] *PF* *fn. alo*
- esetleg, talán:** [k'awm] *PF* *hsz. kxawm*
- este (alkonyat előtt), késő délután:** [kajm] *PF* *fn. kaym*
- este naplemente előtt, alkony:** [sre.ton.ˈʔon] *PF* *fn. sreton'ong* (összetétel ebből: **sre** előtt és **txon'ong** alkony)
- este, éjszaka:** [t'on] *PF* *fn. txon*
- eszes, okos, értelmes:** [ˈka.nu] *PF* *mn. kanu* *cs.sz.*
- eszik:** [j̪.om] *PF* *i.(t) yom*
- eszköz, szerszám:** [ˈsæ.ʔo] *PF* *fn. sä'o*
- eszébe jut, "beugrik":** [ˈv̪.ɲj.k.ap̪] *PF* *i.(t) v̪ingkap*
- esély, lehetőség:** [sk'om] *PF* *fn. skxom*
- esély, szerencse:** [ˈsja.j.vi] *PF* *fn. syayvi* (eredete: **syay** sors)
- eső:** [ˈtom.pa] *PF* *fn. tompa*
- eső vagy nedves növényzet kellemes illatára emlékeztető, közelben folyó víz:** [so.ˈsul] *PF* *mn. sosul*
- esőcsepp:** [ˈtom.pi.va] *PF* *fn. tompiva* (eredete: **tompa** eső és **ilva** csepp)
- etet:** [ˈjom.t.ɲj] *PF* *i.(tn) yomting* (összetétel ebből: **yom** eszik és **ting** ad)
- ettől, ezért, emiatt, ebből eredően:** [ta.ˈfral] *PF* *hsz. tafral*
- évés (cselekvés):** [ti.ju.ˈsom] *PF* *fn. tiyusom* (eredete: **yom** eszik)
- ez (a dolog):** [fi.ˈʔu] *PF* *mut.n. fi'u* (eredete: 'u dolog)
- ez (a tett/cselekvés):** [fi.ˈkɛm] *PF* *mut.n. fikem* (eredete: **kem** cselekvés, tett)
- ez a személy, ő:** [fi.po] *PF* *mut.n. fipo* (eredete: **po** ő)
- ez(en) a hely(en), itt:** [fi.ˈt̪sɛŋ(ɛ)] *PF* *mut.n., fn. fitseng(e)* (eredete: **tseng** hely)
- ezek a szavak:** [fa.j.ˈlu.ta] *PF* *fn. fayluta* (az összevonás elemei **fay+l̪'u-t a**, patientive case)
- ezzel kapcsolatban, ebben a tekintetben:** [mi.ˈft'ɛ.lɛ] *PF* *hsz. miŋt̪xele*
- ezért, ettől, emiatt, ebből eredően:** [ta.ˈfral] *PF* *hsz. tafral*

F

- 'francba!', figyelmeztető vagy csalódottságot kifejező szó:** [ˈwi.ja] *ZS* *gesz. wiya*
- (fa)kéreg:** [tan.lɛŋ] *PF* *fn. tanleng* (eredete: **tangek** fatörzs és **ta'leng** bőr)
- (fel)tűnik, látszik:** [l.am] *PF* *i.(tn) lam*
- a földön feküdni:** [kl.ˈt̪.aj] *PF* *i.(tn) kl̪txay* (összetétel ebből: **kl̪lte** föld és **txay** laposan feküdni)

- a főnökének lenni, felette áll (rangsorban):** [ti.'k'im s-i] _{PF} i.(tn) *tikxim si* (eredete: **tikxim** parancsolás, utasítás)
- a főzés művészete:** [ti.'ʔem] _{PF} fn. *tì'em* (eredete: 'em főz)
- fa:** [ʔut.ral] _{PF} fn. *utral*
- fa (anyag):** [ʔim] _{PF} 1fn. *rìn*
- fajta:** [fnɛl] _{PF} fn. *fnel*
- fal, függőleges felület:** [ʔk'em.jo] _{PF} fn. *kxemyo* (összetétel ebből: **kxem** függőlegesnek lenni és **yo** felület)
- falat, rágcsa, nasi:** [ʔsjɛj] _{PF} fn. *tsyey*
- falatka:** [ʔsjɛj.ʔsjɛpʔ] _{PF} fn. *tsyeytsyip* (eredete: **tsyey** falat, rágcsa, nasi)
- falu:** [ʔsraj] _{PF} fn. *tsray*
- falánk, mohó:** [ʔ't'a.nɛw] _{PF} mn. *txanew* (összetétel ebből: **txan** sok és **new** akar)
- falánkság, mohóság:** [ti.'t'a.nɛw] _{PF} fn. *títxanew* (eredete: **txanew** falánk, mohó)
- fantasztikus, csodálatos, klassz:** [ko.'sman] _{PF} mn. *kosman*
- farok:** [ʔk'ɛ.ʔsɛ] _{PF} fn. *kxetse*
- fatörzs:** [ʔa.ɲɛkʔ] _{PF} fn. *tangek*
- faág:** [vul] _{PF} fn. *vul*
- fedő, valaminek a teteje:** [lɛw] _{PF} fn. *lew*
- fehér:** [tɛjɾ] _{PF} mn. *teyr*
- fehér szín:** [ʔɛjɾ.pin] _{PF} fn. *teyrpin* (eredete: **teyr** fehér)
- fej:** [ʔɛ.ʔo] _{PF} fn. *re'o*
- fejlett, érett, felnőtt:** [ʔjɛjn] _{PF} mn. *fyeyn*
- fejlettség, érettség, beteljesülés:** [ti.'ʔjɛjn] _{PF} fn. *tífjeyn* (eredete: **fyeyn** érett, fejlett)
- fekete:** [la.'jon] _{PF} mn. *layon*
- fekete szín:** [la.'jom.pin] _{PF} fn. *layompin* (eredete: **layon** black)
- fel:** [vaj] _{PF} told. *vay-*
- felad, megad(ja magát):** [ʔv.ɛ.l.ɛkʔ] _{PF} i.(tn) *velek*
- feladat, kijelölt/egységnyi munka:** [ti.'kaɲ.kɛm.vi] _{PF} fn. *tikangkemvi* (eredete: **tikangkem** munka)
- feladat, tennivaló:** [ʔtm.vi] _{PF} fn. *tìnvi*
- feladatot végrehajt, valamit megcsinál:** [ʔtm.vi s-i] _{PF} i.(tn) *tìnvi si* (eredete: **tìnvi** feladat)
- feldarabol (elpusztult állatot):** [s.ɛj.'to] _{PF} i.(t) *seyto*
- felegyenesedett, egyenes:** [p'im] _{PF} mn. *pxim*
- felegyenesedve, egyenesen:** [ni.'p'im] _{PF} hsz. *nìpxim* (eredete: **pxim** egyenes)
- felejtethetlen:** [kɛ.ʔsuk.'ʔswaʔ] _{PF} mn. *ketsuktswa'* (eredete: **ketsuk**– nem képes és **tswa'** elfelejt)
- felejtethető:** [ʔsuk.'ʔswaʔ] _{PF} mn. *tsuktswa'* (eredete: **tswa'** elfelejt)
- felel, válaszol:** [ʔ.ɛjɲ] _{PF} ige 'eyng
- felelet, válasz:** [ti.'ʔɛjɲ] _{PF} fn. *tì'eyng* (eredete: 'eyng válaszol)
- felelős valamiért:** [kl.'fr-oʔ] _{PF} i.(át) *klfro'*
- felelős, vigyáz, gondoskodik:** [v.ɛwɲ] _{PF} i.(t) *vewng*
- felesleges:** [kɛl.'kin] _{PF} mn. *kelkin*
- feleslegesen:** [ni.kɛl.'kin] _{PF} mn. *nikelkin* (eredete: **kelkin** felesleges)
- feleség, női hitves:** [mun.'t'a.tɛ] _{PF} fn. *muntxate* (eredete: **muntxatu** hitves)
- felett, fent, felül:** [i.o] _{PF} told. *io-*
- felette áll (rangsorban), a főnökének lenni:** [ti.'k'im s-i] _{PF} i.(tn) *tikxim si* (eredete: **tikxim** parancsolás, utasítás)
- felfed, kimutat, leleplez (szó szerint és átvitt értelemben is):** [ʔk.u.l.atʔ] _{PF} i.(t) *kulat*
- felfedez, (meg)talál:** [ʔun] _{PF} i.(t) *run*
- felfedez, (meg)vizsgál:** [l.aɲ] _{PF} i.(t) *lang*
- felfedezés:** [ti.'laɲ] _{PF} fn. *tílang* (eredete: **lang** felfedez)
- felfelé:** [nɛ.'fæ] _{PF} hsz. *nefä*
- felfüggeszt (a cselekvés folytatódni fog), ab-bahagy:** [ʔp.akʔ] _{PF} ige *fpak*
- felfüggeszteni valamit), kampó (lógatni):** [ʔkur.fja.vi] _{PF} fn. *kurfyavi* (eredete: **kurfy-an** fogas, függesztett tartó)
- felhő:** [pi.'wopʔ] _{PF} fn. *pìwopx*
- felhős:** [lɛp.'wopʔ] _{PF} mn. *lepwopx* (eredete: **pìwopx** felhő)
- felhőszakadás, zivatar:** [ʔ'an.'tom.pa] _{PF} fn. *tómpa eső*
- feljön, felszáll:** [ʔfæ.'z.a.ʔ.u] _{PF} i.(tn) *fäza'u* (összetétel ebből: **fäpa** tető és **za'u** jön)
- felkiáltás:** [a.'u] _{LA} gesz. *au*
- felkiáltás erőlködés közben, uff! hó-rukk!:** [sa.'u] _{LA} gesz. *sau*
- felkészült, kész:** [a.'lak.si] _{PF} mn. *alaksi*
- felmegy, felszáll:** [ʔfæ.'k.æ] _{PF} i.(tn) *fäkä* (összetétel ebből: **fäpa** tető és **kä** megy)

- felnőtt módra, éretten:** [ni.'fjɛjn.tu] *PF* hsz. *nì-fyeyntu* (eredete: *fyeyntu felnőtt*)
- felnőtt személy:** [fjɛjn.tu] *PF* fn. *fyeyntu* (eredete: *fyeyn érett, fejlett*)
- felnőtt, érett, fejlett:** [fjɛjn] *PF* mn. *fyeyn*
- feloszt, részekre vág:** [p'i.m.un.'i] *PF* i.(t) *pximun'i* (összetétel ebből: **hapxi** rész és **mun'i** vág)
- felrobban, szétvet:** [p'.oɾ] *PF* i.(tn) *pxor*
- felszáll, feljön:** [fæ.'z.a.'u] *PF* i.(tn) *fäza'u* (összetétel ebből: **fäpa** tető és **za'u** jön)
- felszáll, felmegy:** [fæ.'k.æ] *PF* i.(tn) *fäkä* (összetétel ebből: **fäpa** tető és **kä** megy)
- felszáll, kilő:** [ja.'w.o] *PF* i.(tn) *yawo* (összetétel ebből: **ya** levegő és **wo** nyúl)
- felszín, felület:** [jo] *PF* fn. *yo*
- feltételez:** [srɛ.'fp.il] *PF* i.(t) *srefpil* (eredete: **sre+** előtt és **fpil** gondol)
- felvesz (ruhát):** [j'em.stok'] *PF* i.(t) *yemstokx* (összetétel ebből: **yem** sìn *felvesz* és **tokx** *test*)
- felvesz, emel:** [k'.ɛl.t.ɛk] *PF* i.(t) *kxeltek*
- felás:** [kl.'k.u.l.at'] *PF* i.(t) *klkulat*
- felé, irányába:** [nɛ] *PF* esz. *ne-*
- felébred, felébredt:** [ti.'t'ɛn s-i] *PF* i.(tn) *títxen si* (eredete: **títxen** ébredlét)
- felébredt, felébred:** [ti.'t'ɛn s-i] *PF* i.(tn) *títxen si* (eredete: **títxen** ébredlét)
- felül, fent, felett:** [i.o] *PF* told. *io-*
- felület, felszín:** [jo] *PF* fn. *yo*
- felülről, fentről:** [ta.'ʔɛm] *PF* hsz. *ta'em*
- felől, -ból/-ből, -tól/-től, irányából (időbeniségre is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal):** [ta] *PF* esz. *ta-*
- felől, irányából:** [ftu] *PF* esz. *ftu-*
- fenntart:** [fm.al] *PF* i.(t) *fmal*
- fenséges stílusú, rendkívüli, kitűnő:** [fjo.lup'] *PF* mn. *fyolup* (összetétel ebből: **fyole** *fenséges* és **lupra** *stílus*)
- fenséges, magasztos, a tökéletesnél is jobb:** [fjo.ɛ] *PF* mn. *fyole*
- felt között(e):** [fkip'] *PF* told. *fkip-*
- felt, felül, felett:** [i.o] *PF* told. *io-*
- fentről valami(k) közül:** [ta.'fkip'] *PF* told. *tafkip-* (összetétel ebből: **ta** *felől* és **fkip-** *felt között*)
- fentről, felülről:** [ta.'ʔɛm] *PF* hsz. *ta'em*
- fenyeget:** [k'ap s-i] *PF* i.(tn) *kxap si* (eredete: **kxap** *fenyegetés*)
- fenyegetés:** [k'ap'] *PF* fn. *kxap*
- fenyegető (dolog):** [k'ap.ɲaʔ] *PF* mn. *kxapnga'* (eredete: **kxap** *fenyegetés*) n.e.
- fenyegető kiáltás:** [sa:] *LA* gesz. *saa*
- fenyegetően:** [ni.'k'ap'] *PF* hsz. *nixkap* (eredete: **kxap** *fenyeget*)
- fenék:** [t'im] *PF* fn. *txim*
- fenék, alj(a):** [k'l.pa] *PF* fn. *klpa*
- feszesít, szorít:** [sn.ɛw] *PF* i.(t) *snew*
- fiatal:** [ʔɛ.wan] *PF* mn. *'ewan*
- figyel:** [el.tu s-i] *PF* i.(tn) *eltu si* (eredete: **eltu** *agy*)
- figyel, szó sz.: szemet ad:** [t'ɪŋ 'na.ri] *PF* i.(tn) *ting nari* (eredete: **ting** *ad* és **nari** *szem*)
- figyelmen kívül hagy, semmibe vesz:** [j.æk'] *PF* i.(t) *yäkk*
- figyelmen kívül hagyás, semmibe vétel:** [ti.'jæk'] *PF* fn. *tiyäkk* (eredete: **yäkk** *figyelmen kívül hagy, semmibe vesz*)
- figyelmen kívül hagyás, semmibe vétel:** [sæ.'jæk'] *PF* fn. *säyäkk* (eredete: **yäkk** *figyelmen kívül hagy, semmibe vesz*)
- figyelmes, tapintatos, kedves:** [tstun.wi] *PF* mn. *tstunwi*
- figyelmez, engedelmeskedik:** [l.ɛk'] *PF* i.(t) *lek*
- figyelmeztet:** [p.ɛŋ.'hr] *PF* i.(tn) *penghrr* (összetétel ebből: **peng** *mond* és **hrrap** *veszély*)
- figyelmeztet:** [p.l.'hr] *PF* i.(tn) *pllhrr* (összetétel ebből: **plltxe** *beszél* és **hrrap** *veszély*)
- figyelmeztetés:** [sæ.pɛŋ.'hr] *PF* fn. *säpenghrr* (eredete: **penghrr** *figyelmeztet*)
- figyelmeztetés:** [sæ.pl.'hr] *PF* fn. *säpllhrr* (eredete: **pllhrr** *figyelmeztet*)
- figyelmeztetés nélkül, hirtelen:** [tsik] *PF* hsz. *tsik*
- figyelmeztetést vagy csalódottságot kifejező szó 'a francba!':** [t'sa.'hej] *ZS* gesz. *t'sa-hey*
- figyelmeztető vagy csalódottságot kifejező szó, 'francba!':** [wi.ja] *ZS* gesz. *wiya*
- film, videó:** [rel a.ru.'sikk] *PF* fn. *rel arusikk* (összetétel ebből: **rel** *kép* és **rikk** *mozog*)
- filozófia:** [sna.'fpil.fja] *PF* fn. *snafpilfya* (összetétel ebből: **sna'o** *készlet* és **fpilfya** *gondolkodásmód*) szó sz.: 'gondolkodásmódkészlet'
- finom, jó ízű:** [ft'i.'lor] *PF* mn. *ftxilor* (összetétel ebből: **ftxi** *nyelv* és **lor** *szép*)

- finom, részletes, precíz, bonyolult (dolog):** [hi.'no] *PF* mn. *hino*
- fizikai vagy atlétikai játék, sport:** [u.'van le.'tok'] *PF* fn. *uvan letokx* (összetétel ebből: **uvan játék** és **letokx fizikai, testi**)
- fizikai, testi:** [le.'tok'] *PF* mn. *letokx* (eredete: **tokx test**)
- fiú:** [ʔε.vε.ŋan] *PF* fn. *'evengan* (eredete: **'eveng gyerek**)
- fiú (köznap):** [ʔε.van] *PF* fn. *'evan* (eredete: **'evengan fiú**)
- fiú testvér:** [ʔsmu.kan] *PF* fn. *tsmukan* (eredete: **tsmuk testvér**)
- fiúgyermek:** [ʔi.tan] *JC,PF* fn. *'itan*
- flaska, "ivótök":** [ʔε.'ʔin.ʃεj] *PF* fn. *'e'insey* (összetétel ebből: **'e'in gubó** és **sey csésze**)
- fog (testrés):** [sʃεʔ] *PF* fn. *sre'*
- fogantyú, kilincs:** [sæ.'ʃjεp'] *PF* fn. *säfyep* (eredete: **fyep megfog**)
- fogas, függesztett tartó:** [ʔkuʃ.fjan] *PF* fn. *kur-fyan* (összetétel ebből: **kur lóg** és **fyan mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit**)
- foglalkozás, elsődleges szerep a társadalomban:** [ʔ'in.tm] *PF* fn. *txintin* (összetétel ebből: **txin fő** és **tin elfoglaltságot adó cselekvés**)
- foglyul ejt, elfog:** [sp.ε.'ʔ.ε] *PF* i.(t) *spe'e*
- fogoly:** [spε.'ʔε.tu] *PF* fn. *spe'etu* (eredete: **spe'e foglyul ejt**)
- fok, szint, perem, széle valaminek:** [ji] *PF* fn. *yì* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)
- folt, hiba, deformáltság, rossz tulajdonság:** [ʔfεʔ.ran.vi] *PF* fn. *fe'ranvi* (eredete: **fe'ran rossz természet, eredendően hibás**)
- folyadék, víz:** [paj] *PF* fn. *pay*
- folyam, patak, vízfolyás:** [ʔaj.fja] *PF* fn. *pay-fya* (összetétel ebből: **pay víz** és **fya'o út**)
- folyamat, rendszer, eljárás, módszer:** [vε.fja] *PF* fn. *vefya* (összetétel ebből: **ve'o rend, rendezettség** és **fya'o mód, módszer**)
- folyamatosan:** [ni.'tut'] *PF* hsz. *nìtut* (eredete: **tut folyamatosság jelző**)
- folyamatosan, megállás nélkül:** [ni.l.ke.'ftaŋ] *PF* hsz. *nìlkeftang* (összetétel ebből: **luke nélkül** és **ftang abbagy**)
- folyamán, alatt, közben:** [ʔkr.ka] *PF* told. *krka-* (eredete: **krk idő**)
- folyik, önt:** [sl.o.'an] *PF* i.(tn) *sloan*
- folytat:** [s.a.'l.εw] *PF* ige. *salew*
- folytat egy cselekvést, valamilyen állapotban marad:** [v.aʃ] *PF* i.(tn) *var*
- folytatás jelző (korábban elhangzott mondat megismétlésére szolgál):** [ʔut'] *PF* part. *tut*
- folyékony (beszédre!):** [naw.'fwε] *PF* mn. *nawfwe* Összevonás: **na hufwe**
- folyó:** [kil.'van] *PF* fn. *kilvan*
- fonal:** [kŋ] *PF* fn. *kŋg*
- fontos:** [le.'ʔsran.tɛn] *PF* mn. *letsranten* (eredete: **tsranten fontos**)
- fontos és szeretett hely, kb. haza:** [ʔ'an.'wε.ʔsɛŋ] *PF* fn. *txanwetseng* (eredete: **txanwawe(a) jelentős és tseng hely**)
- fontos, számít:** [ʔʔsʃ.an.t.ɛn] *PF* i.(tn) *tsranten*
- fontosság, jelentés, jelentősség:** [wa.'wε] *PF* fn. *wawe*
- fordítás, tolmácsolás:** [ʔi.ral.'pɛŋ] *PF* fn. *tiral-peng* (eredete: **ral jelentés** és **peng mond**)
- forogat, pörget:** [k.ɪm] *PF* i.(t) *kìm* **Pol rumit kolim** *Pörgette a labdát*
- forma, alak:** [ʔon] *PF* fn. *'on*
- formális, hivatalos:** [ʔske.pɛk'] *PF* mn. *skepek*
- forrás (átvitt értelemben):** [ʔsim] *PF* fn. *tsim*
- forró:** [som] *PF* mn. *som*
- friss, érett:** [p'a.sul] *PF* mn. *pxasul*
- friss, új keletű:** [sok'] *PF* mn. *sok*
- funkcionális öltözék (része):** [p'ɛn] *PF* fn. *px-en*
- furcsa módon, különös módon:** [ni.'hek'] *PF* hsz. *nìhek* (eredete: **hek furcsának lenni**) (mondat eleji határozószó, és nem módhatározószó)
- furcsa, különös:** [ʔhi.jik'] *PF* mn. *hiyik*
- furcsának, különösnek, idegennek, váratlannak lenni:** [h.ɛk'] *PF* i.(tn) *hek*
- fut:** [ʔul] *PF* i.(tn) *tul*
- fából faragott, védőszemüveg, (rovarszárnyból készült, stb.):** [ʔʃen.tɛn] *PF* fn. *renten*
- fáj, fájdalmas(nak lenni):** [ʔi.'sraw 's-i] *PF* i.(tn) *tìsraw si* (eredete: **tìsraw fájdalom**)
- fájdalmas:** [sraw] *PF* mn. *sraw*
- fájdalmas(nak lenni), fáj:** [ʔi.'sraw 's-i] *PF* i.(tn) *tìsraw si* (eredete: **tìsraw fájdalom**)
- fájdalom:** [ʔi.'sraw] *PF* fn. *tìsraw* (eredete: **sraw fájdalmas**)

- fáradt:** [ŋɛjɲ] *PF* mn. *ngeyn*
- fásult, tespedt, lusta:** [ŋoŋ] *PF* mn. *ngong*
- fásultan, lustán:** [ni.'ŋoŋ] *PF* *hsz.* *nìngong* (eredete: **ngong** *lusta*)
- fásultság, lustaság:** [ti.'ŋoŋ] *PF* fn. *tìngong* (eredete: **ngong** *lusta*)
- félbe-/megszakítás, megállás, hangszalag-zárhang:** [ti.'ftaŋ] *PF* fn. *tiftang* (eredete: **ftang** *megáll*)
- félbeszakít, megszakít, kizökkent:** [m.æ.'k'u] *PF* i.(t) *mäxxu* (eredete: **kxu** *baj*)
- félelem:** ['t'o.pu] *PF* fn. *txopu*
- félelmet vagy tiszteletet kelteni, hatásosnak lenni:** ['t.o.ʔ.a] *PF* i.(tn) *ro'a*
- félelmetes, ijesztő:** [t'ɛwm] *PF* mn. *txewm*
- félni:** ['t'o.pu 's.i] *PF* i.(tn) *txopu si* (eredete: **txopu** *félelem*)
- féltékenyen, irigyen:** [ni.'fmok'] *PF* *hsz.* *nifmox* (eredete: **fmokx** *féltékenység*)
- féltékenység, irigység:** [fmok'] *PF* fn. *fmokx*
- félénk, szégyenlős:** [nim] *PF* mn. *nim*
- fém:** [fɲap'] *PF* fn. *fngap*
- fém(ből készült):** [lɛ.'fɲap'] *PF* mn. *lefngap* (eredete: **fngap** *fém*)
- fény:** [a.'tan] *JC* fn. *atan*
- fény, ragyogás, lámpa:** [sæ.'nr] *PF* fn. *sänrr* (eredete: **nrr** *ragyog, fénylik*)
- fényes, élénk:** [t'a.na.tan] *PF* mn. *txanatan* (összetétel ebből: **txan** *sok* és **atan** *fény*)
- fénykibocsátás, biolumineszcencia:** [sju.'ra.tan] *JC,PF* fn. *syuratan* (összetétel ebből: **syura** *energia* és **atan** *fény*)
- fényképezőgép, kamera:** [sjɛp.'rɛl] *PF* fn. *syeprel* (összetétel ebből: **syep** *csapdába ejt* és **rel** *kép*)
- fénylik, ragyog:** [n.ɾ] *PF* i.(tn) *nrr*
- fénysugár:** [a.'tan.vi] *PF* fn. *atanvi* (eredete: **atan** *fény*)
- féreg (pandorai állatfaj):** [ɲawŋ] *PF* fn. *ngawng*
- férfi:** [tu.'tan] *PF* fn. *tutan* (eredete: **tute** *sze-mély*)
- férfi hitves, férj:** [mun.'t'a.tan] *PF* fn. *muntxatan* (eredete: **muntxatu** *hitves*)
- férj, férfi hitves:** [mun.'t'a.tan] *PF* fn. *muntxatan* (eredete: **muntxatu** *hitves*)
- fészek (állat):** [tsɾul] *PF* fn. *tsrul*
- fésű, kefe:** [sl.ajk'] *PF* i.(t) *slayk*
- féélreérthetetlenül, különösen, nyomaték-kal:** [ni.'p'i] *PF* *hsz.* *nìpxi* (eredete: **pxi** *éles*)
- föld, talaj:** ['kl.tɛ] *PF* fn. *klte*
- föld, terület:** [at'.k'ɛ] *PF* fn. *atxkxe*
- földet ér, leszáll:** [kl.'w.o] *PF* i.(tn) *klwo* (összetétel ebből: **klte** *föld* és **wo** *nyúl*)
- földet ér, leszáll:** [kl.'p.æ] *PF* i.(tn) *klpā* (összetétel ebből: **klte** *föld* és **pāhem** *érkezik*)
- földrengés:** [kl.'rik'] *PF* fn. *klrikx* (összetétel ebből: **klte** *föld* és **rikx** *mozog*)
- fúj! (megvetést, lenézést jelöl):** [pak'] *PF* part. *pak*
- függ valamitől, számít, bízik:** [m.oŋ] *PF* i.(t) *mong*
- függesztett tartó, fogas:** [kur.'fjan] *PF* fn. *kurfyan* (összetétel ebből: **kur** *lóg* és **fyan** *masterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit*)
- függő beszéd bezárása idézet vége, idézet:** [sik'] *PF* part. *sik*
- függő beszéd kezdete, idézet:** [san] *PF* part. *san*
- függőleges felület, fal:** [k'ɛm.jo] *PF* fn. *kxemyo* (összetétel ebből: **kxem** *függőlegesnek lenni* és **yo** *felület*)
- függőlegesen:** [ni.'k'ɛm] *PF* *hsz.* *nìkxem* (eredete: **kxem** *függőlegesnek lenni*)
- függőlegesennek lenni:** [k'ɛm] *PF* i.(tn) *kxem*
- függőágy (általános):** ['ni.vi] *PF* fn. *nivi*
- fül:** ['mik.jun] *JC* fn. *mikyun*
- fülbevaló:** ['mik.tsaŋ] *PF* fn. *miktsang* (összetétel ebből: **mikyun** *fül* és **tsang** *testékszer*)
- füst:** ['k'ɛ.nɛɾ] *PF* fn. *kxener*
- fütyörészve, fütyülve:** [ni.'fwɛ.fwi] *PF* *hsz.* *nifwefwi* (eredete: **fwefwi** *fütyül*)
- fütyül:** ['fw.ɛ.fw.i] *PF* i.(tn) *fwefwi*
- fütyülve, fütyörészve:** [ni.'fwɛ.fwi] *PF* *hsz.* *nifwefwi* (eredete: **fwefwi** *fütyül*)
- füves:** [lɛ.'zɛ.swa] *PF* mn. *lezeswa* (eredete: **zeswa** *fű*)
- fő, elsődleges:** [t'in] *PF* mn. *txin*
- főként, elsősorban, leginkább:** [ni.'ʔaw.vɛ] *PF* mn. *nì'awve* (eredete: **'awve** *első*)
- főnév:** ['tst'o.li.ʔu] *PF* fn. *tstxoli'u* (összetétel ebből: **tstxo** *név* és **li'u** *szó*)
- főnök, parancsnok:** ['k'im.ju] *PF* fn. *kximyu* (eredete: **kxim** *parancsol, utasít*)
- főnök, vezető:** [ɛjk.tan] *JC* fn. *eyktan* (eredete: **eyk** *vezet*)

főz: [ʔ·ɛm] PF i.(t) 'em

főzőedény: [ʔhu.ru] PF fn. huru

G

'grokkol', (bele)lát (spirituális értelemben),
lény(eg)ében megért/felismer: [k'a.m.ɛ]
PF i.(t) kame

gallér/nyaklánc: [ʔa.'liʔ.æ] PF fn. 'ali'ä

gesz. húha! nahát!: [tɛw.ti] PF gesz. tewti

giccses: [fɛ.lupʔ] PF mn. fe'lup (összetétel
ebből: fe' rossz és lupra stílus)

gomba: [sp'am] PF fn. spxam

gondol(kodik): [fp·il] PF i.(t) fpil

gondolat, ötlet: [sæ.'fpil] PF fn. säfpil (eredete:
fpil think)

gondolkodásmód: [fpil.fja] PF fn. fpilfya (öss-
zetétel ebből: fpil gondol és fya'o mód)

gondosan, erősen: [nik.tuŋ.'zupʔ] PF hsz. nìk-
tungzup (eredete: ke tungzup nem ejt el) szó
sz.: 'anélkül, hogy elejtené'

gondoskodik, vigyáz, felelős: [v·ɛwŋ] PF i.(t)
vewng

gonosz(ság): [ti.'kawŋ] PF fn. tikawng (eredete:
kawng rossz)

gonosz, rosszindulatú: [kawŋ.lan] PF mn.
kawnglan (összetétel ebből: kawng rossz, go-
nosz és txe'lan szív)

gonosz, rossz: [kawŋ] PF mn. kawng

gubó, héj, hüvely (növényé): [ʔɛ.'ʔin] PF fn.
'é'in

gurul: [ʔ·r.k·o] PF i.(tn) 'rrko

gyagyás, tökfaj: [sk'awŋ] PF fn. skxawng

gyakorlat, kiképzés, edzés: [tsk'ɛ.kɛŋ] PF fn.
tskxekeng

gyakorol, edz: [tsk'ɛ.kɛŋ 's·i] PF i.(tn) tskxe-
keng si (eredete: tskxekeng edzés)

gyakran: [p'im] PF hsz. pxim

gyanú, tipp, találgatás, megérzés: [ʔɛn] PF fn.
'en

gyenge: [mɛjpʔ] PF mn. meyp

gyengeség: [ti.'mɛjp] PF fn. timɛyp (eredete:
meyp gyenge)

gyengéd, kedves, lágy (személy vagy dolog):
[flr] PF mn. flrr

gyengéden, lágyan: [ni.'flr] PF mn. nìflrr (ere-
dete: flrr gyengéd)

gyengédség: [ti.'flr] PF fn. tìflrr (eredete: flrr
gyengéd)

fű: [zɛ.swa] PF fn. zeswa

fűszál: [zɛ.swa.vi] PF fn. zeswavi (eredete: zes-
wa fű)

gyengélkedés, kisebb betegség: [sæ.'sp'in.tsjipʔ]
PF fn. säspixintsyip (eredete: säspix betegs-
ég)

gyengén, lazán: [ni.'mɛjpʔ] PF hsz. nìmeyp
(eredete: meyp gyenge)

gyerek módra, éretlenül: [ni.'ʔɛ.vɛŋ] PF hsz.
nì'eveng (eredete: 'eveng gyerek)

gyerkő(c): [ʔɛ.vi] PF fn. 'evi (becéző forma
'eveng gyerek)

gyermek: [ʔɛ.vɛŋ] PF fn. 'eveng

gyilkol, öl: [tsp·aŋ] PF i.(t) tspan

gyomor: [ŋæŋ] PF fn. ngäng

gyors: [win] PF mn. win

gyorsan: [ni.'win] PF hsz. nìwin (eredete: win
gyors)

gyorsítani, siettetni, sietni: [win 's·i] PF i.(tn)
win si (eredete: win gyors)

gyáva: [fna.'wɛʔ] PF mn. fnawe'

gyáva: [fna.'wɛʔ.tu] PF fn. fnawe'tu (eredete:
fnawe' gyáva)

gyógyszer, orvosság: [ʔum.tsa] PF fn. 'umtsa

gyökér: [ŋr] PF fn. ngr

gyöngy (díz): [srokʔ] PF fn. srok

gyönyörűség, kellemes: [lor] PF mn. lor

gyülekezőhely: [mo.'ʔa.ra] PF fn. mo'ara

gyümölcs: [ma.u.ti] PF fn. mauti

győzelem, nyereség: [ti.jo'raʔ] PF fn. tìyora' (ere-
dete: yora' nyer)

győztes: [jo.'raʔ.tu] PF fn. yora'tu (eredete: yo-
ra' győz, nyer)

gyűjt, összeszed: [st·af.s·im] PF i.(t) starsim

gyűjtemény (személy által szándékosan ös-
szerakott): [sæ.'star.sim] PF fn. sästarsim
(eredete: starsim összeszed, gyűjt)

gyűlöl, utál: [v·ɛʔ.'k·i] PF i.(t) ve'ki

gyűlölet: [ti.vɛʔ.'ki] PF fn. tìve'ki (eredete:
ve'ki gyűlöl)

gél, sűrű folyadék: [k'um.pa] PF fn. kxumpay
(eredete: kxum nyúlós, kocsonyás, sűrű)

gödörcke (arcon): [tsɔŋ.tsjip] PF fn. tsongt-
syip (eredete: tsong völgy)

görbe, kerekített, hajlított: [ko.um] PF mn.
koum

gőz, pára, köd: [ja.pa] PF fn. yapay (összeté-
tel ebből: ya levegő és pay víz)

H

- (Hagyd) a fenébe!:** [p'a.sik^ʔ] *PF* gesz. *pxasik*
- ha:** [t'o] *PF* ksz. *txo*
- ha:** [zun] *PF* ksz. *zun*
- ha nem (különben)...**: [t'o.ke.fjəw] *PF* ksz. *tx-okefjəw* (összetétel ebből: **txo-ke-fya'o-'aw** *ha-nem-egy-út*)
- habozik, tétovázik:** [hɪ.p.ɛj] *PF* i.(tn) *hipey* (eredete: **h'i kis** és **pey várni**)
- habozás nélkül, bízva:** [ni.'mal] *PF* hsz. *nimal* (eredete: **mal megbízható**)
- hacsak nem különálló mondat) (ii), remél (tsni majd a remélt dolog):** [sil.'p.ɛj] *PF* i.(tn) *silpey* (összetétel ebből: **siltsan jó** és **pey vár**)
- haj:** [nik.rɛ] *PF* fn. *nikre*
- hajdís:** [nik.'ro.i] *PF* fn. *nikroi* (összetétel ebből: **nikre haj** és **ioi dís**)
- hajlik:** [t.u.v.on] *PF* ige *tuvon*
- hajlik:** [i:l] *PF* i.(tn) *il*
- hajlott korú, öreg, idős:** [ko.ak^ʔ] *PF* mn. *koak*
- hajlított, kerekített, görbe:** [ko.um] *PF* mn. *koum*
- hajnal előtt:** [sɛ.ɛ.'ʔoŋ] *PF* fn. *sresrr'ong* (összetétel ebből: **sre előtt** és **trr'ong hajnal**)
- hajnal, napkelte:** [tr.'ʔoŋ] *PF* fn. *trr'ong* (összetétel ebből: **trr nap** és **'ong kinyílik**)
- hajszol, üldöz:** [f.ɛ.w.i] *PF* i.(t) *fewi*
- hajó:** [u.ran] *PF* fn. *uran*
- hal:** [paj.'o.aŋ] *PF* fn. *payoang* (összetétel ebből: **pay víz** és **ioang állat**)
- halk (hang):** [ʔa.ŋo] *PF* mn. *'ango*
- halkan:** [ni.'fnu] *PF* hsz. *nifnu* (eredete: **fnu halk**)
- hallgat (figyel valamilyen hangra):** [j.u.n.ɛ] *PF* i.(t) *yune*
- hallás:** [stawm.ʔswo] *PF* fn. *stawmtswo* (eredete: **stawm hall**)
- halom, készlet, csoport, rakás:** [sna.'ʔo] *PF* fn. *sna'o n.e.*
- halott:** [kɛ.ru.sɛj] *PF* mn. *kerusey* (összetétel ebből: **ke nem** és **r«us»ey élő (folyamatos mel-léknévi igenevet képző igei infixum)**)
- halál:** [k'it^ʔ] *PF* fn. *kxitx*
- halál (elvont értelemben):** [tɪ.'tɛɪ.kup^ʔ] *PF* fn. *titerkup* (eredete: **terkup meghal**) "A halál elkerülhetetlen."
- halé, állat kicsinye (emlőse, madaré, rovaré):** [li.ni] *PF* fn. *lini*
- hamarosan:** [jɛʔ.rɪn] *PF* hsz. *ye'rɪn*
- hamisítatlanul, természetesen:** [ni.'jɪ] *PF* hsz. *nɪyrr* (eredete: **yrr természetes**)
- hamu, parázs:** [t'ɛ.pl.va] *PF* fn. *txepiva* (eredete: **txep tűz** és **ilva csepp**)
- hanem:** [slæ.kop^ʔ] *PF* hsz. *slækop* (összetétel ebből: **slä de** és **kop szintén**)
- hang:** [pam] *PF* fn. *pam*
- hangos:** [wok^ʔ] *PF* mn. *wok*
- hangosan:** [ni.'wok^ʔ] *PF* hsz. *nɪwok* (eredete: **wok hangos**)
- hangszalag-zárhang, megállás, félbe-/megszakítás:** [tɪ.'ftaŋ] *PF* fn. *tiftang* (eredete: **ftang megáll**)
- hangszer (általános):** [ʔo.'t'aŋ] *PF* fn. *'otxang*
- hangsúly, kiejtés:** [li.'ʔu.pam] *PF* fn. *li'upam* (összetétel ebből: **li'u szó** és **pam hang**)
- harap:** [fr.ip^ʔ] *PF* i.(t) *frɪp*
- harc festék/festés:** [tsa.mo.pin] *PF* fn. *tsamopin* (összetétel ebből: **tsam harc** és **'opin szín**)
- harc kiáltás:** [i.'lɛj] *LA* gesz. *iley*
- harcolni, küzdeni:** [w.ɛm] *PF* i.(tn) *wem*
- harcos:** [tsam.si.ju] *PF* fn. *tsamsiyu* (eredete: **tsam si harcol** és **-yu főnévképző**)
- harmadik (sorszámnev):** [p'ɛj.vɛ] *PF* mn. *pxeyve* (eredete: **pxey három**)
- harmonikus, egybehangzó:** [mɛ.'ʔɛm] *PF* mn. *me'em*
- harmónia (általános értelemben):** [tɪ.'mɛ.ʔɛm] *PF* fn. *tɪme'em* (eredete: **me'em harmonikus**)
- harmónia, összhang a természettel:** [mɛ.o.a.u.ni.a.'ɛ.a] *PF* fn. *meoauniaea*
- hasonló:** [stɛŋ] *PF* mn. *steng*
- hasonlóan:** [ni.'stɛŋ] *PF* hsz. *nɪsteng* (eredete: **steng hasonló**)
- hasonlóképpen, ugyanúgy:** [ni.'tɛŋ] *PF* hsz. *nɪteng* (eredete: **teng megegyező**)
- hasznos:** [lɛ.'sar] *PF* mn. *lesar* (eredete: **sar használ**)
- hasznos:** [sru.ŋaʔ] *PF* mn. *srunga'* (eredete: **srung segít**) n.e.
- hasznos tipp:** [sruŋ.ʔsɪp^ʔ] *PF* fn. *srungtsyip* (eredete: **srung segít**)

hasznos, előnyös, nyereséges: [ʔs̄an(ŋ).kum.ŋa] PF mn. *tsankumnga'* (eredete: **tsankum** *előny, haszon, nyereség*)

használ: [s·ar] PF i.(t) *sar*

haszon, előny, nyereség: [ʔs̄an(ŋ).kum] PF fn. *tsankum* (összetétel ebből: **tsan'ul javul** és **kum eredmény**)

haszontalan, hiábavaló: [kɛl.'sar] PF mn. *kel-sar* (összetétel ebből: **ke nem** és **lesar hasznos**)

hat, 6: [ʔpu.kap] PF szám *pukap*

hatalmas szövívszék, ányaszövívszék": [sa.ʔɛw.ran] PF fn. *sa'ewrang* (eredete: **sa'nok anya** és **'ewrang szövívszék**)

hatalmas, tekintélyes: [fkɛw] PF mn. *fkew*

hatalmas, terjedelmes, kiterjedt: [ʔho.ɛt] PF mn. *hoet*

hatodik (sorszámnev): [ʔpu.vɛ] PF mn. *puve* (eredete: **pukap hat**)

hatvannég, 64: [zam] PF szám *zam*

határ, kerület, perem: [ʔp'aw.pa] PF fn. *pxawpa* (összetétel ebből: **pxaw körül** és **pa'o oldal**)

határ, széle vminek, szegély, vég: [ʔt'ɛw] PF fn. *txew*

határozószót: [ni] PF nì- képző toldalék

hatásosnak lenni, félelmet vagy tiszteletet kelteni: [ʔt·o.ʔ·a] PF i.(tn) *ro'a*

havaseső: [ʔtom.pɛɾ.wi] PF fn. *tomperwi* (eredete: **tompa eső** és **herwi hó**)

hegy: [ram] PF fn. *ram*

hegyes, éles: [p'i] PF mn. *pxi*

hely: [ʔtsɛŋ(ɛ)] PF fn. *tseng(ɛ)*

hely, tér, út: [ŋip] PF fn. *ngip*

helyes, jó (válasz): [ɛ.'jawɾ] PF mn. *eyawɾ*

helyes, jóképű: [ʔsaj.rɪp] PF mn. *sayrɪp* cs.sz. (férifira)

helyesen, jól: [ni.'jawɾ] PF hsz. *nìyawɾ* (eredete: **eyawɾ helyes, jó**)

helyesség: [ti.'jawɾ] PF fn. *tìyawɾ* (eredete: **eyawɾ helyes**)

helyet ad: [ʔt·ŋ ʔtsɛŋ] PF i.(tn) *tìng tseng* (eredete: **tìng ad** és **tseng hely**)

helyett, inkább mint...: [tup] PF ksz. *tup*

helyettes, csere-, valami ami helyettesít valami mást: [sæ.'rawn] PF fn. *sàrawn* (eredete: **rawn kicserél**)

helyettesít, kicserél: [ɾ·awn] PF i.(t) *rawn*

helyettesítés, kicserélés: [ti.'rawn] PF fn. *tìrawn* (eredete: **rawn kicserél**)

helyez, rak: [j·ɛm] PF i.(t) *yem*

helyreállít, rendbe hoz: [sp·ɛŋ] PF i.(t) *speng*

helytelen, téves, nem helyes: [kɛ.'jawɾ] PF mn. *keyawɾ* (összetétel ebből: **ke nem** és **eyawɾ helyes**)

helyzet: [ʔkɪ.ʔtsɛŋ] PF fn. *kltseng* (eredete: **tseng hely**)

helyzet, állapot, körülmény: [ti.'fkɛj.tok] PF fn. *tìfkeytok* (eredete: **fkeytok létezik**)

helyénvaló, igazságos: [mu.'i.æ] PF mn. *muiä*

hetedik (sorszámnev): [ʔki.vɛ] PF mn. *kive* (eredete: **kinä hét**)

Heureka! Megvan! Értem!: [to.'lɛ] PF gesz. *tole* (szinoníma: **tslolam**)

Heuréka! Rájöttem!: [ɾo.'lun] PF gesz. *rolun*

hiba: [ʔk'ɛ.jɛj] PF fn. *kxeyey*

hiba, deformáltság, folt, rossz tulajdonság: [ʔfɛʔ.ran.vi] PF fn. *fe'ranvi* (eredete: **fe'ran rossz természet, eredendően hibás**)

hiba, tévedés: [ti.'k'ɛj] PF fn. *tikxey* (eredete: **kxeyey hiba**)

hibás, valótlan: [ʔtslɛŋ] PF mn. *tsleng*

hibát vét, elront, rosszat tesz: [ti.'k'ɛj 's·i] PF i.(tn) *tikxey si* (eredete: **tikxey hiba**)

hibátlan(nak lenni), tökéletes(nek lenni): [j·oʔ] PF i.(átn) *yo'*

hibátlanul, tökéletesen: [ni.'joʔ] PF hsz. *nìyo'* (eredete: **yo' tökéletes**)

hibázni, elbukni, sikertelennek lenni: [ʔn·u·i] PF i.(tn) *nui*

hideg: [wɛw] PF mn. *wew*

hideg: [ti.'wɛw] PF fn. *tìwew* (eredete: **wew hideg**)

hideg, hűvös: [wur] PF mn. *wur*

hirtelen, figyelmeztetés nélkül: [ʔtsik] PF hsz. *tsik*

hisz: [sp·aw] PF i.(t) *spaw*

hitves, házastárs: [mun.'t'a.tu] PF fn. *muntxa-tu* (eredete: **muntxa egyesült**)

hivatalos, formális: [ʔske.pɛk] PF mn. *skepek*

hiába, sikertelenül: [ni.'nu] PF hsz. *nìnu* (eredete: **nui sikertelennek lenni**)

hiábavaló, haszontalan: [kɛl.'sar] PF mn. *kel-sar* (összetétel ebből: **ke nem** és **lesar hasznos**)

hiány: [ti.'kɛ.lu] PF fn. *tikelu* (eredete: **ke nem és lu lenni**)

hiányolt (mint egy távollévő ember, hiányzó, akinek vágynak a jelenlétére): [lom] PF

- mn. *lom*
- hiánytalan, (meg)elégedett, tele:** [jɛ] *PF* mn. *ye*
- hiányzó, hiányolt (mint egy távollévő ember, akinek vágnak a jelenlétére):** [lom] *PF* mn. *lom*
- hiányzó/hiányolt személy:** [ˈlom.tu] *PF* fn. *lomtu* (eredete: **lom** hiányzó, hiányolt)
- hobby, örömet szerző tevékenység:** [sæ.ˈsu.lm] *PF* fn. *səsulim* (eredete: **sulim** elfoglalt (pozitív értelemben))
- hogya (alárendelt tagmondatot jelez), azt:** [ˈfu.la] *PF* ksz. *fula* (összetétel ebből: **fi’ul** ez (jelölt alany eset) és **a** vonatkozó tagmondatot jelez)
- hogya (alárendelő mellékmondat kötőszava), annak:** [ˈfu.ri.a] *PF* nm., alár. *furia* (összetétel ebből: **fi’uri** ez (topikális) és **a** határozói mellékmondat kötőszava)
- hogya (alárendelő mellékmondat kötőszava), az:** [fwa] *PF* nm., alár. *fwa* (összetétel ebből: **fi’u** ez (alanyeset) és **a** határozói mellékmondat kötőszava)
- hogya (alárendelő mellékmondat kötőszava), azt:** [ˈfu.ta] *PF* nm., alár. *futa* (összetétel ebből: **fi’u-t** ez-t (tárgyeset) és **a** határozói mellékmondat kötőszava)
- hogya (alárendelő tagmondat jelző):** [ˈtsa.wa] *PF* ksz. *tsawa* (összetétel ebből: **tsa’u** az (kötőmód) és **a** vonatkozó tagmondat jelző)
- hogya (alárendelő tagmondat jelző):** [ˈtsa.ta] *PF* ksz. *tsata* (összetétel ebből: **tsa’u-t** azt (tárgyeset) és **a** vonatkozó tagmondat jelző)
- hogya (alárendelő tagmondat jelző):** [ˈtsa.ri.a] *PF* ksz. *tsaria* (összetétel ebből: **tsa’u-ri** azt (topikális (hangsúlyos) esetvégződés) és **a** vonatkozó tagmondat jelző)
- hogya (ennek eredményeként):** [ˈkum.a] *PF* ksz. *kuma* (eredete: **kum** eredmény) megelőzi az eredményt, pl. ‘Lu poe sevin niftxan kuma yawne slolu oer’ (Olyan gyönyörű volt, hogy beleszerettem.); lásd még ‘akum’
- hogya (ennek eredményeként):** [a.ˈkum] *PF* ksz. *akum* (eredete: **kum** eredmény) az eredményt követi, pl. ‘Poe yawne slolu oer akum, niftxan lu sevin’ (Beleszerettem, mert hogy olyan gyönyörű volt.); lásd még ‘kuma’
- hogya nehogy, különben:** [ˈftɛ.kɛ] *PF* ksz. *fte-ke* (összetétel ebből: **fte** a célból/azért, **hogy** és **ke** nem (valami tagadása)) (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- hogya(an)?:** [ˈfja.pɛ] *PF* kérd. *fyape* másik alakja: **pefya**
- hogya(an)?:** [pɛ.ˈfja] *PF* kérd. *pefya* másik alakja: **fyape**
- hogya, (kötőszó):** [ˈtsni] *PF* alár. *tsni* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- hogya, a célból/azért:** [ftɛ] *PF* ksz. *fte* (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- hogya; valaminek az érdekében, (azért):** [fpi] *PF* told. *fpi+*
- hol?:** [pɛ.ˈsɛŋ] *PF* kérd. *peseng* másik alakja: **tsengpe**
- hol?:** [ˈtsɛŋ.pɛ] *PF* kérd. *tsengpe* másik alakja: **peseng**
- holnap:** [tr.ˈaj] *PF* hsz. *trray* (eredete: **trr** nap és **hay** következő)
- holnap éjjel:** [tˈo.ˈnaj] *PF* hsz. *txonay* (eredete: **txon** éj és **hay** következő)
- holnapután, két nap múlva:** [mɛ.sɪ.ˈaj] *PF* fn., hsz. *mesrray* (eredete: **trr** nap)
- homlok, szemöldök:** [za.ˈtɛʔ] *PF* fn. *zare’* (összetétel ebből: **zapxi** elülső rész és **re’o** fej)
- homok:** [ˈnɛ.ni] *PF* fn. *neni*
- homályos, ködös:** [lɛ.ˈja.paj] *PF* mn. *leyapay* (eredete: **yapay** köd)
- hope (konkrét):** [sæ.sil.ˈpɛj] *PF* fn. *səsilpey* (eredete: **silpey** remél)
- Hoppá!:** [ʔæʔ] *PF* gesz. ‘á’
- hord, visz:** [ˈh.ɛ.n.a] *PF* i.(t) *hena*
- hordány:** [ˈtut.se.na] *PF* fn. *tutsena* (összetétel ebből: **tute** személy és **sähena** hordozó)
- horzolás, vágás, kisebb seb:** [ˈsk’ir.ˈtsjipˀ] *PF* fn. *skxirtsyip* (eredete: **skxir** seb)
- hosszabb időtartamú:** [nul.ˈkr] *PF* hsz. *nulkr* (eredete: **krr** idő)
- hosszú:** [ŋim] *PF* mn. *ngim*
- hosszú (idő):** [jol] *PF* mn. *yol*
- hosszúság:** [ŋim.ˈpupˀ] *PF* fn. *ngimpup* (eredete: **ngim** hosszú és **pup** rövid)
- hoz:** [za.ˈm.u.ŋ.ɛ] *PF* i.(t) *zamunge* (eredete: **munge** víz, **hoz**)
- hoz, visz:** [ˈm.u.ŋ.ɛ] *PF* i.(t) *munge*
- hozzáad, hozzátesz:** [s.uŋ] *PF* i.(t) *sung*
- hozzáférhetetlenné tesz, lepecsétel:** [fy.ɛl] *PF* i.(t) *fyel*
- hozzátesz, hozzáad:** [s.uŋ] *PF* i.(t) *sung*

- hozzaértés, alapos ismeret:** [t̂sul.ʼfæ] *PF* fn. *tsulfä*
- humor:** [ti.ʼʔi.pu] *PF* fn. *tiʼipu* (eredete: *ʼipu* *humoros*)
- humoros, vicces, mulattató:** [ʼʔi.pu] *PF* mn. *ʼipu*
- háború:** [t̂sam] *PF* fn. *tsam*
- háborús csapat:** [ʼt̂sam.po.ŋu] *PF* fn. *tsampon-gu* (összetétel ebből: **tsam** *háború* és **pongu** *csapat*)
- háborús fegyver:** [ʼt̂sam.sæ.ʔo] *PF* fn. *tsam-säʼo* (összetétel ebből: **tsam** *háború* és **säʼo** *eszköz*)
- háló:** [hæ:n] *PF* fn. *hän*
- hámoz:** [ʼfk.a.r.utʷ] *PF* ige *fkarut*
- hány (darab)?:** [pol.ʼpʼaj] *PF* kérd. *polpxay* (összetétel ebből: **holpxay** *szám* és **pe** *képző*)
- hány darab?:** [hol.ʼpʼaj.pɛ] *PF* kérd. *holpxay-pe* (összetétel ebből: **holpxay** *szám* és **pe** *kérdőszó képző*)
- hányni:** [·u.ʼɛʔ] *PF* i.(t), i.(tn) *ueʼ*
- három, 3:** [pʼɛj] *PF* szám *pxey*
- háromszor:** [ʼpʼɛ.lo] *PF* hat. *pxelo* (eredete: **pxe+** *hármasszám jele* és **alo** *alkalom*)
- hát (testrész):** [tʼal] *PF* fn. *txal*
- hát(ul)ra, hátrafelé:** [nɛ.ʼʔim] *PF* hsz. *neʼim*
- hátba támad, elárul:** [ka.ʼvukʷ ʼs-i] *PF* i.(tn) *kavuk si* (eredete: **kavuk** *árulás*)
- hátborzongató, kísérteties:** [ʼsnɛw.sjɛ] *PF* mn. *snewsye* (összetétel ebből: **snew** *szorít, fesszít* és **syeha** *lélegzet*)
- hátrafelé, hát(ul)ra:** [nɛ.ʼʔim] *PF* hsz. *neʼim*
- hátrány:** [ʼfɛ.kum] *PF* fn. *fekum* (összetétel ebből: **feʼ** *rossz* és **kum** *eredmény*)
- hátrányos:** [ʼfɛ.kum.ŋaʔ] *PF* mn. *fekumngaʼ* (eredete: **fekum** *hátrány*)
- hátsó (fél vagy rész):** [kæ.ʼpʼi] *PF* fn. *käpxi* (összetétel ebből: **kä** *megy* és **hapxi** *rész*)
- ház, otthon:** [ʼkɛl.ku] *PF* fn. *kelku*
- házasság, párzás:** [ti.mun.ʼtʼa] *PF* fn. *tìmuntxa* (eredete: **muntxa** *egyesült*)
- házastárs, hitves:** [mun.ʼtʼa.tu] *PF* fn. *muntxa-tu* (eredete: **muntxa** *egyesült*)
- háj, gubó, hüvely (növényé):** [ʔɛ.ʼʔin] *PF* fn. *ʼeʼin*
- hét, 7:** [ʼki.næ] *PF* szám *kinä*
- hétfő:** [tr.ʼmu.vɛ] *PF* fn. *trrmuɛ* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **muɛ** *második*)
- hétköznapi, mindennapos:** [lɛ.ʼt̂r.t̂r] *PF* mn. *letrrrtr* (eredete: **trr** *nap*)
- hétvége:** [ʼmun.t̂r] *PF* fn. *muntrr* (eredete: **mu-ne** *kettő* és **trr** *nap*)
- hézag, rés:** [ʼmɛk.t̂sɛŋ] *PF* fn. *mektsɛŋ* (összetétel ebből: **mek** *üres* és **tsɛŋ** *hely*)
- hír, újság:** [fmawn] *PF* fn. *fmaɔwn*
- híresnek lenni:** [tʼan.ʼr.o.ʔ.a] *PF* i.(tn) *txanroʼa* (összetétel ebből: **txan** *sok* és **roʼa** *félelmet vagy tiszteletet kelteni*)
- hív, szólít:** [sj.ʼaw] *PF* i.(tn) *syaw*
- hó:** [ʼhɛr.wi] *PF* fn. *herwi*
- hólyaglámpa, nektárlámpás:** [ʼt̂smi.sn̂r] *PF* fn. *tsm̂snrr* (összetétel ebből: **tsmi** *nektár* és **nrr** *ragyog*)
- hómező:** [ʼhɛr.tʼa.jo] *PF* fn. *hertxayo* (eredete: **herwi** *hó* és **txayo** *mező*)
- hónap:** [vo.ʼspʼi] *PF* fn. *vospxi* (eredete: **vosipxi** *tizenketted* és **zìsità** *évé*)
- hópehely:** [ʼhɛr.wi.va] *PF* fn. *herwiva* (eredete: **herwi** *hó* és **ilva** *pehely*)
- hóvihar:** [tʼan.ʼfwɛr.wi] *PF* fn. *txanfwerwi* (eredete: **txan** *sok* és **hufwe+herwi** *szél+hó*)
- hózápor:** [hɛr.ʼmɛjpʷ] *PF* fn. *hermeyp* (eredete: **herwi** *hó* és **meyp** *gyenge*)
- húros hangszer:** [ʼiʔ.ɛn] *JC* fn. *iʼen*
- hús:** [t̂ŋan] *PF* fn. *tsngan*
- hús aprításához használt rúd:** [ʼi.kutʷ] *PF* fn. *ikut*
- hús füstöléséhez használt tartó:** [ʼmɛr.ki] *PF* fn. *merki*
- hús, állati eredetű táplálék (étel):** [vɛj] *PF* fn. *vɛy*
- húsdaraboló eszköz:** [sæ.sej.ʼto] *PF* fn. *säseyto* (eredete: **seyto** *feldarabol (elpusztult állatot)*)
- húz:** [za.ʼʔ.æ.r.ɪpʷ] *PF* i.(t) *zaʼärip* (eredete: **ʼärip** *mozgat*)
- húzódozva, kötekedve:** [ni.wæ.ʼtɛ] *PF* hsz. *nìwäte* (eredete: **wäte** *vitatkozik*)
- hüvely (növényé), gubó, háj:** [ʔɛ.ʼʔin] *PF* fn. *ʼeʼin*
- hő:** [ti.ʼsom] *PF* fn. *tìsom* (eredete: **som** *forró*)
- hőmérséklet:** [som.ʼwɛw] *PF* fn. *somwew* (eredete: **som** *forró* és **wew** *hideg*)
- hős:** [tʼan.ʼt̂stɛw] *PF* fn. *txantstew* (összetétel ebből: **txan** *sok* és **tstew** *bátor*)
- hős, nagy ember:** [ʼnawm.tu] *PF* fn. *nawmtu* (eredete: **nawm** *nagy*)
- hőstett, teljesítmény, nagy tett:** [sæ.ʼro.ʔa] *PF* fn. *säroʼa*
- hűtlenség, árulás:** [ka.ʼvukʷ] *PF* fn. *kavuk*
- hűvös, hideg:** [wur] *PF* mn. *wur*

I

- "ivótök", flaska: [ʔɛ.ʔin.ʃɛj] *PF* fn. 'e'insey (összetétel ebből: 'e'in gubó és sey csésze)
- ig, amíg: [vaj.'kr] *PF* ksz. *vaykrr* (összetétel ebből: *vay-* -ig és *krr* idő)
- i.(t): [ʔ·ɛ.w.k·u] *PF* ewku *ewkuérez* (ízt!)
- idegen, ismeretlen: [ʔkɛ.woŋ] *PF* mn. *kewong*
- idegen, ismeretlen személy: [ʔkɛ.tu.woŋ] *PF* fn. *ketuwong*
- idegennek, furcsának, különösnek, váratlannak lenni: [h·ɛkʔ] *PF* i.(tn) *hek*
- idegi összeköttetést létesíteni, összekapcsolódni vmivel/vkivel: [tsa.'hɛjl 's·i] *PF* i.(tn) *tsaheyil si* (eredete: *tsaheyilu kapcsolat*)
- idegköteg, copf: [tswin] *PF* fn. *tswin*
- idézet, függő beszéd bezárása idézet vége: [sikʔ] *PF* part. *sik*
- idézet, függő beszéd kezdete: [san] *PF* part. *san*
- idő: [kr] *PF* fn. *krr*
- időben utána, követően: [maw] *PF* esz. *maŋ-*
- időjárás: [ja.fkɛjkʔ] *PF* fn. *yafkeyk* (eredete: *fkeytok létezik, van*)
- idős, öreg, hajlott korú: [ko.akʔ] *PF* mn. *koak*
- időszerű/jelenlegi: [ɛ.'fkʔ] *PF* mn. *lefkr* (eredete: *fikrr most*)
- időt tölteni, „lógni” valakivel: [k·æ.tɛŋ] *PF* i.(tn) *käteng*
- időt vesz igénybe (ii): [kr.'n·ɛkʔ] *PF* i.(tn) *krrnekx* (összetétel ebből: *krr* idő és *nekx elfogyaszt*)
- igaz: [ŋaj] *PF* mn. *ngay*
- igazság: [ti.'ŋaj] *PF* fn. *tingay* (eredete: *ngay igaz*)
- igazság(osság), becsületesség: [tim.'wi.æ] *PF* fn. *timwiä* (eredete: *muiä rendes, igazságos, helyes, becsületes*)
- igazságos, helyénvaló: [mu.'i.æ] *PF* mn. *muiä*
- igazán: [ni.'ŋaj] *PF* hsz. *nìngay* (eredete: *ngay igaz*)
- ige: [kɛm.li.ʔu] *PF* fn. *kemli'u* (összetétel ebből: *kem cselekedet* és *li'u szó*)
- igen: [sra.nɛ] *PF* hsz., gesz. *srane*
- igyekezet, sietség: [t'i] *PF* fn. *txi*
- ihlet, inspiráció: [slan.ti.'rɛ] *PF* fn. *slantire* (összetétel ebből: *slan segítség, támogatás* és *ti-re szellem*)
- ijesztő, félelmetes: [t'ɛwm] *PF* mn. *txewm*
- illeszkedik, illik, megfelel, kiegészít, természeténél fogva erősít: [h·aʔ] *PF* i.(tn) *ha'*
- illetve, vagyis, akarom mondani: [ko.'lan] *PF* gesz. *kolan* (eredete: *kan céloz*)
- illetően, -ról/-ről, vonatkozóan: [tɛ.'ri] *PF* told. *teri-*
- illik, megfelel, kiegészít, illeszkedik, természeténél fogva erősít: [h·aʔ] *PF* i.(tn) *ha'*
- illusztrál, rajzol: [w·ɛjn] *PF* i.(t) *weyn*
- ilyen mértékben, ennyire: [fi.'t'an] *PF* hsz. *fitxan* (eredete: *txan sok*)
- ilyen módon, így: [fi.'fja] *PF* mut.n. *fifya* (eredete: *fya'o mód*)
- imádnivaló, kedves, cuki: [ho.na] *PF* mn. *hona*
- inda: [ʔa.na] *PF* fn. 'ana
- indok, ok: [lun] *PF* fn. *lun*
- indok, ok: [o.'ɛjkʔ] *PF* fn. *oeyk*
- infixum: [kɛm.li.ʔu.vi] *PF* fn. *kemli'uvi* (eredete: *kemli'u ige*)
- információ: [sæ.'o.mum] *PF* fn. *säomum* (eredete: *omum tud*)
- inkább mint..., helyett: [tupʔ] *PF* ksz. *tup*
- innivaló, ital: [na.'ɛr] *PF* fn. *naer*
- inspiráció, ihlet: [slan.ti.'rɛ] *PF* fn. *slantire* (összetétel ebből: *slan segítség, támogatás* és *ti-re szellem*)
- inspirál: [slan.ti.'rɛ s·i] *PF* i.(tn) *slantire si* (eredete: *slantire inspiráció*)
- intelligencia, értelem: [ti.'tɛslam] *PF* fn. *tìtslam* (eredete: *tslam ért*)
- intelligensen, okosan: [ni.'ka.nu] *PF* hsz. *nika-nu* (eredete: *kanu okos*)
- intuitív, elméleti: [ɛ.'ʔɛn] *PF* mn. *le'en* (eredete: 'en találgatás) n.e.
- irigyen, féltékenyen: [ni.'fmokʔ] *PF* hsz. *nifmokx* (eredete: *fmokx féltékenység*)
- irigység, féltékenység: [fmokʔ] *PF* fn. *fmokx*
- irány, menetirány: [sa.'lɛw.fja] *PF* fn. *salewfya* (eredete: *salew folytat* és *fya'o út*)
- irányt vált, elágazik: [j·akʔ s·i] *PF* i.(tn) *yak si* (eredete: *yak elágazás*)
- irányába, felé: [nɛ] *PF* esz. *ne-*
- irányából (időbeniségre is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal), -ból/-ből, -tól/-től, felől: [ta] *PF* esz. *ta-*

irányából, felől: [ftu] *PF* esz. *ftu-*
is, szintén: [kop⁷] *PF* hsz. *kop*
is, szintén: [kop⁷] *PF* hsz. *kop*
iskola: [num. tseŋ] *PF* fn. *numtseng* (összetétel ebből: **nume** *tanul* és **tseng** *hely*)
ismeretlen személy, idegen: [ke.tu.woŋ] *PF* fn. *ketuwong*
ismeretlen, idegen: [ke.woŋ] *PF* mn. *kewong*
ismeretlen, különös, szokatlan: [st'oŋ] *PF* mn. *stxong*
ismerni: [sm-on] *PF* i.(tn) *smon*
ismertetőjel, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, jellemvonás, külső megjelenés, oldal, tulajdonság: [sjoŋ] *PF* fn. *syon*
ismerős (leendő barát): [ʔej.la.'na:j] *PF* fn. *'eylanay* (eredete: *'eylan barát*)
ismétel, újra csinál: [l-ɛjn] *PF* i.(t) *leyn*
ismételten előforduló cselekvések egyike, eset, alkalom: [a.lo] *PF* fn. *alo*
iszik: [n.æk⁷] *PF* i.(t) *näk*

J

a jövő (következő) hét: [kin.tɾaj] *PF* fn. *kintrray* (eredete: **kintr** *hét*)
ja, aha, oké: [sran] *PF* hsz., gesz. *sran*
javaslat: [ti.'mok⁷] *PF* fn. *tɪmok* (eredete: **mok** *javasol*)
javaslat: [sæ.'mok⁷] *PF* fn. *sämok* (eredete: **mok** *javasol*)
javasol: [m-ok⁷] *PF* i.(t) *mok*
javul, (meg)gyógyul: [zo.sl-u] *PF* i.(tn) *zoslu* (összetétel ebből: **zo** *jól lenni* és **slu** *válik vmivé*)
javul, jobb lesz: [tsan.ʔ-ul] *PF* i.(tn) *tsan'ul* (összetétel ebből: **siltsan** *jó* és **'ul** *jobban, inkább*)
javulás (konkrét esetben): [sæ.'tsan.ʔul] *PF* fn. *sätsan'ul* (eredete: **tsan'ul** *javul*)
javulás (általános, elvont értelemben): [ti.'tsan.ʔul] *PF* fn. *titsan'ul* (eredete: **tsan'ul** *javul*)
javít, (meg)gyógyít: [zej.'k-o] *PF* i.(t) *zeyko* (eredete: **zo** *jól lenni* és **«eyk»** *műveltető infixum*)
jelen: [se.kɾ] *PF* fn. *sekrr* (összetétel ebből: **set** *most* és **krr** *idő*)
jelenleg, mostanában: [ni.'fkɾ] *PF* hsz. *nɪfkrr* (eredete: **fikrr** *most*)

ital, innivaló: [na.'ɛɾ] *PF* fn. *naer*
itt, ez(en) a hely(en): [fi.'tseŋ(ɛ)] *PF* mut.n., fn. *fitseng(e)* (eredete: **tseng** *hely*)
ivás útján: [ni.'næk⁷] *PF* hsz. *nɪnäk* (eredete: **näk** *iszik*)
ivóedény (kagylóhéjból): [sum.sej] *PF* fn. *sumsey* (összetétel ebből: **sum** *kagylóhéj* és **sey** *csésze*)
izgalmas, mókás: [ʔoʔ] *PF* mn. *'o'*
izgalom, móka: [ti.'ʔoʔ] *PF* fn. *tɪ'o'* (eredete: *'o'* *izgalmas*)
izgatottnak lenni valami miatt, lelkesnek lenni valami iránt, lelkesedést mutatni valamiért, lelkesedni: [s-oʔ.h-a] *PF* i.(t) *so'ha* (Megjegyzés: A „lelkesedni” mindig tárgyas a na'vi nyelvben -PF)
izmos: [tsaw.'sɲem] *PF* mn. *tsawsngem* (eredete: **tsawl** *nagy* és **tsngem** *izom*)
izom: [tsɲem] *PF* fn. *tsngem*
izé, ööö: [ɾ] *PF* „töltelékszó” *ì*

jelentés: [ra:l] *PF* fn. *ral*
jelentés, fontosság, jelentőség: [wa.'wɛ] *PF* fn. *wawe*
jelentős, személyesen fontos: [t'an.wa.'wɛ] *PF* mn. *txanwawe* (összetétel ebből: **txan** *sok* és **wawe** *jelentőség*)
jelentősen, értelmesen: [ni.wa.'wɛ] *PF* hsz. *nɪwawe* (eredete: **wawe** *jelentés, jelentőség*)
jelentőség, jelentés, fontosság: [wa.'wɛ] *PF* fn. *wawe*
jelez, mutat: [v.ɿ] *PF* i.(tn), i.(t) *vll*
jellegzetesség, vonás, tulajdonság, ismeretetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal, tulajdonság: [sjoŋ] *PF* fn. *syon*
jellemvonás, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismertetőjel, külső megjelenés, oldal, tulajdonság: [sjoŋ] *PF* fn. *syon*
jellemzői: fültépő hangja és halálos ereje (megszámlálható, erős vízese, de csak ritkán): [k'or] *PF* fn. *kxor*
jobb (nem bal): [ski.ɛn] *PF* mn. *skien*
jobb lesz, javul: [tsan.ʔ-ul] *PF* i.(tn) *tsan'ul* (összetétel ebből: **siltsan** *jó* és **'ul** *jobban, inkább*)
jobb oldal: [ski.ɛm.pa] *PF* fn. *skiempa* (összetétel ebből: **skien** *jobb* és **pa'o** *oldal*)

jobban szeret, preferál: [nʉl.ˈn.ɛw] *PF* i.(tm)
nulnew (eredete: **new akar**)
jobbra: [ni.ˈski.ɛn] *PF* hsz. *niskien* (eredete:
skien jobb)
jogász, ügyvéd: [pæŋ.ˈk'o.ju ɛ.ko.ˈrɛn] *PF* fn.
pängkxoyu lekoren (összetétel ebből: **päng-**
kxoyu beszélgető és lekoren szabályos, jogi)
jut eszembe, apropó, mellesleg: [ni.ˈviŋ.kapʔ] *PF*
 hsz. *nivŋkap* (eredete: **vingkap eszébe**
jut, "beugrik")
játszik: [u.ˈvan ˈs-i] *PF* i.(tn) *uvan si* (eredete:
uvan játék)
játék: [u.ˈvan] *PF* fn. *uvan*
jég: [ˈtsk'ɛ.paj] *PF* fn. *tskxepay* (eredete: **tskx**
kő és pay víz)
jégeső: [ˈtsk'aj.tʃipʔ] *PF* fn. *tskxaytsyip* (eredete:
tskxepay jég)
jó (megfelelő): [sil.ˈtsan] *PF* mn. *siltsan*
jó (válasz), helyes: [ɛ.ˈjawɪ] *PF* mn. *eyawɪ*
jó valamiben: [fn.ˈan] *PF* i.(t) *fnan*
jó ízű, finom: [ft'i.ˈlor] *PF* mn. *ftxilor* (összetétel
 ebből: **ftxi nyelv és lor szép**)
jókedvű, vidám: [nit.ˈram] *PF* mn. *nitram*
jóképű, helyes: [ˈsaj.rɪpʔ] *PF* mn. *sayrɪp* cs.sz.
 (férfira)
jól: [nil.ˈtsan] *PF* hsz. *niltan* (eredete: **siltan**)

K

"kancsó", több személye ivóedény: [ˈswo.a.sej
 a.ˈj] *PF* fn. *swoasey ayll* (összetétel ebből:
swoasey ivóedény részegítő italokhoz és yll
közös)
"korsó"(kagylóhéjból, egy személyes
ivóedény, részegítő italokhoz): [ˈswo.a.sej] *PF*
 fn. *swoasey* (összetétel ebből: **swoa** *részegítő*
ital, szesz és sey csésze)
(ki)lövelli: [ts.æʔ] *PF* ige *tsäʔ*
(ki)próbál, értékkel, ellenőriz: [m.ajʔ] *PF*
 i.(tm) *mayʔ*
(kötött morféma) túlzás: [hawŋ] *PF* fn. *hawŋg*
(kötőszó), hogy: [tsni] *PF* alá. *tsni* (kötőmódú
 igével, alárendelt tagmondatban)
-ként, akként/úgy..., mint/ahogy: [na] *PF* esz.
na-
kacag, nevet: [ˈh.aj.h.am] *PF* i.(tn) *hangham*
kagylóhéj (tengeri), csigaház: [sum] *PF* fn.
sum
kalap: [haw.ˈrɛʔ] *PF* fn. *hawreʔ* (összetétel

jó)
jól hangzó: [mik.ˈlor] *PF* mn. *miklor* (eredete:
mikyun fiúl és lor kellemes)
jól lenni, rendben lenni, rendben működni:
 [z.ɔ] *PF* i.(átn) *zo*
jól, helyesen: [ni.ˈjawɪ] *PF* hsz. *nɪyawɪ* (eredete:
eyawɪ helyes, jó)
jóllakott, tele: [ˈjɛ.hakʔ] *PF* mn. *yehakx* (eredete:
ye tele és ohakx éhes)
jólét, béke: [fpom] *PF* fn. *fpom*
jóslat: [ti.ˈsrɛ.sɛ.ʔa] *PF* fn. *tisrese'a* (eredete:
srese'a megjósol)
jószagú: [on.ˈlor] *PF* mn. *onlor* (összetétel
 ebből: **ontu orr és lor kellemes**)
jön: [ˈz.a.ʔ.u] *PF* i.(tn) *za'u*
jövendő, megjósol, előre meglát:
 [srɛ.s.ɛ.ʔ.a] *PF* i.(t) *srese'a* (összetétel ebből:
sre+ megelőzőleg és tse'a lát)
jövő: [zu.ˈsaw.kɪ] *PF* fn. *zusawkrr* (összetétel
 ebből: **z«us»a'u jövő és krr idő**)
jövő hétvége: [ˈmun.tɪ.aj] *PF* fn. *munrray*
 (eredete: **muntrr hétvége**)
jövő hónap: [vo.sp'ɪ.aj] *PF* fn. *vospɪaj* (eredete:
vospɪ hónap)
jövő év: [zi.sit.aj] *PF* fn. *zisitay* (eredete: **zisit**
év)

ebből: **hawnu véd, óv és re'o fej**)
kamera, fényképezőgép: [sjɛp.ˈrɛl] *PF* fn. *sje-
 prel* (összetétel ebből: **syep csapdába ejt és**
rel kép)
kampó (lógatni, felfüggeszteni valamit):
 [kuɪ.fja.vi] *PF* fn. *kurfyavi* (eredete: **kurfy-**
an fogas, függesztett tartó)
kantár, kötőfék: [sæ.ˈzæ.ɪpʔ] *RL,PF* fn. *säzärɪp*
 (eredete: **za'ärɪp húz**)
kaotikus, rendetlen, rendezetlen, összeviss-
za: [ˈvɛl.ke] *PF* mn. *velke* (összetétel ebből:
ve'o rend, rendezettség és luke nélkül)
kap: [t.ɛl] *PF* i.(t) *tel*
kap, megszerez: [ˈk.a.n.om] *PF* i.(t) *kanom*
kapcsolat, kapcsolódás: [sæ.ˈta.rɛ] *PF* fn. *sä-
 tare* (eredete: **tare összekapcsol, kapcsolatban**
van)
kapcsolat, szinapszis (idegsejtek közt):
 [tsa.ˈhej.lu] *JC,PF* fn. *tsaheylu*
kapcsolatban van, összeköt, összekapcsol:

- [t̥·a·f·ɛ] PF i.(t) *tare*
- kapcsolódás, kapcsolat:** [sæ.'ta.fɛ] PF fn. *sä-tare* (eredete: *tare összekapcsol, kapcsolatban van*)
- kar:** [p'un] PF fn. *pxun*
- karjaiban tart, ölel, karol:** [m·ɛ.'y·am] PF i.(t) *meyam*
- karkötő, karszalag:** [p'aw.p'un] PF fn. *px-awpxun* (összetétel ebből: **pxaw körül** és **px-un kar**)
- karnyújtásnyira, közelben:** [a.'sim] PF hsz. *asim* (eredete: *sim közel van*)
- karol, ölel, karjaiban tart:** [m·ɛ.'y·am] PF i.(t) *meyam*
- karolás, ölelés:** [sæm.'yam] PF fn. *sämyam* (eredete: *meyam ölel*)
- karom, köröm:** [tsin] PF fn. *tsin*
- karszalag, karkötő:** [p'aw.p'un] PF fn. *px-awpxun* (összetétel ebből: **pxaw körül** és **px-un kar**)
- katonai egység, szakasz, csapat:** [wɛm.po.ŋu] PF fn. *wempongu* (összetétel ebből: *wem harcol* és *pongu csoport*)
- kavics (szétmorzsolts kő):** [nik'] PF fn. *nikx*
- kavics (természetes erők által simára csiszolt apró kő):** [tsk'ɛ.vi] PF fn. *tskxevi* (eredete: *tskxe kő*)
- kb. haza, fontos és szeretett hely:** [t'an.'wɛ.tɕɛŋ] PF fn. *txanwetseng* (eredete: *txanwawe(a) jelentős és tseng hely*)
- kb.: ország, törzsi birtok / tartomány:** [t'an.lo.'k'ɛ] PF fn. *txanlokxe* (összetétel ebből: *txan; olo' nagy; klán* és *atxkxe föld*)
- kecsesség, elegancia, báj:** [lo.ran] PF fn. *loran* (összetétel ebből: *lor gyönyörű* és *ran belső tulajdonság*)
- kedd:** [tr̥.p'ɛj.vɛ] PF fn. *tr̥pxeyve* (összetétel ebből: *tr̥ nap* és *pxeyve harmadik*)
- kedves, figyelmes, tapintatos:** [t̥stun.wi] PF mn. *tstunwi*
- kedves, gyengéd, lágy (személy vagy dolog):** [fl̥r̥] PF mn. *fl̥r̥*
- kedves, imádnivaló, cuki:** [ho.na] PF mn. *hona*
- kedvesen, édesen:** [ni.'ho.na] PF hsz. *nihona* (eredete: *hona kedves*)
- kedveskedő kifejezés), édes bogyó (gyengéd):** [pa.ska.'lin] PF fn. *paskalin* (eredete: *pa-suk bogyó* és *(a)kalin édes*)
- kedvesség:** [ti.'t̥stun.wi] PF fn. *t̥stunwi* (eredete: *tstunwi kedves*)
- kedvesség, cukiság:** [ti.'ho.na] PF fn. *tihona* (eredete: *hona kedves*)
- kedvező, előnyös:** [ɛt.rɪp̥] PF mn. *etrip̥*
- kefe, fésű:** [sl̥.ajk'] PF i.(t) *slayk*
- kell:** [z·ɛ.n·ɛ] PF i.(tnm) *zene*
- kellemes, enyhe, mérsékelt:** [t̥sja.fɛ] PF mn. *tsyafe*
- kellemes, gyönyörűsége:** [lor] PF mn. *lor*
- kellemes, nyugodalmas, derűs:** [lɛ.'fpom] PF mn. *lefpom* (eredete: *fpom boldogság, béke*) n.e.
- kellemes, élvezhető (fizikailag, szexuálisan):** [mo.'wan] PF mn. *mowan*
- kellemetlen hang, zaj:** [væ.pam] PF fn. *väpam* (eredete: *vä kellemetlen* és *pam hang*)
- kellemetlen, undorító:** [væʔ] PF mn. *vü'*
- kellene:** [swej.l·u] PF ige *sweylu* (eredete: *swey a legjobb* és *lu lenni*)
- kemény:** [t'aʔ] PF mn. *txa'*
- kendő, ponchó, köpeny:** [ʔa.fɛ] PF fn. *'are*
- kenu:** [ja.'nej] PF fn. *yaney*
- kenuevező:** [spul.ja.'nej] PF fn. *spulyaney* (összetétel ebből: *spule hajt* és *yaney kenu*)
- kerekített, hajlított, görbe:** [ko.um] PF mn. *koum*
- keres:** [fw·ɛw] PF i.(t) *fwew*
- keresztül (vmi közepén át), át:** [k'am.læ] PF told. *kxamlä-* (eredete: *kxam közép*)
- keresztül, által(a), révén, mentén:** [i.læ] or [i.'læ] PF told. *ilä+*
- keresztül, át az ellenkező oldalra:** [fɛw] PF told. *few-*
- kerület, határ, perem:** [p'aw.pa] PF fn. *pxawpa* (összetétel ebből: **pxaw körül** és **pa'o oldal**)
- keserű:** [sjæ.ʔæ] PF mn. *syä'ä*
- keserű, savanyú:** [wɛ.ʔaj] PF mn. *wɛ'ay*
- keskeny:** [snɛp̥] PF mn. *snep̥*
- kesztyű:** [hawn.'tsjok'] PF fn. *hawnts yokx* (összetétel ebből: *hawnu véd, óv* és *ts yokx kéz*)
- kettő, 2:** [mu.nɛ] PF szám *mune*
- kevés (kis mennyiség):** [ʔit'] PF fn. *'it*
- kevés, csekély:** [him] PF mn. *him*
- kevés, néhány:** [hol] PF mn. *hol*
- kevésbé:** [ni.'næn] PF hsz. *ninän* (eredete: *nän csökkent*)
- kevésbé, kicsit:** [ni.'ʔit'] PF hsz. *n'i't* (eredete: *'it kevés*)

- kezdet:** [ʃn̩æ.ʔi.kɿ] *PF* fn. *sngä'ikrr* (összetétel ebből: *sngä'i* (el)kezdődik és *krr* idő)
- kezdet, kezdő helyzet:** [ʃn̩æ.ʔi.t̩sɛŋ] *PF* fn. *sngä'itseng* (összetétel ebből: *sngä'i* start és *tseng* hely)
- kezdetben vagy kezdettől fogva létező, eredeti, első a sorban:** [l̩ɛ.'ʃn̩æ.ʔi] *PF* mn. *lesngä'i* (eredete: *sngä'i* kezd)
- kezdő:** [ʃn̩æ.ʔi.ju] *PF* fn. *sngä'iyu* (eredete: *sngä'i* (el)kezdődik)
- kezdő helyzet, kezdet:** [ʃn̩æ.ʔi.t̩sɛŋ] *PF* fn. *sngä'itseng* (összetétel ebből: *sngä'i* start és *tseng* hely)
- kezel (érzelmileg), tart, viselkedik valakivel szemben:** [z.ɛt̩] *PF* i.(t) *zet*
- ki(-felé), belülről:** [ftum.fa] *PF* told. *ftumfa-* (eredete: *mifa* belül)
- ki(csoda)?:** [pɛ.'su] *PF* kérd. *pesu* másik alakja: *tupe*
- ki(csoda)?:** [tu.pɛ] *PF* kérd. *tupe* másik alakja: *pesu*
- kicsérél, helyettesít:** [ɾ.awn] *PF* i.(t) *rawn*
- kicsérélés, helyettesítés:** [t̩.'rawn] *PF* fn. *t̩-rawn* (eredete: *rawn* kicsérél)
- kicsi te, csekélységed:** [ŋa.t̩sɿp̩] *PF* nm. *ng-at̩syip* (eredete: *nga* you)
- kicsi, apró, parányi:** [hi.ʔi] *PF* mn. *hi'i*
- kicsit, kevésbé:** [ni.'ʔit̩] *PF* hsz. *ni'it* (eredete: 'it kevés)
- kicsit, kissé:** [ni.'hol] *PF* hsz. *nihol* (eredete: *hol* kevés)
- kiegészít, illik, megfelel, illeszkedik, természeténél fogva erősít:** [h.aʔ] *PF* i.(tn) *ha'*
- kiegészítés, utóirat (U.I.):** [t̩.'suŋ] *LN* fn. *t* (eredete: *sung* hozzáad)
- kiejtés, hangsúly:** [li.ʔu.pam] *PF* fn. *li'upam* (összetétel ebből: *li'u* szó és *pam* hang)
- kifejezés, nyelvi elem:** [li.ʔa.vi] *PF* fn. *li'fyavi* (eredete: *li'fya* nyelv)
- kihasznál:** [kawŋ.s.aɾ] *PF* i.(t) *kawŋsar*
- kihívás (ünnepélyes):** [fpe.'i.o] *PF* fn. *fpeio*
- kijelölt/egységnyi munka, feladat:** [t̩.'kaŋ.kɛm.vi] *kiterjedt* *PF* fn. *tikangkemvi* (eredete: *tikangkem* munka)
- kijön, előbukkan:** [wɿ.'z.a.ʔu] *PF* i.(tn) *wrr-za'u* (eredete: *wrrpa* kiviül és *za'u* jön)
- kikapcsol, relaxál:** [sj.ɔɾ] *PF* i.(tn) *syor*
- kiképzés, edzés, gyakorlat:** [tsk'ɛ.kɛŋ] *PF* fn. *tskxekeng*
- kilincs, fogantyú:** [sæ.'fjɛp̩] *PF* fn. *säfyep* (eredete: *fyep* megfog)
- kilovagol:** [kæ.'m.ak.t.o] *PF* ige *kämakto* (összetétel ebből: *kä* megy és *makto* lovagol, megül)
- kiló, felszáll:** [ja.'w.o] *PF* i.(tn) *yawo* (összetétel ebből: *ya* levegő és *wo* nyúl)
- kimutat, felfed, leleplez (szó szerint és átvitt értelemben is):** [k.u.l.at̩] *PF* i.(t) *kulat*
- kincs; ritka és értékes dolog:** [tsjɛjm] *PF* fn. *tsyeym*
- kinyit:** [pi.'ak̩ s.i] *PF* i.(tn) *piak si* (eredete: *piak* nyitot)
- kinyílik, kivirágzik:** [ʔ.ɔŋ] *PF* ige 'ong
- kinyílás, virágzás:** [t̩.'ʔɔŋ] *PF* fn. *t̩'ong* (eredete: 'ong virágzik)
- kinézet, látvány, megjelenés:** [ʔur] *PF* fn. 'ur
- kinézet, megjelenés:** [t̩.'lam] *PF* fn. *t̩lam* (eredete: *lam* látszik)
- kis pillanat, másodperc:** [swaw.t̩sɿp̩] *PF* fn. *swawtsyip* (eredete: *swaw* pillanat)
- kis rész, kisebbség:** [h̩m.'p̩i] *PF* fn. *h̩mpxi*
- kis tó, medence:** [ʔo.ra.t̩sɿp̩] *PF* fn. 'oratsyip (eredete: 'ora tó)
- kisebb betegség, gyengélkedés:** [sæ.'sp̩.in.t̩sɿp̩] *PF* fn. *säsp̩xintsyip* (eredete: *säsp̩xin* betegség)
- kisebb csoporté pl. vadászoké), vezető (ideiglenesen):** [ɛjk.ju] *PF* fn. *eykyu* (eredete: *eyk* vezet)
- kisebb seb, vágás, horzsolás:** [sk̩'ir.t̩sɿp̩] *PF* fn. *sk̩irtsyip* (eredete: *sk̩ir* seb)
- kisebbség, kis rész:** [h̩m.'p̩i] *PF* fn. *h̩mpxi*
- kislány (kedveskedő kifejezés):** [ʔi.te.t̩sɿp̩] *PF* fn. 'itetsyip (eredete: 'ite lány)
- kissé, kicsit:** [ni.'hol] *PF* hsz. *nihol* (eredete: *hol* kevés)
- kiterjedt, hatalmas, terjedelmes:** [ho.ɛt̩] *PF* mn. *hoet*
- kiterjedten, széles körben:** [ni.'ho.ɛt̩] *PF* hsz. *nihoet* (eredete: *hoet* hatalmas, terjedelmes,
- kitűnő:** [t̩'an.t̩san] *PF* mn. *txantsan*
- kitűnő, rendkívüli, fenséges stílusú:** [fjo.lup̩] *PF* mn. *fyolup* (összetétel ebből: *fyole* fenséges és *lupra* stílus)
- kivirágzik, kinyílik:** [ʔ.ɔŋ] *PF* ige 'ong
- kivétel:** [t̩.muŋ.wɿ] *PF* fn. *t̩mungwrr* (eredete: *mungwrr* kivételével)

- kivételezik, kivételt tesz:** [tɪ.muŋ.'wɪ s-i] *PF* i.(tn) *tɪmʊŋwrr si* (eredete: *tɪmʊŋwrr kivétel*)
- kivételt tesz, kivételezik:** [tɪ.muŋ.'wɪ s-i] *PF* i.(tn) *tɪmʊŋwrr si* (eredete: *tɪmʊŋwrr kivétel*)
- kivételével:** [muŋ.'wɪ] *PF* told. *mʊŋwrr-*
- kizökkent, megszakít, félbeszakít:** [m.æ.'k'u] *PF* i.(t) *mäxʊ* (eredete: *kxu baj*)
- kiábrándulás, csalódás, meghiúsult elvárások miatti érzelmi csalódottság:** [jɛw.la] *PF* fn. *yewla*
- kiábrándító:** [lɛ.'jɛw.la] *PF* mn. *leyewla* (eredete: *yewla kiábrándulás*)
- kiábrándítóan, csalódást okozva:** [ni.'jɛw.la] *PF* hsz. *nɪyewla* (eredete: *yewla csalódás*)
- kiáll, sikerrel vesz (próbát):** [ɛm.'z.a.ʔ.u] *PF* i.(t) *emza'u* (összetétel ebből: *za'u jön*)
- kiállítás, bemutató:** [sæ.wim.'t'u] *PF* fn. *säwɪn-txu* (eredete: *wɪntxu mutat*)
- kiált:** [l-ɛjm] *PF* i.(tnm) *leym*
- kiűz, elüldöz:** [k.u.'r.ak'] *PF* i.(t) *kurakx*
- klassz, csodálatos, fantasztikus:** [ko.'sman] *PF* mn. *kosman*
- klán:** [o.'loʔ] *PF* fn. *olo'*
- klánvezető, törzsfő:** [o.lo.'ʔɛjk.tan] *JC* fn. *olo'eyktan* (összetétel ebből: *olo' klán* és *eyktan vezető*)
- kocsonyás, nyúlós, sűrű:** [k'um] *PF* mn. *kxum*
- kolléga:** [lɛr.tu] *PF* fn. *lertu*
- koncentrál valamire, specializálódik, különösen érdeklődik:** [k'an.ʔ.m] *PF* i.(t) *kan'in* (összetétel ebből: *kan elfoglalt* és *'in be busy*)
- koncentrál, összpontosít:** [k'an.fp.il] *PF* i.(tn) *kanfpil* (összetétel ebből: *kan cél* és *fpil gondol*)
- konferencia, nagygyűlés:** [tsawl.ul.'t'a] *PF* fn. *tsawlultxa* (összetétel ebből: *tsawl nagy* és *ultxa találkozó*)
- konténer, tároló, tartály:** [sæ.'hɛ.na] *PF* fn. *sähena* (eredete: *hena hord*)
- koponya:** [tɛk.rɛ] *PF* fn. *tekre*
- kor:** [kɛ.wan] *PF* fn. *kewan* (eredete: *koak öreg* és *'ewan fiatal*)
- kora délután:** [k'am.tɪ.maw] *PF* fn. *kxamtrr-maw* (összetétel ebből: *kxamtrr dél* és *maw után*)
- korai:** [lɛ.'jɛʔ.kɪ] *PF* mn. *leye'krr* (eredete: *ye'krr korán*)
- korábban, megelőzőleg:** [sɛɛ] *PF* esz. *sre+*
- korábban, már:** [sɛɛ.'kɪ] *PF* hsz. *srekrr* (összetétel ebből: *sre előtt* és *krr idő*)
- korábbi, régi :** [spu.win] *PF* mn. *spuwin* n.e.
- korán:** [jɛʔ.kɪ] *PF* hsz. *ye'krr* (eredete: *ye'rɪn hamarosan* és *krr idő*)
- koszos:** [tɛwɪt'] *PF* mn. *tsewtx*
- kultúra, életmód:** [rɛj.fja] *PF* fn. *reyfya* (összetétel ebből: *rey élet* és *fya'o út, mód*)
- kulturális:** [lɛ.'rɛj.fja] *PF* mn. *lereyfya* (eredete: *reyfya kultúra*)
- kurtán (időben), röviden:** [ni.'jɔl] *PF* hsz. *nɪyɔl* (eredete: *yɔl rövid (idő)*)
- kurzus (tanórák sorozata), tanfolyam:** [sna.nu.mul.'t'a] *PF* fn. *snanumultxa* (eredete: *numultxa tanóra*)
- kutató:** [tɪ.fti'.a.tu] *PF* fn. *tiftiatu* (eredete: *tiftia tanulás*)
- kék, zöld:** [lɛ.an] *PF* mn. *ean*
- kék/zöld szín:** [lɛ.am.pin] *PF* fn. *eampin* (eredete: *ean kék, zöld*)
- ként, akként/úgy..., mint/ahogy:** [p'ɛl] *PF* told. *pxel-*
- kényelem:** [ho.an] *PF* fn. *hoan*
- kényelmes:** [nikʔ] *PF* mn. *nik*
- kényelmes:** [lɛ.'ho.an] *PF* mn. *lehoan* (eredete: *hoan kényelem*)
- kényelmesen:** [ni.'ho.an] *PF* mn. *nɪhoan* (eredete: *hoan kényelem*)
- kényelmetlen:** [kɛl.'ho.an] *PF* mn. *kelhoan* (eredete: *hoan kényelem*)
- kép:** [rɛl] *PF* fn. *rel*
- képes, tud:** [ts-un] *PF* i.(tnm) *tsun*
- képesség:** [tsu.ʔo] *PF* fn. *tsu'o*
- képművészet:** [rɛl.tɛ.ɔ] *PF* fn. *reltseo* (összetétel ebből: *rel kép* és *tseo művészet*)
- képzelet:** [tɪ.'ron.sɛl] *PF* fn. *tɪronsrel* (eredete: *ronsrelnɔp elképzél*)
- képzelet útján, képzeletben:** [ni.'ron.sɛl] *PF* hsz. *nɪronsrel* (eredete: *ronsrelnɔp elképzél*)
- képzeletbeli:** [lɛ.'ron.sɛl] *PF* mn. *leronsrel* (eredete: *ronsrelnɔp elképzél*)
- képzeletben, képzelet útján:** [ni.'ron.sɛl] *PF* hsz. *nɪronsrel* (eredete: *ronsrelnɔp elképzél*)
- kér:** [v.in] *PF* i.(t) *vin*

- kérdez:** [p·awm] *PF* ige *pawm*
- kérdés:** [ti.'pawm] *PF* fn. *tɪpawm* (eredete: *pawm* *kérdez*)
- kérés:** [æ.'t'æ.lɛ] *PF* fn. *ätxäle*
- kérés (tsni majd a tárgyi mellékmondat):** [æ.'t'æ.lɛ 's'i] *PF* i.(tn) *ätxäle si* (eredete: *ätxäle* *kérés*)
- kés:** [tstäl] *PF* fn. *tstal*
- késtok:** [tstäl.se.na] *PF* fn. *tstalsena* (összetétel ebből: *tstal* *kés* és *sähena* *tartó*)
- kész, befejezett:** [ha.'sɛj] *PF* mn. *hasey*
- kész, felkészült:** [a.'lak.si] *PF* mn. *alaksi*
- készlet, csoport, halom, rakás:** ['sna.'ʔo] *PF* fn. *sna'o* n.e.
- készít, alkot, létrehoz:** [ɲ·op^ɪ] *PF* i.(t) *ngop*
- készít, létrehoz:** [slej.'k·u] *PF* i.(t) *sleyku* (eredete: *slu* *válik valamivé* és «*eyk*» *műveltető igei infixum*)
- készül(ődik):** [h·awl] *PF* i.(t) *hawl*
- késő délután, este (alkonyat előtt):** [kajm] *PF* fn. *kaym*
- késői:** [lɛ.'hawŋ.kɾ] *PF* mn. *lehawngkrr* (eredete: *hawngkrr* *későn*)
- későn:** ['hawŋ.kɾ] *PF* hsz. *hawngkrr* (összetétel ebből: *hawng* *túlzás* és *krr* *idő*)
- két nap múlva, holnapután:** [mɛ.sɾ.'a.j] *PF* fn., hsz. *mesrray* (eredete: *trr* *nap*)
- két napja, tegnapelőtt:** [mɛ.sɾ.'am] *PF* fn., hsz. *mesrram* (eredete: *trr* *nap*)
- két szem:** [mɛ.'na.ri] *PF* fn. *menari* (eredete: *me+* *kettes szám jele* és *nari* *szem*)
- kétszer:** ['mɛ.lo] *PF* hsz. *melo* (eredete: *me+* *kettesszám képző* és *alo* *idő*)
- kétség:** [am.'ʔa] *PF* fn. *am'a*
- kétség nélkül:** [am.'ʔa.lu.kɛ] *PF* hsz. *am'aluke* (eredete: *am'ake* *biztos, magabiztos*)
- kétségbeesett, sietős:** [lɛ.'t'i] *PF* mn. *letxi* (eredete: *txi* *sietség*)
- kétségbeesetten, sietve:** [ni.'t'i] *PF* hsz. *nɪtxi* (eredete: *txi* *sietség*)
- kéz:** [tsjok'] *PF* fn. *tsyokx*
- kézben tart, (meg)fog, markol:** [fj·ɛp^ɪ] *PF* i.(t) *fyep*
- kézzelfogható), világ (fizikai):** [ki.'fkɛj] *PF* fn. *kifkey*
- kísélet, próba:** [ti.'fmi] *PF* fn. *tɪfmi* (eredete: *fmi* *megpróbál*)
- kísérlet, próba:** [sæ.'fmi] *PF* fn. *säfmi* (eredete: *fmi* *megpróbál*)
- kísérteties, hátborzongató:** ['snɛw.sjɛ] *PF* mn. *snewsye* (összetétel ebből: *snew* *szorít, feszésít* és *syeha* *lélegzet*)
- kíván, követel:** [fj·oʔ] *PF* i.(t) *fngo'*
- kíván, óhajt:** [ɾ·a.ŋ·al] *PF* i.(tn) *ranggal*
- kíváncs:** [lɛ.'no.mum] *PF* mn. *lenomum* (eredete: *newomum* *kíváncsi(nak lenni)*)
- kíváncsi(nak lenni), tudni akar:** [n·ɛw.'o.mum] *PF* i.(átn) *newomum* (összetétel ebből: *new* *akar* és *omum* *tud*)
- kíváncsiság:** [ti.'no.mum] *PF* fn. *tinomum* (eredete: *newomum* *kíváncsi(nak lenni)*)
- kívánság, követelés:** [sæ.'fjoʔ] *PF* fn. *säfngo'* (eredete: *fngo'* *kíván*)
- kór, betegség:** [sæ.'sp'in] *PF* fn. *säspxin* (eredete: *spxin* *beteg*)
- kóstol:** [t·ŋ ft'i] *PF* i.(tn) *ting ftxi* (eredete: *ting* *ad* és *ftxi* *nyelv*)
- köd, pára, gőz:** ['ja.paj] *PF* fn. *yapay* (összetétel ebből: *ya* *levegő* és *pay* *víz*)
- ködfolt:** [pi.'wop'.tsjip] *PF* fn. *pɪwopxtsyip* (eredete: *pɪwopx* *felhő*) szó sz.: 'kis felhő'
- ködös, homályos:** [lɛ.'ja.paj] *PF* mn. *leyapay* (eredete: *yapay* *köd*)
- kölcsön ad:** [kæ.'sɾ·m] *PF* i.(t) *käsrɪn* (eredete: *sɾɪn* *ideiglenesen átad egyiktől a másiknak*)
- kölcsön adott vagy kölcsön vett dolog:** [sæ.'sɾm] *PF* fn. *säsrɪn* (eredete: *sɾɪn* *ideiglenesen átad egyiktől a másiknak*)
- kölcsön vesz:** [za.'sɾ·m] *PF* i.(t) *zasrɪn* (eredete: *sɾɪn* *ideiglenesen átvesz a másiktól*)
- köldök:** [ŋɛp^ɪ] *PF* fn. *ngɛp*
- könny:** ['tsjəw.paj] *PF* fn. *tsngawpay* (összetétel ebből: *tsngawvik* *sír* és *pay* *víz*)
- könnycsepp:** ['tsjəw.paj.vi] *PF* fn. *tsngawpayvi* (összetétel ebből: *tsngawvik* *sír* és *pay+vi* *víz, rész-egész viszonyt jelző toldalékkal*)
- könnyen, egyszerűen:** [ni.'ftu.ɛ] *PF* hsz. *nɪftue* (eredete: *ftue* *könnyű*)
- könnyít magán; WC-zik:** [fj·æʔ] *PF* i.(tn) *fngä'*
- könnyű (fizikai értelemben):** [sjo] *PF* mn. *syo*
- könnyű, egyszerű:** ['ftu.ɛ] *PF* mn. *ftue*
- könyök:** ['p'un.til] *PF* fn. *pxuntil* (összetétel ebből: *pxun* *kar* és *til* *izület*)
- köp:** ['hi-up^ɪ] *PF* i.(t), i.(tn) *hiup*
- köpeny, ponchó, kendő:** ['ʔa.ɾɛ] *PF* fn. 'are
- kör:** ['joʔ.ko] *PF* fn. *yo'ko* (eredete: *yo'* *tökéletes* és *ko'on* *kör*)

- kör, ovális, nagyjából kerek forma:** [ˈko.ʔon] _{PF} fn. *ko'on* (eredete: **koum** kerekített és **'on** alak)
- környezet:** [ˈp'aw.ɲip˧] _{PF} fn. *pxawngip* (összetétel ebből: **pxaw** körül és **ngip** tér, hely)
- köröm, karom:** [t̪sin] _{PF} fn. *tsin*
- körül(ötte):** [p'aw] _{PF} told. *pxaw-*
- körülbelül, durván:** [wum] _{PF} *hsz. wum*
- körülmény, állapot, helyzet:** [ti.'fkɛj.tok˧] _{PF} fn. *tifkeytok* (eredete: **fkeytok** létezik)
- köszön(t), üdvözl:** [kal.'t̪i 's:i] _{PF} *ige kaltxi si* (eredete: **kaltxi** hellő)
- köszönet, köszönöm!:** [i.'ra.jo] _{JC} fn., *gesz. irayo*
- köszönöm!, köszönet:** [i.'ra.jo] _{JC} fn., *gesz. irayo*
- kötekedve, húzódozva:** [ni.wæ.'tɛ] _{PF} *hsz. niwäte* (eredete: **wäte** vitatkozik)
- kötekedő, okoskodó (személy):** [lɛ.wæ.'tɛ] _{PF} mn. *lewäte* (eredete: **wäte** vitatkozik)
- kötelesség:** [t̪son] _{PF} fn. *tson*
- kötelességtudóan, engedelmesen:** [ni.'t̪son] _{PF} *hsz. nitson* (eredete: **tson** kötelesség)
- kötél:** [ˈt̪ur.tel] _{PF} fn. *txurtel* (összetétel ebből: **txur** erős és **telem** zsinór)
- kötőfék, kantár:** [sæ.'zæ.rɪp˧] _{RL,PF} fn. *säzärɪp* (eredete: **za'ärɪp** hűz)
- követ:** [n-oŋ] _{PF} i.(t) *nong*
- követel, kíván:** [fɲ-oʔ] _{PF} i.(t) *fngo'*
- követelés, kívánság:** [sæ.'fɲoʔ] _{PF} fn. *säfngo'* (eredete: **fngo'** kíván)
- következő:** [haj] _{PF} mn. *hay*
- következően:** [ni.'haj] _{PTT} *hsz. nihay* (eredete: **hay** következő)
- követően, időben utána:** [maw] _{PF} *esz. maw-*
- közben, alatt, folyamán:** [ˈkr̪.ka] _{PF} told. *kr̪ka-* (eredete: **krr** idő)
- közél van:** [s-im] _{PF} i.(átn) *sim*
- közél(ében):** [l-ok˧] _{PF} told. *lok-*
- közélben folyó víz, eső vagy nedves növényzet kellemes illatára emlékeztető:** [so.'sul] _{PF} mn. *sosul*
- közélben, karnyújtásnyira:** [a.'sim] _{PF} *hsz. asim* (eredete: **sim** közel van)
- közismerten (köznap beszédben):** [naw.'no.mum] _{PF} *ke nem (valami tagadása)* (kötőmódú igével, **köztudottan:** [ni.aw.'no.mum] _{PF} *hsz. niaw-nomum* (eredete: «awn» befejezett melléknévi igenévi infixum és **omum** tud, ismer)
- központi hely:** [ˈk'am.t̪ɛŋ] _{PF} fn. *kxamtseng* (összetétel ebből: **kxam** közép és **tseng** hely)
- köztudottan, közismerten (köznap beszédben):** [naw.'no.mum] _{PF} *hsz. niawnomum* (eredete: «awn» befejezett melléknévi igenévi infixum és **omum** tud, ismer)
- közép, középpont:** [k'am] _{PF} fn. *kxam*
- középpont, közép:** [k'am] _{PF} fn. *kxam*
- középszerű, olyan amilyen:** [kɛ.'sran] _{PF} mn. *kesran* (összetétel ebből: **ke** nem és **sran** igen) (Ennek a szónak a származása nem teljesen egyértelmű. Lehet, hogy eredetileg kesrankekehe volt, szó szerint 'nem igen, nem nem,' arra vonatkozóan hogy valami jól vagy rosszul sikerült. Idővel lerövidült kesran-ra, jelentése pedig kibővült, és középszerűséget is kifejez.)
- középszerűen:** [nik.'sran] _{PF} *hsz. niksran* (eredete: **kesran** középszerű)
- középszint:** [ˈk'am.jɪ] _{PF} fn. *kxamyi* (összetétel ebből: **kxam** közép és **yi** szint)
- közönséges, durva, udvariatlan:** [ræp.'tum] _{PF} mn. *räptum*
- közös módon, közösen:** [ni.'jɪ] _{PF} *hsz. niyll* (eredete: **yll** közösségi)
- közös tűz vagy tűzhely:** [ˈjɪ.t'ɛp˧] _{PF} fn. *ylltxep* (összetétel ebből: **yll** közös és **txep** tűz)
- közös, közösségi:** [jɪ] _{PF} mn. *yll*
- közösen, együtt:** [ʔaw.si.'tɛŋ] _{PF} *hsz. 'awsiteng* (összetétel ebből: **'aw** egy és **teng** megegyező)
- közösen, közös módon:** [ni.'jɪ] _{PF} *hsz. niyll* (eredete: **yll** közösségi)
- közösségi, közös:** [jɪ] _{PF} mn. *yll*
- között(e):** [kip˧] _{PF} *esz. kip-*
- között(e):** [mi.'kam] _{PF} told. *mikam-*
- közül(ről):** [ta.'kip˧] _{PF} told. *takip-* (összetétel ebből: **ta** felől és **kip-** között)
- kút:** [ra.'mu.noŋ] _{PF} fn. *ramunong*
- külső megjelenés, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismertetőjel, jellemvonás, oldal, tulajdonság:** [sjon] _{PF} fn. *syon*
- különben, hogy nehogy:** [ˈftɛ.ke] _{PF} *ksz. fte-ke* (összetétel ebből: **fte** a célból/azért, *hogy* és
- különbség:** [ti.'kɛ.tɛŋ] _{PF} fn. *tiketeng* (összetétel ebből: **ke** nem és **teng** azonos)

különböző, különleges: [zɛj] *PF* mn. *zey*
különleges, különböző: [zɛj] *PF* mn. *zey*
különös módon, furcsa módon: [ni.'hɛkʰ] *PF*
 hsz. *nìhek* (eredete: **hek** *furcsának lenni*)
 (mondat eleji határozószó, és nem módha-
 tározószó)
különös, furcsa: [hi.jikʰ] *PF* mn. *hiyik*
különös, szokatlan, ismeretlen: [st'ɔŋ] *PF*
 mn. *stxong*
különösen érdeklődik, koncentrálni valamire,
specializálódik: [k'an.ʔ·m] *PF* i.(t) *kan'in*
 (összetétel ebből: **kan** *elfoglalt* és **'in** *be busy*)

L

(le)esni: [z·upʰ] *PF* i.(tn) *zup*
a legnagyobb, legnagyoszerűbb: [tu.'vom] *PF*
 mn. *tuvom*
labda: [rum] *PF* fn. *rum*
lakik: [kɛl.ku 's·i] *PF* i.(tn) *kelku si* (eredete:
kelku *otthon*)
lassan: [nik.'ʔɔŋ] *PF* hsz. *nìk'ong* (eredete:
ki'ong *lassú*)
lassú: [ki.'ʔɔŋ] *PF* mn. *ki'ong*
laza: [um] *PF* mn. *um*
lazaság, szorosság: [ʔɛ.'k'i.num] *PF* fn. *'ekxi-*
num (összetétel ebből: **'ekxin** *szoros* és **um**
laza)
lazán, gyengén: [ni.'mɛjpʰ] *PF* hsz. *nìmɛyp*
 (eredete: **mɛyp** *gyenge*)
lebeg, levegőben úszik: [l·ŋ] *PF* i.(tn) *lìng*
lebukik, alámerül, zuhan: [t·awŋ] *PF* i.(tn)
tawng
lecke, tanóra: [sæ.'num.vi] *PF* fn. *sänumvi* (ere-
 dete: **sänume** *tanítás*)
leendő mester: [tsul.fæ.tu.'naj] *PF* fn. *tsulfätu-*
nay (eredete: **tsulfätu** *mester*)
leendő tanár: [kaɾ.ju.'naj] *PF* fn. *karyunay* (ere-
 dete: **karyu** *tanár*)
leendő vezető, 111helyettes, megbízott:
 [ɛjk.ta.'naj] *JC,PF* fn. *eyktanay* (eredete:
eyktan *vezető*)
leereszkedik, alászáll: [kɿ.'k·æ] *PF* i.(tn) *kllkä*
 (összetétel ebből: **kllpa** *alj(a)* és **kä** *megy*)
leereszkedik, lejön: [kɿ.'z·a.ʔ·u] *PF* i.(tn) *kll-*
za'u (összetétel ebből: **kllte** *föld* és **za'u** *jön*)
lefektet (vmit) a földre: [kɿ.t'ɛj.'k·aj] *PF* i.(t)
klltxeykay (összetétel ebből: **kllte** *föld* és **tx-**
ay *laponan fekszik*) tárgyas változata a *klltx-*

különösen, nyomatékkel, féélreérthetel-
lenül: [ni.'p'i] *PF* hsz. *nìpxi* (eredete: **pxi**
éles)
különösnek, furcsának, idegennek, várat-
lannak lenni: [h·ɛkʰ] *PF* i.(tn) *hek*
kürt, duda: [pawkʰ] *PF* fn. *pawk*
küzdelem: [ti.wu.'sɛm] *PF* fn. *tìwusem* (eredete:
wem *küzd*)
küzdeni, harcolni: [w·ɛm] *PF* i.(tn) *wem*
kő: [tsk'ɛ] *PF* fn. *tskxe*
ködedény, mérges rovar tárolására: [ɛ.'p'aj] *PF*
 fn. *epxang*

ay-nak

lefelé: [nɛ.'kɿ] *PF* hsz. *nekll*
legalább, minimálisan: [him.'t'ɛw.vaj] *PF*
 hsz. *hìmtxewvay* (eredete: **hìmtxew** *mini-*
mum)
legfeljebb, maximálisan: [t'an.'t'ɛw.vaj] *PF*
 hsz. *txantxewvay* (eredete: **txantxew** *maxi-*
mum)
leginkább, elsősorban, főként: [ni.'ʔaw.vɛ] *PF*
 mn. *nì'awve* (eredete: **'awve** *első*)
legjobb: [swɛj] *PF* mn. *swey*
legjobban, optimálisan: [ni.'swɛj] *PF* hsz.
nìswey (eredete: **swey** *legjobb*)
legközelebb: [ha.'ja.lo] *PF* hsz. *hayalo* (össze-
 tetel ebből: **hay** *következő* és **alo** *idő*)
legnagyoszerűbb, a legnagyobb: [tu.'vom] *PF*
 mn. *tuvom*
legrosszabb: [ʔɛ.ʔal] *PF* mn. *'e'al*
legtöbb, többség, nagyrészt: [t'am.'p'i] *PF* fn.
txampxì (eredete: **txan** *sok*)
legyőzöttség, vereség: [sæ.læ.'t'ajɿ] *PF* fn.
sälätxayn (eredete: **lätxayn** *legyőz*)
lehalkít, elcsendesül: [fn·u] *PF* i.(tn) *fnu*
lehet, szabad: [ts·un.sl·u] *PF* i.(tn) *tsunslu* (ös-
 szetétel ebből: **tsun** *tud* és **slu** *válni omivóé*)
lehetetlen: [kɛl.'tsun] *PF* mn. *keltsun* (összeté-
 tel ebből: **ke** *nem* és **tsun** *tud*)
lehetséges: [lɛ.'tsun.slɿ] *PF* mn. *letsunslu* (ere-
 dete: **tsunslu** *tud*, *képes*)
lehetőség: [ti.'tsun.slɿ] *PF* fn. *tìtsunslu* (eredete:
tsunslu *lehet*, *szabad*)
lehetőség, esély: [sk'om] *PF* fn. *skxom*
lejtősen folyó patak (megszámlálható),
sziklák között: [ru.'ruf] *PF* fn. *rurur*

- lejön, leereszkedik:** [k].ẓ.a.ʔ.u] PF i.(tn) *kl-za'u* (összetétel ebből: **klte föld** és **za'u jön**)
- leköt(öz), odaerősít:** [j.æ̃n] PF i.(t) *yän*
- leleplez (szó szerint és átvitt értelemben is), felfed, kimutat:** [k.u.l.aṭ] PF i.(t) *kulat*
- lelkes, buzgó:** [ḷe.'soʔ.ha] PF mn. *leso'ha* (eredete: **so'ha lelkesnek lenni**) cs.sz.
- lelkesedni, lelkesnek lenni valami iránt, lelkesedést mutatni valamiért, izgatottnak lenni valami miatt:** [ṣ.oʔ.h.a] PF i.(t) *so'ha* (Megjegyzés: A „lelkesedni” mindig tárgy-as a na'vi nyelvben -PF)
- lelkesedés, pozitív hozzáállás:** [ṭl.'soʔ.ha] PF fn. *tiso'ha* (eredete: **so'ha lelkesnek lenni**)
- lelkesedést mutatni valamiért, lelkesnek lenni valami iránt, izgatottnak lenni valami miatt, lelkesedni:** [ṣ.oʔ.h.a] PF i.(t) *so'ha* (Megjegyzés: A „lelkesedni” mindig tárgy-as a na'vi nyelvben -PF)
- lelkesen:** [ni.'soʔ.ha] PF hsz. *niso'ha* (eredete: **so'ha lelkesnek lenni**)
- lelkesnek lenni valami iránt, lelkesedést mutatni valamiért, izgatottnak lenni valami miatt, lelkesedni:** [ṣ.oʔ.h.a] PF i.(t) *so'ha* (Megjegyzés: A „lelkesedni” mindig tárgy-as a na'vi nyelvben -PF)
- lelkileg, erős (érzelmileg, nem fizikailag), magabiztos:** [sej.'k'el] PF mn. *seykxel*
- lenni, van:** [l.u] PF i.(tn),i.(átn) *lu* (állítmányi kapcsolószó, létezést kifejező ige) (a birtokos részesesetével birtoklást fejez ki)
- lenyel:** [k'uk'] PF i.(t) *kxukx*
- lenézést jelöl), fúj! (megvetést:** [pak'] PF part. *pak*
- lepecsétel, hozzáférhetetlenné tesz:** [fy.ɛl] PF i.(t) *fyel*
- lerohan, támad:** [k'ɪ] 's:i] PF i.(tn) *kxll si* (eredete: **kxll lerohanás**)
- lerohanás:** [k'ɪ] PF fn. *kxll*
- lerombol, (el)pusztít, megsemmisít:** [sk.a.'ʔ.a] PF i.(t) *ska'a*
- leszáll, földet ér:** [k].ẉ.o] PF i.(tn) *klwo* (összetétel ebből: **klte föld** és **wo nyúl**)
- leszáll, földet ér:** [k].p̣.æ̃] PF i.(tn) *klpā* (összetétel ebből: **klte föld** és **pāhem érkezik**)
- lesújt, (meg)üt, eltalál:** [ṭ.a.k.uk'] PF i.(t) *takuk*
- levegő:** [ja] PF fn. *ya*
- levegőben úszik, lebeg:** [ḷ.ɪŋ] PF i.(tn) *ḷing*
- leveles, levél-borította:** [ḷe.'ɾik'] PF mn. *lerik* (eredete: **rik levél**)
- levesz, eltávolít, elvisz:** [ʔ.a.k.u] PF i.(t) *'aku*
- levél (növényi rész):** [ɾik'] PF fn. *rik*
- levél-borította, leveles:** [ḷe.'ɾik'] PF mn. *lerik* (eredete: **rik levél**)
- levél-zöld:** [ɾi.ḳe.an] PF mn. *rikean* (összetétel ebből: **rik levél** és **ean zöld**)
- levéltányér:** [jom.yo ḷe.'ɾik'] PF fn. *yomyo lerik* (összetétel ebből: **yomyo tányér** és **lerik levél**)
- lezár (a cselekvés eredményes), befejez:** [ʔ.iʔ.·a] PF i.(tn) *'i'a*
- leír (jellemez):** [sḷ.aʔ.ṭṣ.u] PF i.(t) *sla'tsu*
- leírás:** [ṭl.'slaʔ.ṭsu] PF fn. *tisla'tsu* (eredete: **sla'tsu leír**)
- lila:** [ʔom] PF mn. *'om*
- lila szín:** [ʔom.pin] PF fn. *'ompin* (eredete: **'om lila**)
- liszt:** [ṭṣjo] PF fn. *tsyo*
- lisztből készült étel:** [ṭṣjo.ṣju] PF fn. *tsyosyu* (összetétel ebből: **tsyo liszt** és **syuve étel**)
- logikusan, természetesen, értelemszerűen:** [ni.'lun] PF hsz. *nilun*
- lovagol, megül:** [ṃ.ak.ṭ.o] PF i.(t) *makto*
- lusta, fásult, tespedt:** [ŋoŋ] PF mn. *ngong*
- lustaság, fásultság:** [ṭl.ŋoŋ] PF fn. *ṭingong* (eredete: **ngong lusta**)
- lustán, fásultan:** [ni.'ŋoŋ] PF hsz. *n̄ngong* (eredete: **ngong lusta**)
- lyuk (átmenő) :** [ɾop'] PF fn. *ropx*
- lyuk, üreg (aminek van vége vagy alja):** [ṭsoŋ.ɾop'] PF fn. *tsongropx* (összetétel ebből: **tsong völgy** és **ropx lyuk**)
- láb:** [ki.'nam] PF fn. *kinam*
- lábfej:** [ṿe.nu] PF fn. *venu*
- lábcsapó (harcban használatos):** [ra.'spuʔ] PF fn. *raspu'*
- lábujj:** [ṿe.n.ẓek'] PF fn. *venzek* (összetétel ebből: **venu lábfej** és **zekwä ujj**)
- lágyszemély (személy vagy dolog), gyengéd, kedves:** [fḷɾ] PF mn. *fḷrr*
- lágyszemély, gyengéd:** [ni.'fḷɾ] PF mn. *n̄fḷrr* (eredete: **fḷrr gyengéd**)
- lámpa, ragyogás, fény:** [ṣæ.'n̄ɾ] PF fn. *s̄anrr* (eredete: **n̄rr ragyog, fénylik**)
- lándzsa:** [tuk.'ru] PF fn. *tukru*
- lánycsapat:** [ʔe.ṿe.ŋe] PF fn. *'evenge* (eredete: **'eveng gyerek**)

lány (köznapi): [ʔε.vε] PF fn. 'eve (eredete: 'evenge *lány*)
lány testvér: [ʔsmu.kε] PF fn. *tsmuke* (eredete: *tsmuk testvér*)
lánygyermek: [ʔi.tε] JC,PF fn. 'ite
lát (szemével): [ʔs·ε.ʔ·a] PF i.(t) *tse'a*
láthatóvá válik, megjelenik, megvalósul: [ʔf·εf] PF i.(tn) *srer*
látomás, vízió: [æ.i.ε] PF fn. *äie*
látszik, (fel)tűnik: [l·am] PF i.(tn) *lam*
látszólag: [tat.lam] PF hsz. *tatlam* (eredete: *lam látszik*)
látszólag: [ni.lam] PF hsz. *nìlam* (eredete: *lam látszik*)
látvány, kinézet, megjelenés: [ʔur] PF fn. 'ur
látvány, látás: [ʔsε.ʔa.tswō] PF fn. *tse'atswo* (eredete: *tse'a lát*)
látás, látvány: [ʔsε.ʔa.tswō] PF fn. *tse'atswo* (eredete: *tse'a lát*)
láva, magma: [t'ε.k'um.pa.j] PF fn. *txekxumpay* (eredete: *texp tűz és kxumpay sűrű folyadék*)
légy szíves! kérlek!: [ru.t'ε] PF gesz. *rutxe*
lélegzet: [ʔsje.ha] PF fn. *syeha*
lélegzik: [ʔsje.ha s-i] PF i.(tn) *syeha si* (eredete: *syeha lélegzet*)
lélek: [vit.ra] PF fn. *vitra*

M

'Milyen szomorú!', boldogtalan, szomorú: [kε.ft'o] PF gesz. *keftxo*
(meg)csíp, megszúr: [sɨ.apʔ] PF i.(t) *sngap*
(meg)csókol, (meg)puszil: [p.om] PF i.(t) *pom*
(meg)céloz: [k.an] PF i.(tm), i.(t) *kan*
(meg)elégedett, hiánytalan, tele: [jε] PF mn. *ye*
(meg)fog, kézben tart, markol: [fj·εpʔ] PF i.(t) *fyep*
(meg)fordul, tengely körül forog: [m.m] PF i.(tn) *mìn Mìn ne ftärpa Fordulj balra*
(meg)gyógyul, javul: [ʔzo.sl.u] PF i.(tn) *zoslu* (összetétel ebből: *zo jól lenni és slu válik vmivé*)
(meg)gyógyít, javít: [zej.k.o] PF i.(t) *zeyko* (eredete: *zo jól lenni és «eyk» műveltető infixum*)
(meg)hajt, mozgásba hoz: [ʔsp.u.l·ε] PF i.(t) *spule*
(meg)hall: [st.awm] PF i.(t) *stawm*

lény(eg)ében megért/felismer, (bele)lát (spirituális értelemben), 'grockol': [k.a.m·ε] PF i.(t) *kame*
lényeg: [t'ε.lε] PF fn. *txele*
lényeg, belső tulajdonság, valaminek az alapvető természete, személyiség: [ran] PF fn. *ran*
lényegében, alapvetően, alapjában: [ni.lan] PF hsz. *nìran* (eredete: *ran belső tulajdonság*)
lépcsősor: [sna.ji] PF fn. *snayì* (eredete: *yì szint*)
lépést tart: [l.a.t's·i] LA ige *latsi*
léteznek: [ʔkεj.t.okʔ] PF i.(tn) *fkeytok* (eredete: *kifkeyti tok van a világon*)
létrehoz, alkot, készít: [ɨ.opʔ] PF i.(t) *ngop*
létrehoz, készít: [slej.k.u] PF i.(t) *sleyku* (eredete: *slu válik valamivé és «eyk» műveltető igei infixum*)
lóg: [k.ur] PF i.(tn) *kur*
lök, rúg: [p'·εkʔ] PF i.(t) *pxek*
lök, tol, taszít: [kæ.ʔ·æ.f·ipʔ] PF i.(t) *kä'ärìp* (összetétel ebből: *kä megy és 'ärìp mozgat (meg)mozdít*)
lő: [t·εm] PF i.(tn) *tem*
lő: [t.ol.t·εm] PF i.(t) *toltem*

(meg)hallgat: [t·ɨj 'mik.jun] PF i.(tn) *tìng mi-kyun* (eredete: *tìng ad és mikyun fül*)
(meg)köt: [j·ɨm] PF i.(t) *yìm*
(meg)látogat: [ʔf·ɨ.f·εn] PF i.(t) *frrfen*
(meg)ment, véd: [z·oɨ] PF i.(t) *zong*
(meg)mozdít, mozgat: [ʔ·æ.f·ipʔ] PF i.(t) *'ärìp*
(meg)próbál, megkísérel: [fm·i] PF i.(tm) *fmi* (kötőmóddal)
(meg)puszil, (meg)csókol: [p.om] PF i.(t) *pom*
(meg)talál, felfedez: [r.un] PF i.(t) *run*
(meg)történik, bekövetkezik: [l·εn] PF i.(tn) *len*
(meg)vizsgál, ellenőriz: [st·ε.ft'aw] PF i.(t) *steftxaw*
(meg)vizsgál, felfedez: [l·aɨ] PF i.(t) *lang*
(meg)véd, (meg)óv: [h·aw.n·u] PF i.(t) *hawnu*
(meg)érint: [ʔ·am.p·i] PF i.(t) *'ampi*
(meg)érkezik, megjön: [p·æ.h·εm] PF i.(tn) *pähem*
(meg)ért: [ʔsl·am] PF i.(t) *tslam*

- (meg)óv, (meg)véd: [ʰ·aw·n·u] _{PF} i.(t) *hawnu*
(meg)üt, lesújt, eltalál: [ʰ·a·k·ukʰ] _{PF} i.(t) *takuk*
- mód, módjára, módon: [ni·ʰja·ʔo] _{PF} *hsz. nì-fya'o* (eredete: *fya'o mód*)
- a megfelelő mód, valaminek a mikéntje: [e·ʰjawr·fya] _{PF} *fn. eyawrfya* (eredete: *eyawr helyes és fya'o mód*)
- a múlt (előző) hét: [kin·tram] _{PF} *fn. kintrram* (eredete: *kintrr hét*)
- ma: [fi·tɿ] _{PF} *hsz. fitrr* (eredete: *trr nap*)
- ma este: [fi·t'on] _{PF} *hsz., fn. fitxon* (eredete: *txon este*)
- madár: [ja·jo] _{PF} *fn. yayo* (összetétel ebből: *ya levegő és ioang állat*)_D
- madárfészek: [ja·jo·tsrul] _{PF} *fn. yayotsrul* (összetétel ebből: *yayo madár és tsrul fészek*)
- madaré, állat kicsinye (emlőse, halé, rovaré): [li·ni] _{PF} *fn. lini*
- mag: [ri·naʔ] _{PF} *fn. rina'* (eredete: *atokirina' A Szent Fa magja*)
- magabiztos, biztos: [am·ʰa·ke] _{PF} *mn. am'ake* (összetétel ebből: *am'a kétség és ke nem*)
- magabiztos, erős (érzelmileg, lelkileg, nem fizikailag): [sej·k'el] _{PF} *mn. seykel*
- magabiztosan: [nam·ʰa·ke] _{PF} *hsz. nam'ake* (eredete: *am'ake magabiztos*)
- magas: [k'a:j] _{PF} *mn. kxayl*
- magas szint: [k'a:j·j] _{PF} *fn. kxaylyì* (összetétel ebből: *kxayl magas és yì szint*)
- magas, nagy: [tsawl] _{PF} *mn. tsawl cs.sz.*
- magasztos, fenséges, a tökéletesnél is jobb: [ʰjo·le] _{PF} *mn. fyole*
- magma, láva: [t'ε·k'um·pa:j] _{PF} *fn. txekxumpay* (eredete: *texp tűz és kxumpay sűrű folyadék*)
- magyarázat: [ti·o·ejk·tiŋ] _{PF} *fn. tioeyktŋ* (eredete: «*eyk*» műveltető igei infixum) (köznyelvi használat [ti·o·ejk·tiŋ])
- magán terület, ahova vissza lehet vonulni: [sno·mo] _{PF} *fn. snomo* (összetétel ebből: *sno saját és mo terület*)
- majdnem: [stum] _{PF} *hsz. stum*
- marad: [ʔ·i·ʰawn] _{PF} i.(tn) *ʰawn*
- markol, (meg)fog, kézben tart: [ʰ·εpʰ] _{PF} i.(t) *fyep*
- maximum: [t'an·t'εw] _{PF} *fn. txantxew* (összetétel ebből: *txan sok és txew határ, széle valaminek, vég*)
- maximálisan, legfeljebb: [t'an·t'εw·vaj] _{PF} *hsz. txantxewvaj* (eredete: *txantxew maximum*)
- medence, kis tó: [ʰo·ra·tsjipʰ] _{PF} *fn. 'oratsyìp* (eredete: *'ora tó*)
- meg(romlik), rohad: [sn·æm] _{PF} i.(tn) *snäm*
- megad(ja magát), felad: [v·ε·l·εkʰ] _{PF} i.(tn) *velek*
- megbeszélés, beszélgetés: [ti·pæŋ·k'o] _{PF} *fn. tipängkxo* (eredete: *pängkxo beszélget*)
- megbocsájtás: [t'o·a] _{PF} *fn. txa*
- megbánt, megsért: [ti·sraw se:j·k'i] _{PF} i.(t) *tìsraw seyki* (összetétel ebből: *tìsraw fájdalom és s«eyk»i csinál (műveltető)*)
- megbízható, szavahihető: [mal] _{PF} *mn. mal*
- megbízhatóság: [ti·mal] _{PF} *fn. timal* (eredete: *mal megbízható*)
- megbízott, 111helyettes, leendő vezető: [ejk·ta·na:j] _{JC,PF} *fn. eyktanay* (eredete: *eyktan vezető*)
- megegyező, azonos, egyenlő: [teŋ] _{PF} *mn. teng*
- megelőzőleg, korábban: [sre] _{PF} *esz. sre+*
- megerősít, érvényesít: [ka·ʰaj s·i] _{PF} i.(tn) *kangay si* (eredete: *kangay érvényes*)
- megfelel, illik, kiegészít, illeszkedik, természeténél fogva erősít: [h·aʔ] _{PF} i.(tn) *ha'*
- megfelelő: [le·tam] _{PF} *mn. letam* (eredete: *tam rendben*)
- megfelelő időben, alkalmasint: [nik·mar] _{PF} *hsz. nikmar* (eredete: *kimar szezonális*)
- megfigyel, szemügyre vesz, tanulmányoz: [ft·i·a] _{PF} i.(t) *ftia*
- megfog, megragad: [n·i·æ] _{PF} i.(t) *niä*
- meghal: [t·εr·k·upʰ] _{PF} i.(tn) *terkup*
- meghiúsult elvárások miatti érzelmi csalódottság, csalódás, kiábrándulás: [jεw·la] _{PF} *fn. yewla*
- meghódít, csatában legyőz: [l·æ·t'·ajn] _{PF} i.(t) *lätxayn*
- megjegyez, észrevesz, tudatában van: [ts·ε·r·i] _{PF} i.(t) *tseri*
- megjegyzés: [sæ·p·t'ε·vi] _{PF} *fn. säplltxevi* (eredete: *säplltxe állítás*)
- megjelenik, megvalósul, láthatóvá válik: [sr·εr] _{PF} i.(tn) *srer*
- megjelenés, kinézet: [ti·lam] _{PF} *fn. tilam* (eredete: *lam látszik*)
- megjelenés, látvány, kinézet: [ʰur] _{PF} *fn. 'ur*

- megjósol, jövendöl, előre meglát:** [sɛ.s.ɛ.'ʔ.a] *PF* i.(t) *sresé'a* (összetétel ebből: **sre+** megelőzőleg és **tse'a lát**)
- megjön, (meg)érkezik:** [p.æ.h.ɛm] *PF* i.(tn) *pāhem*
- megkísérel, (meg)próbál:** [fm.ɪ] *PF* i.(tm) *fmi* (kötőmóddal)
- megköszön:** [i.'ra.jo 's-i] *PF* i.(tn) *irayo si* (eredete: **irayo köszönet**)
- megközelít:** [l.okʷ] *PF* i.(t) *lok*
- megmagyaráz (miért):** [o.'ɛjk.t.ɪŋ] *PF* i.(t) *oeyktɪŋ* (összetétel ebből: **oeyk ok** és **tɪŋ ad**)
- megmászni:** [tʃj.ɪl] *PF* i.(t) *tsyɪl*
- megmászás, mászás:** [sæ.'tʃjɪl] *PF* fn. *sätsyɪl* (eredete: **tsyɪl mászik**)
- megnyerő(nek) vagy szeretetre méltó(nak) lenni:** [s.u.n.u] *PF* i.(tn) *sunu*
- megpillant, ránéz:** [n.m] *PF* i.(t) *nɪn*
- megragad, megfog:** [n.i.'æ] *PF* i.(t) *niä*
- megsebesít:** [sk'ir 's-i] *PF* i.(tn) *skxir si* (eredete: **skxir seb**)
- megsemmisít, (el)pusztít, lerombol:** [sk.a.'ʔ.a] *PF* i.(t) *ska'a*
- megszakít, félbeszakít, kizökkent:** [m.æ.'k'u] *PF* i.(t) *mäxxu* (eredete: **kxu baj**)
- megszerez, kap:** [k.a.n.om] *PF* i.(t) *kanom*
- megszámlálhatatlan, végtelen (sok):** [kɛ.tʃuk.'ti.am] *PF* mn. *ketsuktiam* (eredete: **ketsuk-** *-hatatlan, -hetetlen* és **tiam számol**)
- megszólító eset jele:** [ma] *PF* part. *ma*
- megszúr, (meg)csíp:** [sɲ.apʷ] *PF* i.(t) *sngap*
- megsért, megbánt:** [ti.'sraw sej.'k-i] *PF* i.(t) *tisraw seyki* (összetétel ebből: **tisraw fájdalom** és **s«eyk»i csinál (műveltető)**)
- megtagad, visszautasít, nem hajlandó valamire:** [st.o] *PF* i.(tm) *sto*
- megteszi; rendben; jó lesz:** [t.am] *PF* i.(tn); *gesz. tam*
- megvalósul, megjelenik, láthatóvá válik:** [sɛ.ɛɪ] *PF* i.(tn) *srer*
- megváltoztatott, módosított, nem eredeti állapotú:** [zæ.fi] *PF* mn. *zäfi*
- megy:** [k.æ] *PF* i.(tn) *kä*
- megáll:** [t'.ɛj] *PF* ige *txey*
- megállás nélkül, folyamatosan:** [nɪl.kɛ.'ftaŋ] *PF* hsz. *nɪlkeftang* (összetétel ebből: **luke nélkül** és **ftang abbagy**)
- megállás, félbe-/megszakítás, hangszalag-zárhang:** [ti.'ftaŋ] *PF* fn. *tiftang* (eredete: **ftang megáll**)
- megállít:** [ti.'ftaŋ s-i] *PF* i.(tn) *tiftang si* (eredete: **tiftang megállítás**)
- megéri, értékes:** [l.ɛj] *PF* i.(tn) *ley*
- megérkezik, eljut/elér valahová:** [p.a.t.ɛ] *ZS* ige *pate*
- megérzés alapján cselekedve, találgatva:** [ni.'ʔɛŋ] *PF* hsz. *nɪ'en* (eredete: **'en találgatás**)
- megérzés, tipp, találgatás, gyanú:** [ʔɛŋ] *PF* fn. *'en*
- megül, lovagol:** [m.ak.t.o] *PF* i.(t) *makto*
- meleg:** [saŋ] *PF* mn. *sang*
- mellesleg, apropó, jut eszembe:** [ni.'viŋ.kapʷ] *PF* hsz. *nɪviŋkap* (eredete: **vingkap eszébe jut, "beugrik"**)
- mellkas:** [hɛjɛ] *PF* fn. *heyɪ*
- mellkast takaró nyaklánc:** [fk'i.lɛ] *PF* fn. *fkxile*
- mellvért (páncél):** [ma.sat] *PF* fn. *masat*
- menedék:** [zɔŋ.tʃɛŋ] *PF* fn. *zongtseng* (összetétel ebből: **zong megment** és **tseng hely**)
- menekül, szökik:** [h-i.fw.o] *PF* i.(tn) *hifwo*
- menetirány, irány:** [sa.'lɛw.fja] *PF* fn. *salewfyja* (eredete: **salew folytat** és **fya'o út**)
- mennydörgés:** [ʔɪ.p'om] *PF* fn. *'rrpxom*
- mennyi?:** [hɪm.'t'am.pɛ] *PF* kérd. *hɪmtxampe* másik alakja: **pɪmtxan**
- mennyi?:** [pɪm.'t'an] *PF* kérd. *pɪmtxan* másik alakja: **hɪmtxampe**
- mennyire összetett?:** [pɛ.fjɪn.ɛp.'ʔaŋ] *PF* kérd. *pɛfyinɛp'ang* (eredete: **fyinɛp'ang összetettség foka**) másik alakja: **fyinɛp'angpe**
- mennyire összetett?:** [fjɪn.ɛp.'ʔaŋ.pɛ] *PF* kérd. *fyinɛp'angpe* (eredete: **fyinɛp'ang összetettség foka**) másik alakja: **pɛfyinɛp'ang**
- mennyiség, összeg:** [hɪm.'t'an] *PF* fn. *hɪmtxan* (összetétel ebből: **hɪm kevés** és **txan sok**)
- mentén:** [ro.fa] *PF* told. *rofa-*
- mentén, által(a), révén, keresztül:** [i.læ] or [i.'læ] *PF* told. *ilä+*
- mert:** [ta.'lun(a)] *PF* ksz. *talun(a)* (összetétel ebből: **ta felől** és **lun ok**)
- mert, „azon oknál fogva”:** [ta.'wɛjk(a)] *PF* ksz. *taɛwejk(a)*
- merész, bátor:** [ti.'tstɛw.ŋaʔ] *PF* mn. *tɪstewŋa'* (eredete: **tɪstew bátorság, merész-**)

- ség) n.e. (pl. bátor tett)
- merészség, bátorság:** [ti.'tstɛw] *PF* fn. *titstew*
- merít (folyadékba):** [jɛm.'fpaj 's-i] *PF* i.(tn) *yemfpay si* (eredete: **yemfpay merítés**)
- merítés (folyadékba), bemártás:** [jɛm.'fpaj] *PF* fn. *yemfpay* (összetétel ebből: **yem rak** és **pay víz**)
- messze van:** [l'im] *PF* i.(átn) *lìm*
- messze, távol:** [a.'lɪm] *PF* hsz. *alim* (eredete: **lìm messze van**)
- mester:** [tsul.'fæ.tu] *PF* fn. *tsulfätu* (eredete: **tsulfä ügyesség**)
- mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit:** [fjan] *PF* fn. *fyan*
- meztelen, ruha nélküli:** [luk.'pɛn] *PF* mn. *luk-pen* (összetétel ebből: **luke nélkül** és **pen ruházat (gyűjtőfogalom)**)
- mező, nyílt terep, síkság:** [t'a.jo] *PF* fn. *txayo*
- mi:** [aw.'ŋa] *PF* nm. *awnga* (eredete: **ayoeng mi**)
- mi (beleértő):** [aj.'wɛŋ] *PF* nm. *ayoeng* (eredete: **oe én**) (**ayoenga**–szótó a told.-okhoz) én veletek (én és ti többen)
- mi (kizáró):** [aj.'o.ɛ] *PF* nm. *ayoe* (eredete: **oe én**) én ővelük (én és ők többen)
- mi ketten (beleértő) (te és én):** [wɛŋ] *PF* nm. *oeng* (eredete: **oe én**)
- mi ketten (kizáró):** [mo.ɛ] *PF* nm. *moe* (eredete: **me+** kettes szám jele és **oe én**)
- mi történik? mit csinál?:** [kɛm.pɛ] *PF* kérd. *kempe* másik alakja: **pehem** (eredete **kem tett, cselekedet**)
- mi történik? mit csinál?:** [pɛ.'hɛm] *PF* kérd. *pehem* másik alakja: **kempe** (eredete **kem tett, cselekedet**)
- Mi? (Mit mondott?):** [li.'ʔu.pɛ] *PF* kérd. *li'upe* másik alakja: **pelì'u**
- mi? mit? micsoda? micsodát?:** [ʔu.pɛ] *PF* kérd. *'upe* (összetétel ebből: **'u dolog** és **pe kérdőszó**)
- mi? mit? micsoda? micsodát?:** [pɛ.'u] *PF* kérd. *peu* másik alakja: **'upe**
- mialatt, amíg, miközben:** [tɛŋ.'kɪ] *PF* ksz. *ten-gkrr* (összetétel ebből: **teng megegyező** és **krr idő**)
- miféle?:** [fnɛ.pɛ] *PF* kérd. *fnepe* másik alakja: **pefnel**
- miféle?:** [pɛ.'fnɛl] *PF* kérd. *pefnel* másik alakja: **fnepe**
- mikor?:** [kɪ.pɛ] *PF* kérd. *krrpe* másik alakja: **pehrr** (eredete **krr idő**)
- mikor?:** [pɛ.'hɪ] *PF* kérd. *pehrr* másik alakja: **krrpe** (eredete **krr idő**)
- miközben, amíg, mialatt:** [tɛŋ.'kɪ] *PF* ksz. *ten-gkrr* (összetétel ebből: **teng megegyező** és **krr idő**)
- Milyen hőmérsékletű?:** [pɛ.som.'wɛw] *PF* kérd. *pesomwew* (eredete: **somwew hőmérséklet**)
- Milyen hőmérsékletű? (gyakoribb):** [som.'wɛw.pɛ] *PF* kérd. *somwewpe* (eredete: **somwew hőmérséklet**)
- milyen laza, milyen szoros:** [ʔɛ.'k'i.num.pɛ] *PF* kérd. *'ekxinumpe* (eredete: **'ekxinum szorosság, lazaság**)
- milyen laza?, milyen szoros:** [pɛ.'k'in.um] *PF* kérd. *pekxinum* (eredete: **'ekxinum szorosság, lazaság**)
- milyen szoros, milyen laza:** [ʔɛ.'k'i.num.pɛ] *PF* kérd. *'ekxinumpe* (eredete: **'ekxinum szorosság, lazaság**)
- milyen szoros, milyen laza?:** [pɛ.'k'in.um] *PF* kérd. *pekxinum* (eredete: **'ekxinum szorosság, lazaság**)
- milyen széles:** [pɛ.slo.'snɛp] *PF* kérd. *peslosnep* (eredete: **snep keskeny**) (másik alakja: **slosneppe**)
- milyen széles?:** [slo.'snɛ.pɛ] *PF* kérd. *slosneppe* (eredete: **snep keskeny**) (másik alakja: **peslosnep**)
- milyen szó? hogy mondta?:** [pɛ.'li.'ʔu] *PF* kérd. *pelì'u* másik alakja: **li'upe**
- mindazonáltal:** [tsal.su.'ŋaj] *PF* hsz. *tsalsung-ay*
- mindegy, bármi:** [kɛ.'tsɾan] *PF* mn., ksz. *kets-ran* (összetétel ebből: **ke nem** és **tsranten számít**)
- minden:** [fra.'ʔu] *PF* fn. *fra'u* (eredete: **'u dolog**)
- minden alkalommal, minden esetben, minden időben:** [fra.lo] *PF* hsz. *fralo* (eredete: **alo idő**)
- minden esetben, minden alkalommal, minden időben:** [fra.lo] *PF* hsz. *fralo* (eredete: **alo idő**)
- minden időben, minden alkalommal, minden esetben:** [fra.lo] *PF* hsz. *fralo* (eredete: **alo idő**)

- minden nap, naponta:** [fra.'tɾ] _{PF} *hsz. fratrr* (eredete: **trr nap**)
- minden OK, Minden rendben:** [fraw.'zo] _{PF} *gesz. frawzo* (eredete: **fra'u minden és zo jól lenni**)
- Minden rendben, minden OK:** [fraw.'zo] _{PF} *gesz. frawzo* (eredete: **fra'u minden és zo jól lenni**)
- minden éjjel:** [fra.'t'on] _{PF} *hsz. fratxon* (eredete: **txon éj**)
- mindenhogy:** [fra.'fja] _{PF} *hsz. frafya* (összetétel ebből: **fra'u minden és fya'o út**)
- mindenhol, mindenütt:** [fra.'tseŋ] _{PF} *hsz. fratseng* (eredete: **tseng hely**)
- mindenki:** [fra.'po] _{PF} *nm. frapo* (eredete: **po ő**)
- mindennapi:** [le.'tɾ] _{RL} *mn. letrr* (eredete: **trr nap**)
- mindennapos, hétköznapi:** [le.'tɾ.tɾ] _{PF} *mn. letrrrr* (eredete: **trr nap**)
- mindenütt, mindenhol:** [fra.'tseŋ] _{PF} *hsz. fratseng* (eredete: **tseng hely**)
- mindig:** [fra.'kɾ] _{PF} *hsz. frakrr* (eredete: **krr idő**)
- mindjárt (nem olyan hamar, mint pxiswaway):** [p'i.'jɛʔ.rɪn] _{PF} *hsz. pxiye'rɪn* (összetétel ebből: **ye'rɪn hamarosan és pxi éles**)
- minimum:** [hɪm.'t'ɛw] _{PF} *fn. hɪmtxew* (összetétel ebből: **hɪm kevés és txew határ**)
- minimálisan, legalább:** [hɪm.'t'ɛw.vaɟ] _{PF} *hsz. hɪmtxewvay* (eredete: **hɪmtxew minimum**)
- mint a na'vik, na'viul:** [ni.'naʔ.vi] _{PF} *hsz. nɪ-Na'vi* (eredete: **Na'vi a Nép**)
- mint ez a dolog, olyan:** [na.'fi.'ʔu] _{PF} *mn. nafi'u* (összetétel ebből: **na olyan, mint és fi'u ez**)
- mint mi (köznapi beszédben:** [naj.'weŋ]) _{PF} *hsz. nɪayoeng* (eredete: **ayoeng mi (beleértő)**)
- mint mindig:** [ni.'fra.kɾ] _{PF} *hsz. nɪfrakrr* (eredete: **frakrr mindig**)
- mint pxiswaway), mindjárt (nem olyan hamar:** [p'i.'jɛʔ.rɪn] _{PF} *hsz. pxiye'rɪn* (összetétel ebből: **ye'rɪn hamarosan és pxi éles**)
- mint, ugyanúgy (mint) (hasonló cselekedet):** [ni.'tɛŋ.fja] _{PF} *hat. nɪtengfya* (eredete: **tengfya úgy mint (ksz.)**)
- mint..., ... szerepében:** [sko] _{PF} *told. sko+*
- mint/ahogy, -ként, akként/úgy...:** [na] _{PF} *esz. na-*
- mint/ahogy, ként, akként/úgy...:** [p'ɛl] _{PF} *told. pxel-*
- mint:** [rɛ.nu] _{PF} *fn. renu*
- mintha kockán forogna az élete, Úgy:** [nɛm.'rɛj] _{PF} *hsz. gesz. nemrey* (eredete: **emrey túlél**)
- mire, amíg, addigra:** [li.'srɛ] _{PF} *hsz. lisre+* (összetétel ebből: **li már és sre+ előtt**)
- miért?:** [lum.'pɛ] _{PF} *kérd. lumpe* másik alakja: **pelun**
- miért?:** [pɛ.'lun] _{PF} *kérd. pelun* másik alakja: **lumpe**
- moha:** [pɾ.'w] _{PF} *fn. prrwl* (összetétel ebből: **prn csecsemő és 'ewll növény**)
- mohó, falánk:** [t'a.nɛw] _{PF} *mn. txanew* (összetétel ebből: **txan sok és new akar**)
- mohóság, falánkság:** [ti.'t'a.nɛw] _{PF} *fn. tɪtxanew* (eredete: **txanew falánk, mohó**)
- mond:** [p.ɛŋ] _{PF} *i.(t) peng*
- mondani sem kell, természetesen:** [kɛ.zɛm.pɪ.'t'ɛ] _{PF} *hsz. kezemplltxe* (összevonás: **ke+zene+pivlltxe**)
- mos:** [j.uɾ] _{PF} *i.(t) yur*
- mosdó, WC (a Földön):** [fɲæʔ.'tseŋ] _{PF} *fn. fɲæ'tseng* (összetétel ebből: **fɲæ' könnyít magán és tseng hely**)
- mosdó, WC (a Földön):** [mo a 'fɲæʔ] _{PF} *fn. mo a fɲæ'* (összetétel ebből: **mo bekerített terület és (a) fɲæ' könnyít magán**)
- mosoly:** [lɾ.'tokʔ] _{PF} *fn. lrrtok*
- mosolyog:** [lɾ.'tokʔ 's:i] _{PF} *i.(tn) lrrtok si* (eredete: **lrrtok mosoly**)
- most:** [sɛtʔ] _{PF} *hsz. set*
- mostantól (a jövőben):** [kaɟ] _{PF} *told. kay-*
- mostanában, jelenleg:** [ni.'fkɾ] _{PF} *hsz. nɪfkrr* (eredete: **fikrr most**)
- mozgat, (meg)mozdít:** [ʔ.æ.rɪpʔ] _{PF} *i.(t) 'ärɪp*
- mozgásba hoz, (meg)hajt:** [sp.u.l.ɛ] _{PF} *i.(t) spule*
- mozog:** [r.ikʔ] _{PF} *i.(tn) rikx*
- mulatságos történet, vicc:** [haŋ.vur] _{PF} *fn. hangvur* (összetétel ebből: **hangham nevet és vur történet**)
- mulattató, humoros, vicces:** [ʔi.pu] _{PF} *mn. 'ipu*
- munka:** [ti.'kaŋ.kɛm] _{PF} *fn. tikangkem* (eredete: **kem cselekvés, tett**)

mutat: [w·m. 't'·u] *PF* i.(t) *wìntxu*
mutat, jelez: [v·l] *PF* i.(tn), i.(t) *vll*
már: [li] *PF* *hsz. li*
már, korábban: [sɛ. 'kr] *PF* *hsz. srekr* (összetétel ebből: **sre** *előtt* és **krr** *idő*)
más: ['la. hɛ] *PF* *nm. lahe*
más: ['kɛ. tɛŋ] *PF* *mn. keteng* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **teng** *megegyező*)
más szóval, azaz hogy: ['a. lu] *PF* *ksz. alu* (eredete: **a** *a melléknévjelző* és **lu** *van*) (toldalékokhoz)
más, másik ember vagy dolog: ['la. pɔ] *PF* *nm. lapo* (összetétel ebből: **lahe** *más* és **po** *ő*)
másik ember vagy dolog, más: ['la. pɔ] *PF* *nm. lapo* (összetétel ebből: **lahe** *más* és **po** *ő*)
második (sorszámnev): ['mu. vɛ] *PF* *mn. muve* (eredete: **mune** *kettő*)
másodperc, kis pillanat: ['swaw. tsjɪp'] *PF* *fn. swawtsyɪp* (eredete: **swaw** *pillanat*)
másodperc, nagyon rövid idő: ['hi. kr] *PF* *fn. hikrr* (összetétel ebből: **hì'i** *kis* és **krr** *idő*)
mászva: [ni. 'tsjɪl] *PF* *hsz. nitsyil* (eredete: **tsyil** *mászik*)
mászás, megmászás: [sæ. 'tsjɪl] *PF* *fn. sätsyil* (eredete: **tsyil** *mászik*)
még (fokozószó): [kɛŋ] *PF* *hsz. keng*
még mindig: [mi] *PF* *hsz. mi*
méltó, érdemes: [p'an] *PF* *mn. pzan*
mély (fizikailag): [t'uk'] *PF* *mn. txukx*
méreg: [t'um] *PF* *fn. txum*
méret: [tsawl. 'hi?] *PF* *fn. tsawlhì'* (összetétel ebből: **tsawl** *nagy (méret)* és **hì'i** *kis (méret)*)
mérges rovar tárolására, kőedény: [ɛ. 'p'aŋ] *PF* *fn. epxang*
mérgesen, dühösen: [ni. 'sti] *PF* *hsz. nisti* (eredete: **sti** *dühöng*)

N

(nyilvános) beszélő, szónok: [ft'u. 'li. ?u. ju] *PF* *fn. ftxuli'uyu* (eredete: **ftxuli'u** *szónokol, beszédet mond*)
-nál/-nél: [ro] *PF* *esz. ro+*
a nantang üvöltése, vonyítás: ['ŋu. wəj] *PF* *fn. nguwaj* (eredete: **way** *dal*)
a na'vikkal mint néppel kapcsolatos: [lɛ. 'na? .vi] *PF* *hsz. leNa'vi* (eredete: **Na'vi** *a Nép*)
na'vi bőr-kék: [ta? .lɛ. ŋɛ. an] *PF* *mn. ta'lengean*

mérgező: [t'um. ŋa?] *PF* *mn. txumnga'* (eredete: **txum** *méreg* és **nga'** *tartalmaz*)
mérkőzés: [sæ. 'wæ. sul. tsjɪp'] *PF* *fn. säwäsultsyɪp* (eredete: **säwäsul** *verseny*)
mérsékelt, enyhe, kellemes: ['tsja. fɛ] *PF* *mn. tsyafe*
mód, ösvény, út: ['fja. ?o] *PF* *fn. fya'o*
módjára, módon, -mód: [ni. 'fja. ?o] *PF* *hsz. nìfya'o* (eredete: **fya'o** *mód*)
módon, módjára, -mód: [ni. 'fja. ?o] *PF* *hsz. nìfya'o* (eredete: **fya'o** *mód*)
módosított, megváltoztatott, nem eredeti állapotú: ['zæ. fi] *PF* *mn. zäfi*
módszer, rendszer, eljárás, folyamat: ['vɛ. fja] *PF* *fn. vɛfya* (összetétel ebből: **ve'o** *rend, rendezettség* és **fya'o** *mód, módszer*)
móka, izgalom: [ti. 'ʔo?] *PF* *fn. tí'o'* (eredete: **'o'** *izgalmas*)
mókás, izgalmas: [ʔo?] *PF* *mn. 'o'*
mögött: ['u. o] *PF* *told. uo-*
múlt: [ftaw. 'nɛm. kr] *PF* *fn. ftawnemkrr* (összetétel ebből: **ft«awn»em** *elhalad (vmi. mellett)* (*befejezett melléknévi igenévi alak*) és **krr** *idő*)
múlt hétvége: ['mun. trɪ. am] *PF* *fn. muntrram* (eredete: **muntr** *hétvége*)
múlt hónap: [vo. sp' i. 'am] *PF* *fn. vospxiam* (eredete: **vospxi** *hónap*)
Múlt éjjel: [t'o. 'nam] *PF* *hsz. txonam* (eredete: **txon** *éj* és **ham** *előző*)
múltkor: [ha. 'ma. lo] *PF* *hsz. hamalo* (összetétel ebből: **ham** *előző* és **alo** *idő*)
művész (vizuális): ['rɛl. tɛ. o. tu] *PF* *fn. reltseotu* (eredete: **reltseo** *vizuális művészet*)
művész (általános értelemben): ['tsɛ. o. tu] *PF* *fn. tseotu* (eredete: **tseo** *művészet*)
művészet: ['tsɛ. o] *PF* *fn. tseo*

(összetétel ebből: **ta'leng** *bőr* és **ean** *kék*)
nagy: [a. 'p'a] *PF* *mn. apxa* *n.e.*
nagy ember, hős: ['nawm. tu] *PF* *fn. nawmtu* (eredete: **nawm** *nagy*)
nagy tett, hőstett, teljesítmény: [sæ. 'ro. ?a] *PF* *fn. säro'a*
nagy tettet hajt végre: [sæ. 'ro. ?a s·i] *PF* *i.(tn) säro'a si* (eredete: **säro'a** *nagy tett*)
nagy öröm: ['law. nol] *PF* *fn. lawnol*
nagy, magas: [tsawl] *PF* *mn. tsawl* *cs.sz.*

- nagy, nemes:** [nawm] *PF* mn. *nawm*
- nagyan, nagyon:** [ni.'p'aj] *PF* hsz. *nìpxay* (eredete: *pxay sok*)
- nagygyűlés, konferencia:** [t̂sawl.ul.'t'a] *PF* fn. *tsawlultxa* (összetétel ebből: *tsawl nagy* és *ultxa találkozó*)
- nagyjából kerek forma, kör, ovális:** ['ko.ʔon] *PF* fn. *ko'on* (eredete: *koum kerekített* és *'on alak*)
- nagyon:** [ni.'t'an] *PF* hsz. *nìtxan* (eredete: *txan sok*)
- nagyon forró:** [t'a.som] *PF* mn. *txasom* (eredete: *txan sok* és *som forró*)
- nagyon hideg:** [t'a.wew] *PF* mn. *txawew* (eredete: *txan sok* és *wew hideg*)
- nagyon régi, ősi:** [t'an.lal] *PF* mn. *txanlal* (összetétel ebből: *txan sok* és *lal régi*)
- nagyon rövid idő, másodperc:** [hì.kɿ] *PF* fn. *hìkrr* (összetétel ebből: *hì'i kis* és *krr idő*)
- nagyon, nagyon:** [ni.'p'aj] *PF* hsz. *nìpxay* (eredete: *pxay sok*)
- nagyrészt, többség, legtöbb:** [t'am.'p'i] *PF* fn. *txampxi* (eredete: *txan sok*)
- nap (napszak):** [tɿ] *PF* fn. *trr*
- nap (égitest):** [t̂saw.kɛ] *PF* fn. *tsawke*
- nap-éj változás Pandorán, egy pandorai nap:** [tɿ.t'on] *PF* fn. *trrtxon* (összetétel ebből: *trr nap* és *txon éj*)
- napi szinten, rendszeresen:** [ni.'tɿ.tɿ] *PF* hsz. *nìtrtrtr* (eredete: *trr nap*)
- napkelte után:** [tɿ.'ʔoŋ.maw] *PF* fn. *trr'ongmaw* (összetétel ebből: *trr'ong hajnal* és *maw után*)
- napkelte, hajnal:** [tɿ.'ʔoŋ] *PF* fn. *trr'ong* (összetétel ebből: *trr nap* és *'ong kinyílik*)
- naplemente után, alkony, sötétedés előtti időszak:** [t'on.'ʔoŋ.maw] *PF* fn. *txon'ongmaw* (összetétel ebből: *txon'ong naplemente* és *maw után*)
- naplemente, napszállta:** [t'on.'ʔoŋ] *PF, Prr* fn. *txon'ong* (összetétel ebből: *txon éj* és *'ong kinyílik*)
- naponta, minden nap:** [fra.'tɿ] *PF* hsz. *fratrr* (eredete: *trr nap*)
- napszállta, naplemente:** [t'on.'ʔoŋ] *PF, Prr* fn. *txon'ong* (összetétel ebből: *txon éj* és *'ong kinyílik*)
- narancssárga, piros:** [tun] *PF* mn. *tun*
- nasi, falat, rágcsa:** [tsjɛ] *PF* fn. *tsyey*
- na'viul, mint a na'vik:** [ni.'naʔ.vi] *PF* hsz. *nì-Na'vi* (eredete: *Na'vi a Nép*)
- ne! (tiltószó):** [ɾæ.'ʔæ] *PF* part. *rä'ü*
- nedves, nyirkos, páras:** ['paj.ŋaʔ] *PF* mn. *paynga'* (eredete: *pay víz* és *nga' tartalmaz*)
- negyedik (sorszámnev):** [t̂si.vɛ] *PF* mn. *tsìve* (eredete: *tsing négy*)
- nehéz, bonyolult:** [ŋæ.zikʔ] *PF* mn. *ngäzik*
- nehéz, súlyos (fizikai értelemben):** ['ku.ʔupʔ] *PF* mn. *ku'up*
- nehézség, probléma:** [ti.'ŋæ.zikʔ] *PF* fn. *tìng-äzik* (eredete: *ngäzik nehéz*)
- nekivág, valamely kihívásra felkészül:** [s·a] *PF* i.(tn) *sa*
- nektár:** [t̂smi] *PF* fn. *tsmi*
- nektárlámpás, hólyaglampa:** [t̂smi.snɿ] *PF* fn. *tsmìsnrr* (összetétel ebből: *tsmì nektár* és *nrr ragyog*)
- nem:** [kɛ] *PF* hsz. *ke*
- nem (főnév előtt):** ['kɛ.a] *PF* mn. *kea*
- nem (tagadás):** ['kɛ.he] *PF* hsz. *kehe*
- nem csak:** [kɛn.'ʔaw] *PF* hsz. *ken'aw* (összetétel ebből: *ke nem* és *nì'aw csak*)
- nem eredeti állapotú, módosított, megváltoztatott:** [zæ.fi] *PF* mn. *zäfi*
- nem fizikailag, erős (érzelmileg, lelkileg, magabiztos):** [sej.'k'el] *PF* mn. *seykxel*
- nem hajlandó valamire, megtagad, visszautasít:** [st·o] *PF* i.(tm) *sto*
- nem határtalan, véges:** [t'ew.ŋaʔ] *PF* mn. *txewnga'* (összetétel ebből: *txew határ* és *nga' tartalmaz*)
- nem helyes, helytelen, téves:** [kɛ.'jawɿ] *PF* mn. *keyawɿ* (összetétel ebből: *ke nem* és *eyawɿ helyes*)
- nem más forrásból származó, eredeti, egyedi:** [lɛ.'t̂sim] *PF* mn. *letsim* (eredete: *tsim forrás*)
- nem szabad, tilos:** [z·ɛŋ.kɛ] *PF* i.(tnm) *zenke* (összetétel ebből: *zene kell* és *ke nem*)
- nem szükséges:** [kɛn.'zen] *PF* mn. *kenzen* (összetétel ebből: *ke nem* és *nìzen kell*)
- nem tömör, üreges:** [mo.mɛkʔ] *PF* mn. *momek*
- nem üreges, tömör:** [vawtʔ] *PF* mn. *vawt*
- nemes, nagy:** [nawm] *PF* mn. *nawm*
- nevet, kacag:** [h·aŋ.h·am] *PF* i.(tn) *hangham*
- nincs többszáma), étel, ennivaló (gyűjtőnév):** [sju.vɛ] *PF* fn. *syuve*
- nos (bevezető szó társalgásnál):** [t̂sɛ] *PF* part. *tse*

- nosza!:** [ko] *PF* part. *ko*
- nulla, 0:** [kɛw] *PF* szám *kew*
- nyak:** [pɛwn] *PF* fn. *pewn*
- nyelv:** [lɪʔ.fja] *PF* fn. *lì'fya* (összetétel ebből: *lì'u* szó és *fya'o* út *W*)
- nyelv (testrészt):** [ft'i] *PF* fn. *ftxi*
- nyelvcsoport, nyelvhasználók:** [lɪʔ.fja.o.'loʔ] *PF* fn. *lì'fyaolo'* (összetétel ebből: *lì'fya nyelvo* és *olo'* klán)
- nyelvet illető, nyelvi:** [lɛ.'lɪʔ.fja] *PF* mn. *lelì'fya* (eredete: *lì'fya nyelvo*)
- nyelvhasználók, nyelvcsoport:** [lɪʔ.fja.o.'loʔ] *PF* fn. *lì'fyaolo'* (összetétel ebből: *lì'fya nyelvo* és *olo'* klán)
- nyelvi elem, kifejezés:** [lɪʔ.fja.vi] *PF* fn. *lì'fyavi* (eredete: *lì'fya nyelvo*)
- nyelvi, nyelvet illető:** [lɛ.'lɪʔ.fja] *PF* mn. *lelì'fya* (eredete: *lì'fya nyelvo*)
- nyer:** [j.o.'r.aʔ] *PF* i.(t) *yora'*
- nyereség, előny, haszon:** [tʰsan(ŋ).kum] *PF* fn. *tsankum* (összetétel ebből: *tsan'ul javul* és *kum eredmény*)
- nyereséges, előnyös, hasznos:** [tʰsan(ŋ).kum.ŋaʔ] *PF* mn. *tsankumnga'* (eredete: *tsankum előny, haszon, nyereség*)
- nyeres, győzelem:** [ti.jo'raʔ] *PF* fn. *tìyora'* (eredete: *yora' nyer*)
- nyilvános beszéd:** [ti.ft'u.'li.ʔu] *PF* fn. *tìftx-ulì'u* (eredete: *ftxulì'u szónokol, beszédet mond*)
- nyirkos szagú (nem állati), rothadó fa és levelek szagára emlékeztető:** [ŋɛtʰ] *PF* mn. *nɛt*
- nyirkos, nedves, párák:** [paj.ŋaʔ] *PF* mn. *paynga'* (eredete: *pay víz és nga' tartalmaz*)
- nyitott, tiszta (pl.: felhőtlen ég):** [pi.'akʰ] *PF* mn. *piak*
- nyolc, 8:** [vol] *PF* szám *vol*
- nyolcadik:** [vɔl.vɛ] *PF* mn. *volve* (eredete: *vol nyolc*)(sorszámnév)
- nyomatékkal, különösen, féélreérthetetlenül:** [ni.p'i] *PF* hsz. *nìpxi* (eredete: *pxi éles*)
- nyomon követ:** [s-utʰ] *PF* i.(t) *sutx*
- nyugalom! elég (legyen)! csitulj! semmi baj!:** [tʰam 'tam] *M* gesz. *tam tam*
- nyugodalmas, derűs, kellemes:** [lɛ.'fpom] *PF* mn. *lefpom* (eredete: *fpom boldogság, béke*) n.e.
- nyugodt:** [ma.'wej] *CM* mn. *mawey*
- nyugodtan, békésen:** [nim.'wej] *PF* hsz. *nimwey* (eredete: *mawey nyugodt*)
- nyugodtan, ráérősen:** [ni.'t'i.lu.kɛ] *PF* hsz. *nìtxiluke* (összetétel ebből: *txi sietség* és *lu-ke nélkül*)
- nyugtalanító, aggasztó:** [sɲu.ŋaʔ] *PF* mn. *sngunga'* (eredete: *sngum aggodalom*)
- nyíl(vessző):** [swi.'zaw] *PF* fn. *swizaw*
- nyílpuska, számszerij:** [tʰska.lɛpʰ] *PF* fn. *tsakalep*
- nyílt terep, mező, síkság:** [t'a.jo] *PF* fn. *txayo*
- nyúl (valamiért):** [w.o] *PF* i.(t) *wo*
- nyúlós, kocsonyás, sűrű:** [k'um] *PF* mn. *kxum*
- ntesz, csinál, összetett igékben szerepel:** [s-i] *PF* si képző toldalék
- négy, 4:** [tsɲ] *PF* szám *tsing*
- néhány, egy kevés:** [tʰa.ʔaw] *PF* mn. *'a'aw* (egyesszámú, megszámlálható főnevekkel)
- néhány, kevés:** [hol] *PF* mn. *hol*
- nélkül(e):** [lu.kɛ] *PF* told. *luke-*
- némaság, csend:** [ti.'fnu] *PF* fn. *tìfnu* (eredete: *fnu elcsendesül*)
- néprétegek megmozdulása:** [ŋɾ.po.ŋu] *PF* fn. *ngrrpongu* (összetétel ebből: *ngrr gyökér* és *pongu csoport*)
- név:** [tʰt'o] *PF* fn. *tstxo*
- növekedés:** [ti.'ʔul] *PF* fn. *tì'ul*
- növekvő mértékben, egyre inkább:** [ni.'ʔul.ʔul] *PF* hsz. *nì'ul'ul* (eredete: *'ul nővel*)
- növel:** [ʔ.ʔul] *PF* i.(tn) *'ul*
- növény:** [tʰɛ.w] *PF* fn. *'ewll*
- nő:** [tu.'tɛ] *PF* fn. *tuté* (eredete: *tute személy*)
- női hitves, feleség:** [mun.'t'a.tɛ] *PF* fn. *muntxate* (eredete: *muntxatu hitves*)
- nőni:** [tʰsawl 'sl.u] *PF* i.(tn) *tsawl slu* (összetétel ebből: *tsawl nagy* és *slu válni vmivé*)

O

-on/-en/-ön, bent, benne, rajta, -ban/-ben:

[mi] *PF* esz. *mì+*

oda vonatkozót mond, értekeznek, beszél valamiről: [l·awk⁷] *PF* i.(t) *lawk*

odabent, belseje, belül: [mi·fa] or [mi·fa] *PF* fn., hsz. *mífa*

odaerősít, leköt(öz): [j·ænn] *PF* i.(t) *yän*

odafigyel, vigyáz, óvatosan cselekszik: [na·ri s·i] *PF* i.(tn) *nari si* (eredete: *nari szem*)

odakint: [kæ·sa·tsɛŋ] *PF* hsz. *käsatseng* (összetétel ebből: *kä* *megy* és *tseng hely*)

ok, indok: [lun] *PF* fn. *lun*

ok, indok: [o·'ɛjk⁷] *PF* fn. *oeyk*

okos, eszes, értelmes: [ka·nu] *PF* mn. *kanu* CS.SZ.

okosan, intelligensen: [ni·ka·nu] *PF* hsz. *nika-nu* (eredete: *kanu okos*)

okoskodó (személy), kötekedő: [ɛ·wæ·tɛ] *PF* mn. *lewäte* (eredete: *wäte vitatkozik*)

oktató jellegű, értelmes, tanulságos: [ral·ŋa?] *PF* mn. *ralnga'* (összetétel ebből: *ral jelentés* és *nga' tartalmaz*)

oké, aha, ja: [sran] *PF* hsz., gesz. *sran*

oldal(a): [pa·ʔo] *PF* fn. *pa'o*

oldal, vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, tulajdonság: [sjon] *PF* fn. *syon*

olvas (e.g. az erdőt), érzékelés útján tudást szerez valamiről: [i·n·an] *PF* i.(t) *inan* (a hangsúly az első szótagra kerül, ha infixet kap)

olvasva: [ni·nan] *PF* hsz. *ninan* (eredete: *inan olvas*)

olvasás: [ti·nan] *PF* fn. *tinan* (eredete: *inan olvas*)

olyan amilyen, közepszerű: [kɛ·sran] *PF* mn. *kesran* (összetétel ebből: *ke* *nem* és *sran igen*) (Ennek a szónak a származása nem

teljesen egyértelmű. Lehet, hogy eredetileg kesrankekehe volt, szó szerint 'nem igen, nem nem,' arra vonatkozóan hogy valami jól vagy rosszul sikerült. Idővel lerövidült kesran-ra, jelentése pedig kibővült, és közepszerűséget is kifejez.)

olyan módon, úgy: [tsa·'fja] *PF* nm. *tsafya* (összetétel ebből: *tsa-* *az* és *fya'o mód*)

olyan érzés/szagú/ízű/ mint... , úgy néz ki/hangzik mint...: [fk·an] *PF* i.(tn) *fkan*

olyan, mint ez a dolog: [na·fi·'ʔu] *PF* mn. *nafi'u* (összetétel ebből: *na olyan, mint* és *fi'u ez*)

olyanképpen (helyzetből adódó hasonlóság), (ugyan)úgy, ahogy/mint...; ahogy: [tɛŋ·fja] *PF* ksz. *tengfya* (összetétel ebből: *teng megegyező* és *fya'o út*)

optimálisan, legjobban: [ni·swɛj] *PF* hsz. *niswey* (eredete: *swey legjobb*)

orca, arc: [flawm] *PF* fn. *flawm*

orca, arc, ábrázat: [kɛj] *PF* fn. *key*

orr: [on·tu] *JC* fn. *ontu*

orrgyűrű: [on·tsaŋ] *PF* fn. *ontsang* (összetétel ebből: *ontu orr* és *tsang testékszer*)

orvosság, gyógyszer: [ʔum·tsa] *PF* fn. *'umtsa*
osztályterem: [num·tsɛŋ·vi] *PF* fn. *numtsengvi* (eredete: *numtseng iskola*)

osztálytárs, egy osztály tagja: [nu·mul·t'a·tu] *PF* fn. *numultxatu* (eredete: *numultxa tanóra*)

ott, az(on) a hely(en): [tsa·tsɛŋ] or [tsa·tsɛŋ] *PF* mut.n., fn. *tsatseng* (összetétel ebből: *tsa az* és *tseng hely*)

otthon, ház: [kɛl·ku] *PF* fn. *kelku*

ovális, kör, nagyjából kerek forma: [ko·ʔon] *PF* fn. *ko'on* (eredete: *koum kerekített* és *'on alak*)

P

pad, szék, bármely egyéb ülőalkalmatosság: [sɛjn] *PF* fn. *seyn* (eredete: *sä'o eszköz* és *heyn ül*)

parancsnok, főnök: [k'im·ju] *PF* fn. *kxìmyu* (eredete: *kxìm parancsol, utasít*)

parancsol, utasít: [k'·im] *PF* i.(t) *kxìm*

parancsolás, utasítás: [ti·k'im] *PF* fn. *tikxìm* (eredete: *kxìm parancsol, utasít*)

parányi, kicsi, apró: [hi·ʔi] *PF* mn. *hi'i*

parázs, hamu: [t'ɛ·pi·va] *PF* fn. *txepiva* (eredete: *txep tűz* és *ilva csepp*)

patak, folyam, vízfolyás: [paj·fja] *PF* fn. *pay-*

fya (összetétel ebből: **pay víz** és **fya'o út**)
pazarlás: [ti.'ʔal] *PF* fn. *tí'al* (eredete: 'al *pazarol*)
pazarló: [lɛ.'ʔal] *PF* mn. *le'al* (eredete: 'al *pazarol*) n.e.
pazarlóan: [ni.'ʔal] *PF* *hsz.* *ní'al* (eredete: 'al *pazarol*)
pazarol: [ʔ·al] *PF* i.(t) 'al
pehely, csepp, szilánk: [ʔil.va] *PF* fn. *ilva*
perem, kerület, határ: [p'aw.pa] *PF* fn. *pxawpa* (összetétel ebből: **pxaw körül** és **pa'o oldal**)
perem, szint, fok, széle valaminek: [ji] *PF* fn. *yì* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)
piercing/testékszer: [tsaŋ] *PF* fn. *tsang*
pihenni: [ts·u.'f·ok'] *PF* i.(t) *tsurokx*
pillanat: [swaw] *PF* fn. *swaw*
piros szín: [ʔum.pin] *PF* fn. *tumpin* (eredete: *tun piros, narancssárga*)
piros, narancssárga: [tun] *PF* mn. *tun*
polc: [ʔjan.ji] *PF* fn. *fyanyì* (összetétel ebből: *fyan mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit* és *yì szint*)
pompás, ízletes, bőséges: [fwaŋ] *PF* mn. *fwang*
ponchó, köpeny, kendő: [ʔa.ɛɛ] *PF* fn. 'are
por (a levegőben): [fwop'] *PF* fn. *fwopx* (eredete: **fwep por** és **piwopx felhő**)
por (felületen): [fwɛp'] *PF* fn. *fwep*
post script, addition: [ti.'suŋ] *LN* fn. *tisung* (eredete: **sung add**)
pozitív hozzáállás, lelkesedés: [ti.'soʔ.ha] *PF* fn. *tiso'ha* (eredete: **so'ha lelkesnek lenni**)
precíz, finom, részletes, bonyolult (dolog): [hi.'no] *PF* mn. *hino*
preferál, jobban szeret: [nul.'n·ɛw] *PF* i.(tm) *nulnew* (eredete: **new akar**)

R

(rovárszárnyból készült, védőszemüveg, fából faragott, stb.): [ʔɛn.tɛn] *PF* fn. *renten*
-ról/-ről, vonatkozóan, illetően: [tɛ.'ri] *PF* told. *teri-*
ragadozó: [ʔaɪ.ni.o.ang] *PF* fn. *tarnioang* (összetétel ebből: **taron vadászik** és **ioang állat**)
ragyog, fénylik: [n·ɪ] *PF* i.(tn) *nrr*

probléma, nehézség: [ti.'ŋæ.zik'] *PF* fn. *tìng-äzìk* (eredete: **ngäzìk nehéz**)
préda, zsákmány: [smaɪ] *PF* fn. *smar*
próba(tétel): [ti.'fɛ.tok'] *PF* fn. *tìfmetok* (eredete: **fmetok próbára tesz**)
próba, kísérlet: [ti.'fmi] *PF* fn. *tìfmi* (eredete: **fmi megpróbál**)
próba, kísérlet: [sæ.'fmi] *PF* fn. *säfmi* (eredete: **fmi megpróbál**)
próbára tesz, tesztel: [ʔm·ɛ.t·ok'] *PF* i.(t) *fmetok*
puha (tárgy): [hɛw.nɛ] *PF* mn. *hewne*
pusztítás: [ti.ska.'ʔa] *PF* fn. *tìska'a* (eredete: **ska'a pusztít**)
páfrány: [i.'p'a] *RL,PF* fn. *ipxa*
pálca, bot: [swɛk'] *PF* fn. *swek*
pánikba esik: [l·op'] *PF* i.(tn) *lopax*
pár: [ʔmun.sna] *PF* fn. *munsna* (eredete: **mune kettő** és **sna'o készlet, csoport**)
pára, köd, gőz: [ʔja.pa] *PF* fn. *yapay* (összetétel ebből: **ya levegő** és **pay víz**)
párosodik, szeretkezik (valakivel): [mun.'t'a's·i] *PF* i.(tn) *muntxa si* (eredete: **muntxa egyesült**)
párzás, házasság: [ti.mun.'t'a] *PF* fn. *tìmuntxa* (eredete: **muntxa egyesült**)
párás, nedves, nyirkos: [ʔpa.j.ŋaʔ] *PF* mn. *paynga'* (eredete: **pay víz** és **nga' tartalmaz**)
példa: [ti.'kɛ.noŋ] *PF* fn. *tikenong* (eredete: **kenong példát mutat**)
példát mutat, elől jár: [ʔk·ɛ.n·oŋ] or [ʔkɛ.n·oŋ] *PF* i.(tn) *kenong* (összetétel ebből: **ke nem** és **nong követ**)
például: [nat.'kɛ.noŋ] *PF* *ksz.* *natkenong* (összetétel ebből: **na mint** és **tikenong példa**)
péntek: [tɪ.'pu.vɛ] *PF* fn. *trrupve* (összetétel ebből: **trr nap** és **puve hatodik**)
pörget, forgat: [k·im] *PF* i.(t) *kìm Pol* **rumit kolim** *Pörgette a labdát*

- rakás, készlet, csoport, halom:** [ˈsna.ʔo] *PF* fn. *sna'o* n.e.
- redszerez, rendbe rak:** [vɛ.zɛj.ˈko] *PF* i.(t) *vezeyko* (eredete: **vezo** *rendben lenni*)
- reggel:** [ˈrɛ.won] *PF* fn. *rewon*
- rejtve, titokban, rejtőzve:** [ni.ˈwan] *PF* hsz. *nìwan* (eredete: **wan** *elrejt*)
- rejtvény, rejtély, talány, titokzatosság:** [ˈiŋ.jɛn.tsim] *PF* fn. *ingyentsim* (összetétel ebből: **ingyen** *titokzatosság* *érzése* és **tsim** *forrás*)
- rejtély, talány, rejtvény, titokzatosság:** [ˈiŋ.jɛn.tsim] *PF* fn. *ingyentsim* (összetétel ebből: **ingyen** *titokzatosság* *érzése* és **tsim** *forrás*)
- rejtélyes módon, titokzatosan:** [ˈniŋ.jɛn] *PF* hsz. *ningyen* (eredete: **ingyen** *titokzatosság* *érzése*)
- rejtélyes, titokzatos:** [ˈiŋ.jɛ.ŋaʔ] *PF* mn. *ingyenga'* (eredete: **ingyen** *titokzatosság* *érzése*)
- rejtőzve, titokban, rejtve:** [ni.ˈwan] *PF* hsz. *nìwan* (eredete: **wan** *elrejt*)
- relaxáció:** [ti.ˈsjor] *PF* fn. *tìsyor* (eredete: **syor** *relaxál*)
- relaxál, kikapcsol:** [sj.ɔf] *PF* i.(tn) *syor*
- remél (tsnì majd a remélt dolog, hacsak nem különálló mondat) (ii):** [sil.ˈp.ɛj] *PF* i.(tn) *sìlpey* (összetétel ebből: **siltsan** *jó* és **pey** *vár*)
- remélhetőleg:** [ni.sil.ˈpej] *PF* hsz. *nìsilpey* (eredete: **silpey** *remél*)
- remény (elvont):** [tsil.ˈpej] *PF* fn. *tsìlpey* (eredete: **silpey** *remél*)
- rend (rendetlenség vagy káosz ellentéte), rendezettség:** [vɛʔ.o] *PF* fn. *ve'o*
- rendbe hoz za magát(képletesen):** [spæ.ˈp.ɛŋ] *PF* i.(tn) *späpeng* (eredete: **speng** *rendbe hoz*)
- rendbe hoz, helyreállít:** [sp.ɛŋ] *PF* i.(t) *speng*
- rendbe rak, redszerez:** [vɛ.zɛj.ˈko] *PF* i.(t) *vezeyko* (eredete: **vezo** *rendben lenni*)
- rendben lenni, jól lenni, rendben működni:** [z.o] *PF* i.(átn) *zo*
- rendben működni, jól lenni, rendben lenni:** [z.o] *PF* i.(átn) *zo*
- rendben van, rendezett:** [vɛ.ˈz.o] *PF* i.(tn) *vezo* (összetétel ebből: **ve'o** *rend* és **zo** *jól van*)
- rendetlen, kaotikus, rendezetlen, összevissza:** [ˈvɛl.ke] *PF* mn. *velke* (összetétel ebből: **ve'o** *rend*, **rendezettség** és **luke** *nélkül*)
- rendezetlen, kaotikus, rendetlen, összevissza:** [ˈvɛl.ke] *PF* mn. *velke* (összetétel ebből: **ve'o** *rend*, **rendezettség** és **luke** *nélkül*)
- rendezett:** [ˈvɛ.ŋaʔ] *PF* mn. *venga'* (összetétel ebből: **ve'o** *rend*, **rendezettség** és **nga'** *tartal-maz*)
- rendezett, rendben van:** [vɛ.ˈz.o] *PF* i.(tn) *vezo* (összetétel ebből: **ve'o** *rend* és **zo** *jól van*)
- rendezettség, rend (rendetlenség vagy káosz ellentéte):** [ˈvɛʔ.o] *PF* fn. *ve'o*
- rendhagyó, véletlenszerű:** [ˈrɛ.nul.ke] *PF* mn. *renulke* (eredete: **renu** *minta* és **luke** *nélkül*)
- rendkívüli, kitűnő, fenséges stílusú:** [ˈfjo.lupʔ] *PF* mn. *fyolup* (összetétel ebből: **fyole** *fenséges* és **lupra** *stílus*)
- rendszer, eljárás, folyamat, módszer:** [ˈvɛ.fja] *PF* fn. *vefya* (összetétel ebből: **ve'o** *rend*, **rendezettség** és **fya'o** *mód, módszer*)
- rendszeresen, napi szinten:** [ni.ˈtr.tʃ] *PF* hsz. *nìtrrrr* (eredete: **trr** *nap*)
- rendületlenül, erősen, állhatatosan:** [nik.lo.ˈnu] *PF* hsz. *nìklonu* (eredete: **ke lonu** *nem ereszt*) szó szerint: 'anélkül, hogy eleresztené'
- repül:** [ˈtsw.aj.ɔn] *PF* i.(t) *tswayon*
- repülés (repülés esete):** [sæ.ˈtswaj.ɔn] *PF* fn. *sätswayon* (eredete: **tswayon** *repül*)
- ritmus:** [ˈka.to] *PF* fn. *kato*
- ritmus, ütem:** [ˈʔɛ.koŋ] *PF* fn. *'ekong*
- rohad, meg(romlik):** [sn.æm] *PF* i.(tn) *snäm*
- rossuindulatú, gonosz:** [ˈkawŋ.lan] *PF* mn. *kawnglan* (összetétel ebből: **kawng** *rossz*, **gonosz** és **txe'lan** *szív*)
- rossz:** [fɛʔ] *PF* mn. *fe'* n.e.
- rossz szagú:** [on.ˈvæʔ] *PF* mn. *onvä'* (összetétel ebből: **ontu** *orr* és **vä'** *kellemetlen*)
- rossz természet, valami rosszul kitervelt vagy eredendően hibás:** [ˈfɛʔ.ran] *PF* fn. *fe'ran* (összetétel ebből: **fe'** *rossz* és **ran** *belső tulajdonság*)
- rossz tulajdonság, hiba, deformáltság, folt:** [ˈfɛʔ.ran.vi] *PF* fn. *fe'ranvi* (eredete: **fe'ran** *rossz természet*, **eredendően hibás**)
- rossz valamiben:** [w.æʔ] *PF* i.(t) *wätx*
- rossz ízű:** [ft.ˈi.væʔ] *PF* mn. *ftxìvã'* (összetétel ebből: **ftxì** *nyelv* és **vã'** *kellemetlen*)
- rossz, gonosz:** [kawŋ] *PF* mn. *kawng*
- rosszabbodik:** [ˈfɛ.ʔ.ul] *PF* i.(tn) *fe'ul* (összetétel ebből: **fe'** *rossz* és **ul** *inkább*)

rosszabbodás: [sæ.'fɛ.ʔul] *PF* fn. *säfe'ul* (eredete: **fe'ul** rosszabbodás)

rosszabbodás (általános, elvont értelemben): [ti.'fɛ.ʔul] *PF* fn. *tife'ul* (eredete: **fe'ul** rosszabodik)

rosszalkodik: [sti.wi s·i] *PF* i.(tn) *stiwī si* (eredete: **stiwī** csíny)

rosszalkodás, csíny: [sti.wi] *PF* fn. *stiwī*

rosszat tesz, elront, hibát vét: [ti.'k'ɛj 's·i] *PF* i.(tn) *tikxey si* (eredete: **tikxey** hiba)

rosszul: [ni.'fɛʔ] *PF* hsz. *nife'* (eredete: **fe'** rossz)

rosszul hangzó: [mik.'væʔ] *PF* mn. *mikvā'* (eredete: **mikyun** fiúl és **vā'** kellemetlen)

rothadó fa és levelek szagára emlékeztető, nyirkos szagú (nem állati): [ŋetʰ] *PF* mn. *nget*

rovar: [hi.'ʔaŋ] *PF* fn. *hi'ang* (összetétel ebből: **hi'i** kis és **ioang** állat)

rovaré), állat kicsinye (emlősé, madaré, halé): [li.ni] *PF* fn. *lini*

ruha nélküli, meztelen: [luk.'pɛn] *PF* mn. *lukpen* (összetétel ebből: **luke** nélkül és **pen** ruházat (gyűjtőfogalom))

rá, rajta: [sin] *PF* esz. *sin-*

rádásul, emellett, továbbá: [ni.'suŋ] *PF* hsz. *nisung* (eredete: **sung** hozzáad)

rágcsa, falat, nasi: [tsjej] *PF* fn. *tsyey*

ránéz, megpillant: [n·m] *PF* i.(t) *nin*

ráérős (sietség nélküli): [lɛ.'t'i.lu.kɛ] *PF* mn. *letxiluke* (összetétel ebből: **txi** sietség és **luke** nélkül)

ráérősen, nyugodtan: [ni.'t'i.lu.kɛ] *PF* hsz. *nitxiluke* (összetétel ebből: **txi** sietség és **luke** nélkül)

régi (mip ellentéte): [lal] *PF* mn. *lal* n.e.

régi, korábbi: [spu.win] *PF* mn. *spuwin* n.e.

S

a szóváltás oka, a vita tárgya, a vitatott dolog: [sæ.wæ.'tɛ] *PF* fn. *säwäte* (eredete: **wäte** vitatkozik)

sajna, bocs, szánom-bánom, sajnós, az én saram (megbánás vagy vétkesség beismerése): [ŋaj.'t'o.a] *PF* gesz. *ngaytxoa* (összetétel ebből: **ngeyä** tiéd és **txoa** megbocsátás)

sajnos, bocs, szánom-bánom, sajna, az én sa-

régóta: [t'aŋ.'kɪ] *PF* hsz. *txankrr* (összetétel ebből: **txan** sok és **krr** idő)

rés, hézag: [mek.tɕɛŋ] *PF* fn. *mektseng* (összetétel ebből: **mek** üres és **tseng** hely)

rész: [ha.'p'i] *PF* fn. *hapxi*

részegnek lenni, vagy berúgni: [t'o·u] *PF* i.(tn) *rou* (pl.: **rou fa pxir**)

részegítő ital, vagy "szesz": [swo.a] *PF* fn. *swoa*

részegítő italokhoz), egy személyes ivóedény, "korsó"(kagylóhéjból: [swo.a.sɛj] *PF* fn. *swoasey* (összetétel ebből: **swoa** részegítő ital, **szesz** és **sey** csésze)

részekre vág, feloszt: [p'i.m.un.ʔ'i] *PF* i.(t) *pximun'i* (összetétel ebből: **hapxi** rész és **mun'i** vág)

részletes, finom, precíz, bonyolult (dolog): [hi.'no] *PF* mn. *hino*

részletesen, alaposan: [ni.'no] *PF* hsz. *nino*

részletesség, alaposág: [ti.'no] *PF* fn. *tino*

részletességre törekvő (személy), alapos: [lɛ.'no] *PF* mn. *leno*

révén, által(a), keresztül, mentén: [i.læ] or [i.'læ] *PF* told. *ilä+*

rím: [ŋam.pam] *PF* fn. *ngampam* (összetétel ebből: **ngam** visszhang és **pam** hang)

rímél: [ŋam.pam s·i] *PF* i.(tn) *ngampam si* (eredete: **ngampam** rím)

rögtön, egyből utána: [p'i.'maw] *PF* told. *pximaw-* (összetétel ebből: **maw** után (időben) és **pxi** éles)

rövid (fizikai hosszúság): [pupʰ] *PF* mn. *pup*

röviden, kurtán (időben): [ni.'jol] *PF* hsz. *nijol* (eredete: **yol** rövid (idő))

rúg, lök: [p'·ɛkʰ] *PF* i.(t) *pxek*

rügy, bimbó: [pɪ.nɛ.sjul] *PF* fn. *prnnesyul* (összetétel ebből: **prnen** csecsemő és **syulang** virág)

ram (megbánás vagy vétkesség beismerése): [ŋaj.'t'o.a] *PF* gesz. *ngaytxoa* (összetétel ebből: **ngeyä** tiéd és **txoa** megbocsátás)

saját fogas: [snok.fjan] *PF* fn. *snokfyan* (összetétel ebből: **sno** saját és **kurfyan** fogas)

saját(ja) egyes szám első személy: [sne.'jæ] *PF* nm. *sneyä* (eredete: **sno** sajátja)

sarkifény: [taw.sju.'ra.tan] *PF, LN* fn. *tawsyura-*

- tan* (összetétel ebből: **taw** ég(*bolt*) és **syura-tan** fénykibocsátás)
- savanyú, keserű:** [ʰwɛ.ʔaj] PF mn. *we'ay*
- seb:** [sk'ir] PF fn. *skxir*
- sebesült:** [lɛ.'sk'ir] PF mn. *leskxir* (eredete: **skxir** *seb*)
- sebzett szív, összetört szív:** [jawn.'jɛw.la] PF fn. *yawnyewla* (összetétel ebből: **yawne** szeretett és **yewla** csalódás)
- segéd, segítő:** [sruŋ.si.ju] PF fn. *srungsiyu* (eredete: **srung** *segít*)
- segít(séget nyújt):** [sruŋ 's.i] PF i.(tn) *srung si* (eredete: **srung** *segítség*)
- segítség:** [sruŋ] PF fn. *srung*
- segítő, segéd:** [sruŋ.si.ju] PF fn. *srungsiyu* (eredete: **srung** *segít*)
- sehol:** [kaw.tɕɛŋ] PF hsz. *kawtseng* (összetétel ebből: **ke 'aw** egy se és **tseng** hely)
- sekély (fizikailag):** [ɾɛŋ] PF mn. *reng* n.e.
- semmi:** [kɛ.ʔu] PF nm. *ke'u* (összetétel ebből: **ke** nem és **'u** dolog)
- semmibe vesz, figyelmen kívül hagy:** [j.æk'] PF i.(t) *yäkk*
- semmibe vétel, figyelmen kívül hagyás:** [ti.'jæk'] PF fn. *tüyäkk* (eredete: **yäkk** figyelmen kívül hagy, **semmibe** vesz)
- semmibe vétel, figyelmen kívül hagyás:** [sæ.'jæk'] PF fn. *säyäkk* (eredete: **yäkk** figyelmen kívül hagy, **semmibe** vesz)
- senki:** [kaw.tu] PF nm. *kawtu* (összetétel ebből: **ke 'aw** nem és **tute** személy)
- sietni:** [win sɛ. p.i] PF i.(tn) *win säpi* (összetétel ebből: **win** gyors és **s«äp»i** csinál (*visszaható*))
- sietni, gyorsítani, siettetni:** [win 's.i] PF i.(tn) *win si* (eredete: **win** gyors)
- sietség, igyekezet:** [t'i] PF fn. *txi*
- siettetni, gyorsítani, sietni:** [win 's.i] PF i.(tn) *win si* (eredete: **win** gyors)
- sietve, kétségbeesetten:** [ni.'t'i] PF hsz. *nütxi* (eredete: **txi** *sietség*)
- sietős, kétségbeesett:** [lɛ.'t'i] PF mn. *letxi* (eredete: **txi** *sietség*)
- siker (konkrét dologban):** [sæ.'flæ] PF fn. *säflä* (eredete: **flä** *sikerrel jár*)
- siker (általánosságban):** [ti.'flæ] PF fn. *tiflä* (eredete: **flä** *sikerrel jár*)
- sikerrel jár, sikerül:** [fl.æ] PF i.(tn) *flä*
- sikerrel vesz (próbát), kiáll:** [ɛm.'z.a.ʔ.u] PF i.(t) *emza'u* (összetétel ebből: **za'u** jön)
- sikertelennek lenni, elbukni, hibázni:** [n.u.i] PF i.(tn) *nui*
- sikertelenség (elvont fogalom):** [ti.'nu.i] PF fn. *tinui* (eredete: **nui** *sikertelennek lenni*)
- sikertelenség (konkrét esetben), bukás:** [sæ.'nu.i] PF fn. *sänui* (eredete: **nui** *elbukni, sikertelennek lenni*)
- sikertelenül, hiába:** [ni.'nu] PF hsz. *nünu* (eredete: **nui** *sikertelennek lenni*)
- sikerül, sikerrel jár:** [fl.æ] PF i.(tn) *flä*
- siklik, csúszik:** [fw.i] PF i.(tn) *fwi*
- sikoll-lovagló napellenző / rostély (a szem fölött viselik):** [i.o.nar] PF fn. *ionar*
- sikolt:** [z.awŋ] PF i.(tn) *zawng*
- sima:** [fa.o.i] PF mn. *fai*
- sima, egyenletes (mozgásra!):** [lɛɾ] PF mn. *ler*
- simán:** [ni.'lɛɾ] PF hsz. *nüler* (eredete: **ler** *sima, egyenletes*)
- soha:** [kaw.kɾ] PF hsz. *kawkr* (összetétel ebből: **ke 'aw** nem és **krr** idő)
- sok:** [t'an] PF mn. *txan*
- sokasodik, terjed, szaporodik:** [v.i.'ɾ.æ] PF ige *virä*
- sors:** [saj] PF fn. *syaj*
- sorsszerűen, véletlenül:** [ni.'saj.vi] PF hsz. *nüsyajvi* (eredete: **syajvi** *szerecsse*)
- specializálódik, koncentrálnak valamire, különösen érdeklődik:** [k.an.ʔ.m] PF i.(t) *kan'in* (összetétel ebből: **kan** elfoglalt és **'in** *be busy*)
- spirál:** [ʔi.'hɛ.ju] PF fn. *'ihəy*
- sport, fizikai vagy atlétikai játék:** [u.'van lɛ.'tok'] PF fn. *uvan letokx* (összetétel ebből: **uvan** *játék* és **letokx** *fizikai, testi*)
- stb.:** [saj.'la.hɛ] PF hsz. *sajlahe* (eredete: **sì** *alá* és **mások** (összevonás))
- stb.), védőszemüveg, (rovarszárnyból készült, fából faragott):** [ɾɛn.tɛn] PF fn. *renten*
- stb.), állathang (ordítás, bögés):** [zawɾ] PF fn. *zawɾ*
- stílus:** [lup.ra] PF fn. *lupra*
- suttog:** [tsi.syi] PF i.(tn) *tsisyi*
- suttogva:** [ni.'tsi.syi] PF hsz. *nütsisyi* (eredete: **tsisyi** *suttog, ige*)
- suttogás:** [sæ.'tsi.syi] PF fn. *sätsisyi* (eredete: **tsisyi** *suttog*)

- szabad, lehet:** [ʰs̄·un.sl̄·u] _{PF} i.(tn) *tsunslu* (összetétel ebből: **tsun tud** és **slu válni vmivé**)
- szabadidő, teendő hiánya:** [tik.'ʔm] _{PF} fn. *tik'in* (eredete: **'in elfoglalt**)
- szabály:** [ko.'rɛn] _{PF} fn. *koren*
- szabályos:** [ɛ.ko.'rɛn] _{PF} mn. *lekoren* (eredete: **koren szabály**)
- szag:** [fa.'hɛw] _{PF} fn. *fahew*
- szaglás:** [hɛ.fi.t̄swo] _{PF} fn. *hefitswo* (eredete: **hefi szagol**)
- szagol:** [sj'am] _{PF} i.(t) *syam*
- szagol:** [t'ɪŋ 'on.tu] _{JC,PF} i.(tn) *ting ontu* (eredete: **ting ad** és **ontu orr**)
- szakasz, katonai egység, csapat:** [wɛm.po.ŋu] _{PF} fn. *wempongu* (összetétel ebből: **wem harcol** és **pongu csoport**)
- szakács:** [ʔɛm.ju] _{PF} fn. *'emyu* (eredete: **'em főz**)
- szaporodik, terjed, sokasodik:** [v.i.'ɾ·æ] _{PF} ige *virä*
- szarv:** [sluk'] _{PF} fn. *slukx*
- szavahihető, megbízható:** [mal] _{PF} mn. *mal*
- szegély, határ, széle vminek, vég:** [t'ɛw] _{PF} fn. *txew*
- szellem(i) út (energiaháló), szellemösvény:** [ti.'rɛ.a.fja.ʔo] _{PF} fn. *tireafya'o* (összetétel ebből: **tirea szellem** és **fya'o út**)
- szellem, szellemiség:** [ti.'rɛ.a] _{PF} fn. *tirea*
- szellemiség, szellem:** [ti.'rɛ.a] _{PF} fn. *tirea*
- szellemállat:** [ti.'rɛ.a.i.o.aŋ] _{PF} fn. *tireaioang* (összetétel ebből: **tirea szellem** és **ioang állat**)
- szellemösvény, szellem(i) út (energiaháló):** [ti.'rɛ.a.fja.ʔo] _{PF} fn. *tireafya'o* (összetétel ebből: **tirea szellem** és **fya'o út**)
- szellő, enyhe szél:** [hu.'fwɛ.t̄sjip'] _{PF} fn. *hufwetsyip* (eredete: **hufwe szél**)
- szem:** [na.ri] _{PF} fn. *nari*
- személy:** [tu.tɛ] _{PF} fn. *tute*
- személyek csoportja:** [po.ŋu] _{PF} fn. *pongu* (eredete: **po ó**) cs.sz.
- személyesen fontos, jelentős:** [t'an.wa.'wɛ] _{PF} mn. *txanwawe* (összetétel ebből: **txan sok** és **wawe jelentőség**)
- személyiség, belső tulajdonság, lényeg, valaminek az alapvető természete:** [ran] _{PF} fn. *ran*
- szemét:** [sɲɛl] _{PF} fn. *sngel*
- szemétdomb:** [sɲɛl.t̄sɛŋ] _{PF} fn. *sngeltseng* (összetétel ebből: **sngel szemét** és **tseng hely**)
- szemöldök, homlok:** [za.'rɛʔ] _{PF} fn. *zare'* (összetétel ebből: **zapxi elülső rész** és **re'o fej**)
- szemügyre vesz, megfigyel, tanulmányoz:** [ft.i.'a] _{PF} i.(t) *ftia*
- szent:** [swok'] _{PF} mn. *swok*
- szent hely:** [swo.tu] _{PF} fn. *swotu*
- szened (érzelmileg):** [ŋ·æ.'ʔ·æŋ] _{PF} i.(tn) *ngä'an*
- szenedély:** [ti.'ft'a.vaŋ] _{PF} fn. *tiftxavang* (eredete: **ftxavang szenedélyes**)
- szenedélyes:** [ft'a.vaŋ] _{PF} mn. *ftxavang*
- szenedélyesen, teljes szívből:** [ni.'ft'a.vaŋ] _{PF} hsz. *niftxavang* (eredete: **ftxavang szenedélyes**)
- szenedés (érzelmi), depresszió:** [sæ.ŋæ.'ʔæŋ] _{PF} fn. *sängä'an* (eredete: **ngä'an szened (érzelmileg)**)
- szerda:** [tr.'tsi.vɛ] _{PF} fn. *trrtsive* (összetétel ebből: **trr nap** és **tsive negyedik**)
- szerencse, esély:** [sja.j.vi] _{PF} fn. *syayvi* (eredete: **syay sors**)
- szerencsésen, boldogan:** [net.ɾip'] _{PF} hsz. *netrip*
- szeretet:** [ti.'jawn] _{PF} fn. *tijawn* (eredete: **yawne szeretett**)
- szeretett:** [jaw.nɛ] _{PF} mn. *yawne*
- szeretett személy:** [jaw.nɛ.tu] _{PF} fn. *yawnetu* (eredete: **yawne szeretett**)
- szeretett személy:** [jawn.tu] _{PF} fn. *yawntu* (eredete: **yawne szeretett**)
- szeretkezik (valakivel), párosodik:** [mun.'t'a'si] _{PF} i.(tn) *muntxa si* (eredete: **muntxa egyesült**)
- szerszám, eszköz:** [sæ.ʔo] _{PF} fn. *sä'o*
- szertartásos), dal (ősi:** [waj] _{PF} fn. *way*
- szermény, tulajdon:** [sæ.'ka.nom] _{PF} fn. *säkanom* (eredete: **kanom szerez**)
- szexuálisan), kellemes, élvezhető (fizikailag:** [mo.'wan] _{PF} mn. *mowan*
- szезonális (étel, zöldség vagy állat):** [ki.'mar] _{PF} mn. *kimar*
- szia!, üdvözöllek! (találkozáskor):** [kal.'t'i] _{PF} gesz. *kaltxi*
- sziget:** [spo.no] _{PF} fn. *spono*
- szikla(szírt):** [ʔawk'] _{PF} fn. *'awkx*
- sziklák között, lejtősen folyó patak (megszámlálható):** [ru.'ruf] _{PF} fn. *rurur*

- szikra:** [t'ɛp.vi] *PF* fn. *txepvi* (eredete: **txep** tűz)
- szilánk, pelyeg, csepp:** [tɪl.va] *PF* fn. *ilva*
- szilárdan:** [nik.æ.tɪp] *PF* *HSZ.* *nik'ärìp* (eredete: **ke ärìp** *nem mozgat*) szó sz.: 'anélkül, hogy hagyná mozogni'
- szinapszis (idegsejtek közt), kapcsolat:** [tsa.'hɛj.lu] *JC,PF* fn. *tsaheylu*
- szint, emelet:** [ʔɛŋ.ɛŋ] *PF* fn. 'engeng
- szint, fok, perem, széle valaminek:** [ji] *PF* fn. *yì* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)
- szintén, is:** [kop] *PF* *HSZ.* *kop*
- szintén, is:** [kop] *PF* *HSZ.* *kop*
- szitaló eső:** [tom.pa.'mɛjp] *PF* fn. *tompameyp* (eredete: **tompa** *eső* és **meyp** *gyenge*)
- szociális vagy személyes), támogatás (érzelmi):** [ti.'slan] *PF* fn. *tìslan* (eredete: **slan** *támogat*) cs.sz.
- szociálisan vagy személyesen), támogat (érzelmileg):** [sl.an] *PF* i.(t) *slan* cs.sz.
- szokatlan, különös, ismeretlen:** [st'oŋ] *PF* mn. *stxong*
- szolgál:** [ki.tɛ.'ʔɛ 's-i] *PF* i.(tn) *kìtè'e si* (eredete: **kìtè'e** *szolgál*)
- szolgálat:** [ki.tɛ.'ʔɛ] *PF* fn. *kìtè'e*
- szombat:** [tɪ.'ki.vɛ] *PF* fn. *trrkive* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **kive** *hetedik*)
- szomjas:** [væŋ] *PF* mn. *väng*
- szomját csillapított, szomját oltott:** [ʔjɛ.væŋ] *PF* mn. *yeväng* (eredete: **ye** *tele* és **väng** *szomjas*)
- szomját oltott, szomját csillapított:** [ʔjɛ.væŋ] *PF* mn. *yeväng* (eredete: **ye** *tele* és **väng** *szomjas*)
- szomjúság:** [ti.væŋ] *PF* fn. *tìväng* (eredete: **väng** *szomjas*)
- szomorú:** [ti.kɛ.'ft'o.ŋaʔ] *PF* mn. *tikeftxonga'* (eredete: **keftxo** *szomorú*) n.e.
- szomorú, boldogtalan, 'Milyen szomorú!':** [kɛ.'ft'o] *PF* *GESZ.* *keftxo*
- szomorúan:** [ni.kɛ.'ft'o] *PF* *HSZ.* *nikeftxo* (eredete: **keftxo** *szomorú*)
- szomorúság:** [ti.kɛ.'ft'o] *PF* fn. *tikeftxo* (eredete: **keftxo** *szomorú*)
- szoros:** [ʔɛ.'k'in] *PF* mn. 'ekxin
- szorosan, vasmarokkal:** [ni.'sjɛp] *PF* *HSZ.* *nìsyep* (eredete: **syep** *csapdába ejt*) szó sz.: 'mint egy csapda'
- szorosság, lazaság:** [ʔɛ.'k'i.num] *PF* fn. 'ekxinum (összetétel ebből: 'ekxin *szoros* és **um** *laza*)
- szorít, feszesít:** [sn.ɛw] *PF* i.(t) *snew*
- szunyókálás:** [haw.tɕjɪp] *PF* fn. *hawtsyìp* (eredete: **hahaw** *alszik*)
- száj:** [k'a] *PF* fn. *kxa*
- szállító eszköz:** [sæ.'mu.ŋɛ] *PF* fn. *sämunge* (eredete: **munge** *visz, hoz*) Megjegyzés: szóösszetételben az **ä** és **e** kiesik, marad: – *smung*
- szám:** [hol.'p'aj] *PF* fn. *holpxay* (összetétel ebből: **hol** *kevés* és **pxay** *sok*)
- számít, függ valamitől, bízik:** [m.oŋ] *PF* i.(t) *mong*
- számol:** [t'i.i.am] *PF* i.(t) *tiam*
- számos:** [p'aj] *PF* mn. *pxay* (egyesszámú és többesszámú főnevekkel is használatos)
- számszerij, nyílpuska:** [tska.lɛp] *PF* fn. *tskalɛp*
- számít valamire, elvár:** [sɛɛ.'f.ɛj] *PF* i.(t), i.(tn) *srefey* (összetétel ebből: **sre+** *előtt* és **pey** *vár*)
- számít, fontos:** [tsr.an.t.ɛn] *PF* i.(tn) *tsranten*
- számítógép ('fém agy'):** [el.tu.lɛ.'ŋap] *PF* fn. *eltu lefngap* (összetétel ebből: **eltu** *agy* és **le-fngap** *fém*)
- szándékosan, akarattal:** [nit.'kan] *PF* *HSZ.* *nìtkan* (eredete: **tìkan** *cél, szándék*)
- szánom-bánom, bocs, sajnós, sajna, az én saram (megbánás vagy vétkesség beismerése):** [ŋaj.'t'o.a] *PF* *GESZ.* *ngaytxoa* (összetétel ebből: **ngeyä** *tiéd* és **txoa** *megbocsátás*)
- száraz:** [u.'k'o] *PF* mn. *ukxo*
- szárazföld:** [ɛjɪm] *PF* fn. *reym*
- szárny:** [tsjal] *PF* fn. *tsyal*
- szégyenlős, félénk:** [nim] *PF* mn. *nim*
- szék, pad, bármely egyéb ülőalkalmatosság:** [ɛjɪn] *PF* fn. *seyn* (eredete: **sä'o** *eszköz* és **heyn** *ül*)
- szél (szellő):** [hu.'fwe] *PF* fn. *hufwe*
- széle valaminek, szint, fok, perem:** [ji] *PF* fn. *yì* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)

- széle vminek, határ, szegély, vég:** [t'ɛw] *PF* fn. *txew*
- széles:** [slo.a] *PF* mn. *sloa*
- széles körben, kiterjedten:** [ni.'ho.ɛt'] *PF* *hsz.* *n̄ihoet* (eredete: **hoet** hatalmas, terjedelmes, kiterjedt)
- szép (belső szépség):** [ju.ɛj] *PF* mn. *yuey* *CS.SZ.*
- szép (vizuálisan):** [naɾ.'lor] *PF* mn. *narlor* (eredete: **nari** szem és **lor** kellemes)
- szépség:** [ti.'lor] *PF* fn. *t̄ilor* (eredete: **lor** szép)
- szétvet, felrobban:** [p'·oɾ] *PF* i.(tn) *pxor*
- szín:** [ʔo.pin] *PF* fn. 'opin
- színes, tarka:** [p'aj.o.pin] *PF* *hsz.* *pxayopin* (összetétel ebből: **pxay** sok és 'opin szín)
- szív:** [t'ɛʔ.'lan] *PF* fn. *txe'lan*
- szívni:** [ts̄w·ik] *PF* i.(t) *ts̄wik*
- szó:** [li.ʔu] *PF* fn. *li'u*
- szó sz.: szemet ad, figyel:** [t'·iŋ 'na.ri] *PF* i.(tn) *t̄iŋ nari* (eredete: **t̄iŋ ad** és **nari** szem)
- szójáték, szóvicc:** [li.ʔu.van] *PF* fn. *li'uvan* (összetétel ebből: **li'u** szó és **uvan** játék)
- szólt, hív:** [sj·aw] *PF* i.(tn) *syaw*
- szónok, (nyilvános) beszélő:** [ft'u.'li.ʔu.ju] *PF* fn. *ftxuli'uyu* (eredete: **ftxuli'u** szónokol, beszédet mond)
- szónoklat, beszéd:** [sæ.ft'u.'li.ʔu] *PF* fn. *säftxuli'u* (eredete: **ftxuli'u** szónokol, beszédet mond)
- szónokol, beszédet mond:** [ft'·u.'li.ʔu] *PF* i.(tn) *ftxuli'u* (összetétel ebből: **täftxu** szó és **li'u** szó)
- szótár:** [li.ʔu.puk'] *PF* fn. *li'upuk* (összetétel ebből: **li'u** szó és **puk** könyv)
- szóvicc, szójáték:** [li.ʔu.van] *PF* fn. *li'uvan* (összetétel ebből: **li'u** szó és **uvan** játék)
- szökik, menekül:** [h·i.fw·o] *PF* i.(tn) *hifwo*
- szöveg nélkül énekel, dúdol:** [t'·iŋ lawɾ] *PF* i.(tn) *t̄iŋ lawɾ* (eredete: **lawɾ** dallam)
- szövet:** [sɾæ] *PF* fn. *sɾä*
- szövőszék:** [ʔɛw.ɾaŋ] *PF* fn. 'ewrang
- szükség:** [ti.'kin] *PF* fn. *tikin* (eredete: **kin** szüksége van vmire)
- szüksége van valamire:** [k·in] *PF* i.(t) *kin*
- szükséges:** [ni.'zɛn] *PF* mn. *n̄izen* (eredete: **zene** kell)
- szükséges, szükségszerű:** [lɛ.'kin] *PF* mn. *lekin* (eredete: **kin** szüksége van vmire)
- szükségszerű, szükséges:** [lɛ.'kin] *PF* mn. *lekin* (eredete: **kin** szüksége van vmire)
- szükségtelen hang, zaj:** [hawm.pam] *PF* fn. *hawmpam* (eredete: **hawng** túlzás és **pam** hang)
- szül (valakit):** [n·ok'] *PF* i.(t) *nokx*
- születik:** [ʔ·o.ŋ·ok'] *PF* i.(tn) 'ongokx (összetétel ebből: 'ong kinyílik és **nokx** szül)
- szülő vagy szülőpár:** [saʔ.sɛm] *PF* fn. *sa'sem* (eredete: **sa'nok** anya és **sempul** apa)
- szürke:** [ŋul] *PF* mn. *ngul*
- szürke szín:** [ʔul.pin] *PF* fn. *ngulpin* (eredete: **ngul** szürke)
- szó:** [t·æ.ft'·u] *PF* i.(t) *täftxu*
- sámán:** [ti.'ɾɛ.tu] *PF* fn. *tiretu* (eredete: **tirea** szellem és **tute** személy)
- sár:** [ŋo.a] *PF* fn. *ngoa*
- sárga:** [rim] *PF* mn. *rim*
- sárga szín:** [rim.pin] *PF* fn. *rimpin* (eredete: **rim** sárga)
- sétál:** [t·i.'ɾ·an] *PF* i.(tn) *tiran*
- síkság, mező, nyílt terep:** [t'a.jo] *PF* fn. *txayo*
- sírni:** [ts̄ŋ·aw.v·ik'] *PF* i.(tn) *ts̄ngawwik*
- sós:** [wip'] *PF* mn. *wip*
- sóvárgás:** [sæ.'ʔan.la] *PF* fn. *sä'anla* (eredete: 'anla sóvárog)
- sóvárog (valami után):** [ʔ·an.l·a] *PF* i.(t) 'anla
- sötét:** [vawm] *PF* mn. *vawm*
- sötét szín:** [vawm.pin] *PF* fn. *vawmpin* (eredete: **vawm** sötét)
- sötét, buta:** [snu.mi.na] *CP* mn. *snumina* *CS.SZ.*
- sötétedés előtti időszak, alkony, naplemente után:** [t'on.'ʔoŋ.maw] *PF* fn. *txon'ongmaw* (összetétel ebből: **txon'ong** naplemente és **maw** után)
- sötétség:** [ti.'vawm] *PF* fn. *t̄ivawm* (eredete: **vawm** sötét)
- súly (fizikai):** [sjo.'kup'] *PF* fn. *syokup* (eredete: **syo** könnyű és **ku'up** nehéz)
- súlyos (fizikai értelemben), nehéz:** [ku.ʔup'] *PF* mn. *ku'up*
- süket:** [kak.'pam] *PF* mn. *kakpam* (eredete: **pam** hang)
- süketség:** [ti.kak.'pam] *PF* fn. *tikakpam* (eredete: **kakpam** süket)
- sűrű folyadék, gél:** [k'um.pa] *PF* fn. *kxumpay* (eredete: **kxum** nyúlós, kocsonyás, sűrű)
- sűrű, nyúlós, kocsonyás:** [k'um] *PF* mn. *kxum*

T

- tól/-től, -ból/-ből, felől, irányából (időbeneségre is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal): [ta] *PF* esz. *ta-*
- a teljes nevekben szerepel:** [tɛ] *JC* part. *te*
- a többieknek:** [aj.'la.ru] *PF* nm. *aylaru* (az ös-szevonás elemei: **ay+lahe-ru**)
- a tökéletesnél is jobb, fenséges, magasztos:** ['fjo.lɛ] *PF* mn. *fyole*
- takács:** [tæ.'ft'u.ju] *PF* fn. *täftxuyu* (eredete: **täftxu** szó és **-yu** főnévképző)
- talaj (termő-):** ['ʔak.ra] *PF* fn. *'akra*
- talaj, föld:** [k].tɛ] *PF* fn. *kllte*
- találgat:** ['ʔɛn 's:i] *PF* i.(tn) *'en si* (eredete: **'en találgatás**)
- találgatva, megérzés alapján cselekedve:** [ni.'ʔɛn] *PF* hsz. *nien* (eredete: **'en találgatás**)
- találgatás, tipp, gyanú, megérzés:** [ʔɛn] *PF* fn. *'en*
- találkozni (szándékosan) (-val, -vel használataival):** [ul.'t'a 's:i] *PF* i.(tn) *ultxa si* (eredete: **ultxa meeting**)
- találkozás résztvevője:** [ul.'t'a.tu] *PF* fn. *ultx-atu* (eredete: **ultxa találkozó**)
- találkozó:** [ul.'t'a] *PF* fn. *ultxa*
- talán, esetleg:** [k'awm] *PF* hsz. *kxawm*
- talány, rejtély, rejtvény, titokzatosság:** ['iŋ.jɛn.tsim] *PF* fn. *ingyentsim* (összetétel ebből: **ingyen titokzatosság** érzése és **tsim forrás**)
- tanfolyam, kurzus (tanórák sorozata):** [sna.nu.mul.'t'a] *PF* fn. *snanumultxa* (eredete: **numultxa tanóra**)
- tanul:** ['n.u.m.ɛ] *PF* i.(tn) *nume*
- tanulmányoz, figyel, szemügyre vesz:** [ft.i.'a] *PF* i.(t) *ftia*
- tanulságos, értelmes, oktató jellegű:** ['ral.ŋa?] *PF* mn. *ralnga'* (összetétel ebből: **ral jelentés** és **nga'** tartalmaz)
- tanulás:** [ti.fti'.a] *PF* fn. *tiftia* (eredete: **ftia tanul**)
- tanuló, diák:** ['nu.mɛ.ju] *PF* fn. *numeyu* (eredete: **nume tanul**)
- tanács:** [mo.'waf] *PF* fn. *mowar*
- tanácsadó:** [mo.'waf.si.ju] *PF* fn. *mowarsiyu* (eredete: **mowar tanács**)
- tanácskozik:** [ti.'rɛ.a.p.æŋ.k'o] *PF* ige *tire-apängkxo* (összetétel ebből: **tirea lélek** és **pängkxo beszélget**)
- tanácsol:** [mo.'war.s:i] *PF* i.(tn) *mowar si* (eredete: **mowar tanács**)
- tanít:** [k.aɾ] *PF* i.(t) *kar*
- tanítás:** [sæ.'nu.mɛ] *PF* fn. *sänume* (eredete: **nume tanul**)
- tanítás (cselekvés):** [ti.ku.'saɾ] *PF* fn. *tikusar* (eredete: **kar tanít**)
- tanító:** ['kaɾ.ju] *PF* fn. *karyu* (eredete: **kar tanít**)
- tanóra:** [nu.mul.'t'a] *PF* fn. *numultxa* (összetétel ebből: **nume tanul** és **ultxa találkozó**)
- tanóra, lecke:** [sæ.'num.vi] *PF* fn. *sänumvi* (eredete: **sänume tanítás**)
- tapasztalat, élmény:** ['li.ɛ] *PF* fn. *lie*
- tapos, zúz:** [sɾ.uʔ] *PF* i.(t) *sru'*
- tapsol:** [t.ak.'syok'] *PF* i.(tn) *taksyokx* (eredete: **takuk üt** és **tsyokx kéz**)
- tarka, színes:** [p'aj.o.pin] *PF* hsz. *pxayopin* (összetétel ebből: **pxay sok** és **'opin szín**)
- tart, kezel (érzelmileg), viselkedik valakivel szemben:** [z.ɛt'] *PF* i.(t) *zet*
- tartalmaz:** [ŋaʔ] *PF* i.(t) *nga'*
- tartály, tároló, konténer:** [sæ.'hɛ.na] *PF* fn. *sähena* (eredete: **hena hord**)
- taszít, tol, lök:** [kæ.'ʔ.æ.r.ip'] *PF* i.(t) *kä'ärìp* (összetétel ebből: **kä megy** és **'ärìp mozgat** (meg)mozdít)
- te:** [ŋa] *PF* nm. *nga*
- te (szertartásos forma):** [ŋɛ.'ŋa] *PF* nm. *ngenga* (eredete: **nga te**)
- teendők hiánya, szabadidő:** [tik.'ʔim] *PF* fn. *tik'in* (eredete: **'in elfoglalt**)
- tegez (az ikran nyergéhez erősített):** [swi.'zaw.sɛ.na] *PF* fn. *swizawsena* (összetétel ebből: **swizaw nyíl** és **sähena hordozó**)
- tegnap:** [tɾ.'am] *PF* hsz. *trram* (eredete: **trr nap** és **ham előző**)
- tegnapelőtt, két napja:** [mɛ.sɾ.'am] *PF* fn., hsz. *mesrram* (eredete: **trr nap**)
- tehetség:** [ti.'naw.ɾi] *PF* fn. *tinawri* (eredete: **nawri tehetséges**)
- tehetséges:** ['naw.ɾi] *PF* mn. *nawri*
- tej:** ['o.kup'] *PF* fn. *okup*
- tekintélyes, hatalmas:** [fkɛw] *PF* mn. *fkew*
- tele:** [tɛ.'ja] *PF* mn. *teya*

tele, (meg)elégedett, hiánytalan: [jɛ] *PF* mn. *ye*

tele, jóllakott: [jɛ.hakʰ] *PF* mn. *yehakx* (eredete: *ye tele* és *ohakx éhes*)

telefon: [spul.'mok.ri] *PF* fn. *spulmokri* (eredete: *spule mozgásba hoz* és *mokri hang*)

teljes szívből, szenvedélyesen: [ni.'ft'a.vaŋ] *PF* hsz. *niftxavang* (eredete: *ftxavang szenvedélyes*)

teljes, egész: [ʔæn.'sjɛm] *PF* nm. *'änsyem*

teljesen: [ni.'wotʰ] *PF* hsz. *nìwotx* (eredete: *wotx teljesség, egész*)

teljesség, egész: [wotʰ] *PF* fn. *wotx*

teljesítmény, hőstett, nagy tett: [sæ.'ro.ʔa] *PF* fn. *säro'a*

temet: [kl.'j'ɛm] *PF* i.(t) *kllyem* (összetétel ebből: *kllye föld* és *yem rak*)

tengely körül forog, (meg)fordul: [m·m] *PF* i.(tn) *mìn Mìn ne ftärpa Fordulj balra*

tenger, óceán: [t'am.'pa] *PF* fn. *txampay* (összetétel ebből: *txan sok* és *pay víz*)

tennivaló, feladat: [t'm.vi] *PF* fn. *tìnvi*

teremtény: [swi.'ræ] *PF* fn. *swirä*

terjed, szaporodik, sokasodik: [v·i.'ræ] *PF* ige *virä*

terjedelmes, hatalmas, kiterjedt: [h'o.ɛtʰ] *PF* mn. *hoet*

természetes (hamisítatlan, vad, eredeti, változatlan állapotú): [jɪ] *PF* mn. *yrr*

természetesen, hamisítatlanul: [ni.'jɪ] *PF* hsz. *nìyrr* (eredete: *yrr természetes*)

természetesen, logikusan, értelemszerűen: [ni.'lun] *PF* hsz. *nìlun*

természetesen, mondani sem kell: [kɛ.zɛm.pl.'t'ɛ] *PF* hsz. *kezemplltxe* (összevonás: *ke+zene+pivlltxe*)

természettudomány, tudomány: [ti.fti'.a.ki.'fke.jæ] *PF* fn. *tiftia kifkeyä* (összetétel ebből: *tiftia tanulás* és *kifkey világ*)

természeténél fogva erősít, illik, megfelel, kiegészít, illeszkedik: [h'aʔ] *PF* i.(tn) *ha'*

terv, előkészületek: [ti.'haw] *PF* fn. *tihaw* (eredete: *haw készülődik*)

terv, tervezet: [sæ.'rɛ.ŋopʰ] *PF* fn. *särengop* (eredete: *rengop tervez*)

tervez: [rɛ.ŋ·opʰ] *PF* i.(t) *rengop* (összetétel ebből: *renu minta* és *ngop alkot*)

tervez: [ʔo.ŋ·opʰ] *PF* i.(t) *'ongop* (összetétel ebből: *'on alak, forma* és *ngop alkot*)

tervezet, terv: [sæ.'rɛ.ŋopʰ] *PF* fn. *särengop* (eredete: *rengop tervez*)

tervezés: [ti.'rɛ.ŋopʰ] *PF* fn. *tirengop* (eredete: *rengop tervez*)

tervező: [ʔo.ŋop.ju] *PF* fn. *'ongopyu* (eredete: *'ongop tervez*)

terület: [kl.'p'il.tu] *PF* fn. *kllypiltu*

terület, föld: [at'.k'ɛ] *PF* fn. *atxkxe*

terület, völgy, bekerített nyílt terület: [mo] *PF* fn. *mo*

tespedt, fásult, lusta: [ŋoŋ] *PF* mn. *ngong*

test: [tokʰ] *PF* fn. *tokx*

testi, fizikai: [lɛ.'tokʰ] *PF* mn. *letokx* (eredete: *tokx test*)

testvér: [t̃smukʰ] *PF* fn. *tsmuk*

**testvér (csak emberekre (na'vikra) haszná-
va):** [t̃smuk.tu] *PF* fn. *tsmuktu* (eredete: *tsmuk testvér*)

tesztel, próbára tesz: [f'm·ɛ.t·okʰ] *PF* i.(t) *fmetok*

tett, cselekedet: [kɛm] *PF* fn. *kem*

tett/cselekvés nélkül: [k'ɛ.kɛm] *PF* nm., hsz. *kekem* (összetétel ebből: *ke nem* és *kem tett*)

tető, csúcs: [fæ.pa] *PF* fn. *fäpa*

tevékeny, elfoglalt: [ʔ·m] *PF* i.(tn) *'in*

textúra, érintés, érzés: [zir] *PF* fn. *zir*

ti sokan: [aj.'ŋa] *PF* nm. *aynga* (eredete: *nga te*)

tilos, nem szabad: [z·ɛŋ.kɛ] *PF* i.(tnm) *zenke* (összetétel ebből: *zene kell* és *ke nem*)

tiltott: [k'a.ni] *PF* mn. *kxani*

tipp, találgatás, gyanú, megézés: [ʔɛn] *PF* fn. *'en*

tiszta: [la.ro] *PF* mn. *laro*

tiszta (pl.:felhőtlen ég), nyitott: [pi.'akʰ] *PF* mn. *piak*

tiszta, világos, bizonyos: [law] *PF* mn. *law*

tisztel: [lɛ.i.o.'a.ɛ s·i] *PF* i.(tn) *leioae si* (eredete: *leioae tisztelet*)

tisztelet: [lɛ.i.o.'a.ɛ] *PF* fn. *leioae*

tiszteletreméltó, becsületos: [mɛ.'u.i.a.ŋaʔ] *PF* mn. *meuianga'* (eredete: *meuia becsület és nga' tartalmaz*)

tisztesség, becsület: [mɛ.'u.i.a] *PF* fn. *meuia*

tisztán, világosan: [ni.'law] *PF* hsz. *nìlaw* (eredete: *law tiszta*)

tisztíft: [la.ro s·i] *PF* i.(tn) *laro si* (eredete: *laro tiszta*)

titkozatoság vagy értetlenség érzése: [iŋ.jɛn] *PF* fn. *ingyen*

- titokban, rejtve, rejtőzve:** [ni.'wan] *PF* *hsz.* *nì-wan* (eredete: **wan** *elrejt*)
- titokzatos, rejtélyes:** ['iŋ.jɛ.ŋaʔ] *PF* *mn.* *ingy-enga'* (eredete: **ingyen** *titokzatosság* *érzése*)
- titokzatosan, rejtélyes módon:** ['niŋ.jɛn] *PF* *hsz.* *ningyen* (eredete: **ingyen** *titokzatosság* *érzése*)
- titokzatosság, rejtély, talány, rejtvény:** ['iŋ.jɛn.tsim] *PF* *fn.* *ingyentsim* (összetétel ebből: **ingyen** *titokzatosság* *érzése* és **tsim** *forrás*)
- to (kxim-mel):** ['tson.ta] *PF* *ksz.* *tsonta* (eredete: **tson** *kötelesség*) (összevonás *tsonit a*)
- tojás:** ['lo.i] *PF* *fn.* *loi*
- tol, lök, taszít:** [kæ.'ʔ.æ.ɾipʔ] *PF* *i.(t)* *kä'ärìp* (összetétel ebből: **kä** *megy* és **'ärìp** *mozgat (meg)mozdít*)
- tolmácsol, értelmez:** [ɾal.'p.ɛŋ] *PF* *i.(t)* *ralpeng* (összetétel ebből: **ral** *jelentés* és **peng** *mond*)
- tolmácsolás, fordítás:** [ti.ɾal.'pɛŋ] *PF* *fn.* *tìral-peng* (eredete: **ral** *jelentés* és **peng** *mond*)
- tompa, életlen:** ['tɛ.te] *PF* *mn.* *tete*
- tompa, életlen:** [fwɛm] *PF* *mn.* *fwem*
- torok:** [flɛw] *PF* *fn.* *flew*
- toruk lovas:** ['to.ruk' 'mak.to] *JC* *fn.* *toruk mak-to* (összetétel ebből: **toruk** *leopteryx* és **makto** *lovagol*)
- totem, amulet:** ['lo.ʔa] *PF* *fn.* *lo'a*
- továbbá, emellett, ráadásul:** [ni.'suŋ] *PF* *hsz.* *nìsung* (eredete: **sung** *hozzáad*)
- trükk, bűvészmutatvány, ügyes/speciális módszer:** ['iŋ.jɛn.tsjipʔ] *PF* *fn.* *ingyentsyip* (eredete: **ingyen** *titokzatosság* *érzése*)
- trükkös (személy), cseles:** [lɛt.'wan] *PF* *mn.* *letwan* (eredete: **tute** *személy* és **wan** *elrejt*)
- tud:** [o.'m.um] *PF* *i.(t)* *omum* (a hangsúly az első szótagra tolódik ha infix kerül bele)
- tud, képes:** [ts.un] *PF* *i.(tnm)* *tsun*
- tudatlan, buta:** ['jaj.makʔ] *PF* *mn.* *yaymak*
- tudatlanság:** [tik.'tse.ri] *PF* *fn.* *tiktseri* (eredete: **tseri** *észrevesz, megjegyez, tudatában van*)
- tudatosság:** [ti.'tse.ri] *PF* *fn.* *títseri* (eredete: **tseri** *észrevesz, megjegyez, tudatában van*)
- tudatában van, észrevesz, megjegyez:** ['ts.ɛ.ɾi] *PF* *i.(t)* *tseri*
- tudni akar, kíváncsi(nak lenni):** [n.ɛw.'o.mum] *PF* *i.(átn)* *newomum* (összetétel ebből: **new** *akar* és **omum** *tud*)
- tudomány, természettudomány:** [ti.fti'a.ki.'fkɛ.jæ] *PF* *fn.* *tiftia kifkeyä* (összetétel ebből: **tiftia** *tanulás* és **kifkey** *világ*)
- tudás:** [ti.'o.mum] *PF* *fn.* *tiomum* (eredete: **omum** *tud*)
- tudós:** [ti.fti'a.tu.ki.'fkɛ.jæ] *PF* *fn.* *tiftiatu kifkeyä* (összetétel ebből: **tiftiatu** *kutató* és **kifkey** *világ*)
- tulajdon, szerzemény:** [sæ.'ka.nom] *PF* *fn.* *säkanom* (eredete: **kanom** *szerez*)
- tulajdonság, tulajdonság, vonás, jellegzetesség, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal:** [sjon] *PF* *fn.* *syon*
- tulajdonság, tulajdonság, vonás, jellegzetesség, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal:** [sjon] *PF* *fn.* *syon*
- turner:** ['mm.ju] *PF* *fn.* *mìnyu* (eredete: **mìn** *fordul*)
- tábor:** [ʔawm] *PF* *fn.* *'awm*
- táborhely:** [ti.'ʔawm] *PF* *fn.* *tì'awm* (eredete: **'awm** *tábor*)
- táboroz:** [ti.'ʔawm 's-i] *PF* *i.(tn)* *tì'awm si* (eredete: **'awm** *tábor*)
- tálca:** ['sju.smun] *PF* *fn.* *syusmung* (összetétel ebből: **syuve** *étel* és **smung** *szállító eszköz*)
- támad:** [ʔ.ɛ.k.o] *PF* *i.(t)* *'eko*
- támad, lerohan:** ['k' 's-i] *PF* *i.(tn)* *kxll si* (eredete: **kxll** *lerohanás*)
- támadás:** [zop.'lo] *PF* *fn.* *zoplo*
- támogat (érzelmileg, szociálisan vagy személyesen):** [sl.an] *PF* *i.(t)* *slan* *cs.sz.*
- támogatás (érzelmi, szociális vagy személyes):** [ti.'slan] *PF* *fn.* *tìslan* (eredete: **slan** *támogat*) *cs.sz.*
- táncol:** [sɾ.ɛw] *PF* *i.(tn)* *srew* (lehet **srew**) *D*
- tányér:** ['jom.jo] *PF* *fn.* *yomyo* (összetétel ebből: **yom** *enni* és **yo** *asztal (fyayo* *köznapi használatából)*)
- tárgy, dolog (kézzelfogható):** [zum] *PF* *fn.* *zum*
- tároló, konténer, tartály:** [sæ.'hɛ.na] *PF* *fn.* *sähena* (eredete: **hena** *hord*)
- társalkodó, beszélgetőtárs:** [pæŋ.'k'o.ju] *PF* *fn.* *pängkxoyu* (eredete: **pängkxo** *beszélget*)
- társalog, beszélget:** [p.æŋ.'k'o] *PF* *i.(tn)* *pängkxo*
- távol(ban):** [mi.'so] *PF* *hsz.* *mìso* (eredete: **mì** *bent, benne, rajta, -ban/-ben, -on/-en/-ön*)

- távol, messze:** [a.'lɪm] *PF* *hsz. alim* (eredete: *lim messze van*)
- tér, hely, úr:** [ɲip^ɾ] *PF* *fn. ngip*
- térd:** [ki.'nam.til] *PF* *fn. kinamtil* (összetétel ebből: **kinam láb** és **til izület**)
- térkép:** [at'.k'ɛ.rɛl] *PF* *fn. atxkxerel* (összetétel ebből: **atxkxe föld** és **rel kép**)
- tétova:** [lɛ.'hi.pɛj] *PF* *mn. lehipey* (eredete: **hipey tétovázik**)
- tétován:** [ni.'hi.pɛj] *PF* *hsz. nihipey* (eredete: **hipey tétovázik**)
- tétovázik, habozik:** [hi.p.ɛj] *PF* *i.(tn) hipey* (eredete: **hi'i kis** és **pey várni**)
- tétovázás:** [ti.'hi.pɛj] *PF* *fn. tihipey* (eredete: **hipey tétovázik**)
- tévedés, hiba:** [ti.k'ɛj] *PF* *fn. tikxey* (eredete: **kxeyey hiba**)
- téves, helytelen, nem helyes:** [kɛ.'jawɪ] *PF* *mn. keyawɪ* (összetétel ebből: **ke nem** és **eyawɪ helyes**)
- tó:** [ʔo.ra] *PF* *fn. 'ora*
- több:** [ni.'ʔul] *PF* *hsz. ni'ul*
- több személye ivóedény, "kancsó":** [swo.a.sej a.'j] *PF* *fn. swoasey ayll* (összetétel ebből: **swoasey ivóedény** *részegítő italokhoz* és **yll közös**)
- többség, legtöbb, nagyrészt:** [t'am.'p'i] *PF* *fn. txampxi* (eredete: **txan sok**)
- tökfej, gyagyás:** [sk'awɲ] *PF* *fn. skxawɲ*
- tökéletes(nek lenni), hibátlan(nak lenni):** [j.oʔ^ɾ] *PF* *i.(átn) yo'*
- tökéletesen, hibátlanul:** [ni.'joʔ^ɾ] *PF* *hsz. niyo'* (eredete: **yo' tökéletes**)
- tökéletesség:** [ti.'yoʔ^ɾ] *PF* *fn. tiyo'* (eredete: **yo' tökéletes**)
- tölt (a megtöltött dolog részes esetben):** [tɛ.'ja 's:i] *PF* *i.(tn) teya si* (eredete: **teya tele**)
- tömör, nem üreges:** [vawɪ^ɾ] *PF* *mn. vawɪ*
- török:** [k'.ak'] *PF* *i.(tn) kxakx*
- történelem (nem ősi):** [ʔok.'vur] *PF* *fn. 'okour* (összetétel ebből: **'ok emlék** és **vur történet**)
- történelem (ősi):** [ʔok.'rol] *PF* *fn. 'okrol* (eredete: **'ok emlék** és **rol énekel**)
- történet:** [vur] *PF* *fn. vur*
- történés, esemény:** [ti.'lɛn] *PF* *fn. tilen* (eredete: **len történik**)
- törzsfő, klánvezető:** [o.lo.'ʔɛj.k.tan] *JC* *fn. olo'eyktan* (összetétel ebből: **olo' klán** és **eyktan vezető**)
- törzsi birtok / tartomány, kb.: ország:** [t'an.lo.'k'ɛ] *PF* *fn. txanlokxe* (összetétel ebből: **txan; olo' nagy; klán** és **atxkxe föld**)
- törékeny:** [su.'sjaŋ] *PF* *mn. susyang*
- törött:** [fwɛl] *PF* *mn. fwel*
- túl (valamin):** [nu.æ] *PF* *told. nuä+*
- túl(ra), át(al):** [ka] *PF* *told. ka-*
- túlságosan, túlzó mértékben:** [ni.'hawɲ] *PF* *hsz. nihawɲ* (eredete: **hawɲ túlzás**)
- túlzásba vitt, túlzó:** [lɛ.'hawɲ] *PF* *mn. lehawɲ* (eredete: **hawɲ túlságosan**)
- túlzó mértékben, túlságosan:** [ni.'hawɲ] *PF* *hsz. nihawɲ* (eredete: **hawɲ túlzás**)
- túlzó, túlzásba vitt:** [lɛ.'hawɲ] *PF* *mn. lehawɲ* (eredete: **hawɲ túlságosan**)
- túlél:** [ɛm.'ɾ.ɛj] *PF* *i.(tn) emrey*
- túlélés:** [tɛm.'ɾɛj] *PF* *fn. temrey* (eredete: **emrey túlél**)
- túlélő (pl. olyan csoport tagjai, akik közül meghalt néhány):** [lɛm.'ɾɛj] *PF* *mn. lemrey* (eredete: **emrey túlél**)
- tüdő:** [tso.pi] *PF* *fn. tsopi*
- tükröz, utánóz:** [ɾiʔ.ɪɾ s:i] *PF* *i.(tn) ri'ir si* (eredete: **ri'ir tükkörkép**)
- tükkörkép:** [ɾiʔ.ɪɾ] *PF* *fn. ri'ir*
- türellem:** [tim.'wej.pɛj] *PF* *fn. timweypey* (eredete: **maweypey türelmesnek lenni**)
- türelmes:** [lɛm.'wej.pɛj] *PF* *mn. lemweypey* (eredete: **maweypey türelmesnek lenni**)
- türelmes személy:** [ma.'wej.pɛj.ju] *PF* *fn. maweypeyyu* (eredete: **maweypey türelmesnek lenni**)
- türelmes(nek lenni)(i):** [ma.'wej.p.ɛj] *PF* *i.(átn) maweypey* (összetétel ebből: **mawey nyugodt** és **pey várni**)
- türelmesen:** [nim.'wej.pɛj] *PF* *hsz. nimweypey* (eredete: **maweypey türelmes(nek lenni)**)
- türelmetlen:** [kɛ.lɛm.'wej.pɛj] *PF* *mn. kelemweypey* (eredete: **ke nem** és **lemweypey türelmes**)
- türelmetlenül:** [ni.kɛm.'wej.pɛj] *PF* *hsz. nikelmweypey* (eredete: **ke nem** és **lemweypey türelmes**)
- tüzcseke:** [t'ɛp.ʔsɲip^ɾ] *PF* *fn. txeptsyip* (eredete: **txep tűz**)
- tűz:** [t'ɛp^ɾ] *PF* *fn. txep*
- tűz helye, tűzhely:** [t'ɛp.ʔsɛŋ] *PF* *fn. txeptsɛŋ* (összetétel ebből: **txep tűz** és **tsɛŋ hely**)
- tűzhely, tűz helye:** [t'ɛp.ʔsɛŋ] *PF* *fn. txeptsɛŋ* (összetétel ebből: **txep tűz** és **tsɛŋ hely**)

U

(ugyan)úgy, ahogy/mint...; ahogy, olyanképen (helyzetből adódó hasonlóság):

[ˈtɛŋ.fja] *PF* ksz. *tengfya* (összetétel ebből: **teng** megegyező és **fya'o** út)

udvariatlan, durva, közönséges: [ræp.ˈtʊm] *PF* mn. *räptum*

uff! hó-rukk!, felkiáltás erőlködés közben: [sa.ˈu] *LA* gesz. *sau*

ugrik: [sp.æ] *PF* ige *spä*

ugyanakkor, bár, ámbátor: [hu.ˈfwa] *PF* ksz. *hufwa*

ugyanúgy (mint) (hasonló cselekedet), mint: [ni.ˈtɛŋ.fja] *PF* hat. *nitengfya* (eredete: **teng-fya** úgy mint (ksz.))

ugyanúgy, hasonlóképpen: [ni.ˈtɛŋ] *PF* hsz. *niteng* (eredete: **teng** megegyező)

ugye? igaz-e? nem igaz?: [kɛ.ˈʃakʷ] *PF, Prr* part. *kefyak* (összetétel ebből: **ke fya** nem út és **sra**k -e (eldöntendő kérdés jele))

ujj: [ˈzɛk.wæ] *PF* fn. *zekwä*

undorító, kellemetlen: [væʔ] *PF* mn. *vä'*

utasít, parancsol: [k'·im] *PF* i.(t) *kxìm*

utasítás, parancsolás: [ti.ˈk'im] *PF* fn. *tikxìm* (eredete: **kxìm** parancsol, **utasít**)

utat mutat, vezet: [ʃja.w·m.ˈt'·u] *PF* i.(tn) *fy-awintxu* (összetétel ebből: **fya'o** út, **irány** és **wintxu** mutat)

utazik: [s·opʷ] *PF* i.(tn) *sop*

utazás: [ti.ˈsopʷ] *PF* fn. *tisop* (eredete: **sop** *utazik*)

utazó: [ˈsop.ju] *PF* fn. *sopyu* (eredete: **sop** *utazik*)

utolsó, végső: [sjɛn] *PF* mn. *syen*

utolsó, végső, befejező: [toʃ] *PF* mn. *tor* (eredete: **toruk** *végső árny*)

utolsóként: [ni.ˈsjɛn] *PF* hsz. *nìsyen* (eredete: **syen** *utolsó*)

utál, gyűlöl: [v·ɛʔ.ˈk·i] *PF* i.(t) *ve'kì*

utálatos: [fkaʃ] *PF* mn. *fkay*

után: [ˈmaw.fwa] *PF* ksz. *mawfwa* (összetétel ebből: **maw** *után* és **fwa** *az*)

után, utána: [ˈmaw.kʷ] *PF* hsz. *mawkrr* (összetétel ebből: **maw** *után* és **krr** *idő*)

utána (időben): [maw.ˈkʷ.a] *PF* ksz. *mawkrra* másik alakja: **akrrmaw** (összetétel ebből: **krr** *idő* and **maw** *után*)

utána (időben): [a.ˈkʷ.maw] *PF* ksz. *akrrmaw* másik alakja: **mawkrra** (összetétel ebből: **krr** *idő* and **maw** *után*)

utána, után: [ˈmaw.kʷ] *PF* hsz. *mawkrr* (összetétel ebből: **maw** *után* és **krr** *idő*)

utánoz, tükröz: [ʔiʔ.ɪʃ s·i] *PF* i.(tn) *rì'ir si* (eredete: **rì'ir** *tükrökép*)

utánpótlás, ellátmány: [ˈmɛk.rɛ] *PF* fn. *mekre*

utóirat (U.I.), kiegészítés: [ti.ˈsuŋ] *LN* fn. *t* (eredete: **sung** *hozzáad*)

V

'vigyázz!', dühödt mordulás: [o.ˈiss] *LA* gesz. *oïsss*

-val/-vel (társhatározó): [hu] *PF* esz. *hu-*

-val/-vel/által (eszközhatározó): [fa] *PF* told. *fa-*

-vel használatával), találkozni (szándékosan) (*-val:* [ul.ˈt'a 's·i] *PF* i.(tn) *ultxa si* (eredete: **ultxa** *meeting*))

a vita tárgya, a szóváltás oka, a vitatott dolog: [sæ.wæ.ˈtɛ] *PF* fn. *säwäte* (eredete: **wäte** *vitatkozik*)

a vitatott dolog, a vita tárgya, a szóváltás oka: [sæ.wæ.ˈtɛ] *PF* fn. *säwäte* (eredete: **wäte** *vitatkozik*)

a végsőig: [ti.ˈʔiʔ.a.vaj] *PF* hsz. *tì'i'avay* (összetétel ebből: **'i'a** *befejez* és **vay** *amíg*)

vacsora: [ˈwu.tso] *PF* fn. *wutso*

vad, természetes (hamisítatlan, eredeti, változatlan állapotú): [jʷ] *PF* mn. *yrr*

vadvízi zuhatag (megszámlálható, de csak ritkán): [ˈtsɛl.tsul] *PF* fn. *tseltsul*

vadállat, állat: [i.ˈo.aŋ] *PF* fn. *ioang*

vadász: [ˈta.ron.ju] *JC, PF* fn. *taronyu* (összetétel ebből: **taron** *vadászik* és **-yu** *főnévképző*)

vadászat (egy konkrét esemény): [sæ.ˈta.ron] *PF* fn. *sätaron* (eredete: **taron** *vadászik*)

vadászik: [ˈt.a.r·on] *JC, PF* i.(t) *taron*

vadászocska: [ˈta.ron.ju.tʃipʷ] *PF* fn. *taronyut-syip* (eredete: **taronyu** *vadász*)

vadászás: [ti.tu.ˈsa.ron] *PF* fn. *titusaron* (eredete: **taron** *vadászik*)

vadászás (általában): [ti.ˈta.ron] *PF* fn. *titaron*

- (eredete: **taron vadászik**)
vagy (kötőszó): [fu] *PF* ksz. *fu*
vagy "szesz", részegítő ital: [ˈswo.a] *PF* fn. *swoa*
vagy berúgni, részegnek lenni: [ˈr.o.u] *PF* i.(tn) *rou* (pl.: **rou fa pxir**)
vagy nem: [fu.ˈkɛ] *PF* ksz. *fuke* (összetétel ebből: **fu vagy és ke nem**)
vagy ünnepi felszerelés/ruházat (része), dísz: [i.ˈo.i] *PF* fn. *ioi*
vagyis, illetve, akarom mondani: [ko.ˈlan] *PF* gesz. *kolan* (eredete: **kan céloz**)
vak: [kak.ˈrɛl] *PF* mn. *kakrel* (eredete: **rel kép**)
vakság: [ti.kak.ˈrɛl] *PF* fn. *tikakrel* (eredete: **kakrel vak**)
valahol: [ˈtsɛ.ɲo] *PF* nm. *tsengo* (eredete: **tseng hely**)
valaki: [ˈtu.tɛ.o] *PF* nm. *tuteo* (eredete: **tute személy**)
valaki aki most lépett színre, újonc: [zi.ˈma.ʔu.ju] *PF* fn. *zima'uyu*
valaki, ő(k) (határozatlan alany, egyesszám-ban értendő): [fko] *PF* nm. *fko*
valamely kihívásra felkészül, nekivág: [s.a] *PF* i.(tn) *sa*
valami: [ˈʔu.o] *PF* nm. *'uo*
valami ami helyettesít valami mást, csere-, helyettes: [sæ.ˈraʷn] *PF* fn. *säraʷn* (eredete: **raʷn kicserél**)
valami humoros: [sæ.ˈʔi.pu] *PF* fn. *sä'ipu* (eredete: **'ipu humoros**)
valami rosszul kitervelt vagy eredendően hibás, rossz természet: [ˈfɛʔ.ʀan] *PF* fn. *fe'ran* (összetétel ebből: **fe' rossz és ran belső tulajdonság**)
valamilyen állapotban marad, folytat egy cselekvést: [v.aʀ] *PF* i.(tn) *var*
valamin kívüli: [ˈwɪ.pa] *PF* mn. *wrrpa*
valaminek a mikéntje, a megfelelő mód: [e.ˈjaʷf.fya] *PF* fn. *eyawrfya* (eredete: **eyawf helyes és fya'o mód**)
valaminek a teteje, fedő: [lɛw] *PF* fn. *lew*
valaminek az alapvető természete, belső tulajdonság, lényeg, személyiség: [ʀan] *PF* fn. *ran*
valamit megcsinál, feladatot végrehajt: [ˈtm.vi s-i] *PF* i.(tn) *tinvi si* (eredete: **tinvi feladat**)
valójában: [ni.fkej.to.ˈɲaj] *PF* hsz. *nifkeytongay* (összetétel ebből: **tifkeytok állapot és ngay igaz**)
valószínű, valószínűleg: [ˈsk'a.kepˀ] *PF* mn., hsz. *skxakep*
valószínűleg, valószínű: [ˈsk'a.kepˀ] *PF* mn., hsz. *skxakep*
valótlan, hibás: [ˈtslɛɲ] *PF* mn. *tsleng*
van, lenni: [l-u] *PF* i.(tn),i.(átn) *lu* (állítmányi kapcsolószó, létezés kifejező ige) (a birtokos részesesetével birtoklást fejez ki)
vasmarokkal, szorosan: [ni.ˈsɟɛpˀ] *PF* hsz. *nɟɛp* (eredete: **syep csapdába ejt**) szó sz.: 'mint egy csapda'
vastag: [nutˀ] *PF* mn. *nutx*
vastagság: [fli.ˈnutˀ] *PF* fn. *flinutx* (összetétel ebből: **fli vékony és nutx vastag**)
vasárnap: [tɪ.ˈʔaw.vɛ] *PF* fn. *trr'awve* (összetétel ebből: **trr nap és 'awve első**)
vendég: [ˈfɪ.tu] *PF* fn. *frrtu*
vereség, legyőzöttség: [sæ.læ.ˈt'ajɲ] *PF* fn. *sälätxayɲ* (eredete: **lätxayɲ legyőz**)
vereség, veszteség: [ti.ˈsɲajtˀ] *PF* fn. *tisɲaytx* (eredete: **snaytx veszít**)
vers szavalás (melodikus elbeszélés): [waj a pl.t'ɛ] *PF* kif. *way a plltxe* (eredete: **way dal (szertartásos)**)
vers vagy dal szövege: [waj.æ ajli.ʔu] *PF* kif. *wayä ayli'u* (eredete: **way dal (szertartásos)**)
vers éneklés: [waj a ʀol] *PF* kif. *way a ʀol* (eredete: **way dal (szertartásos)**)
verseny: [ti.ˈwæ.sul] *PF* fn. *tiwäsul* (eredete: **wäsul versenyez**)
verseny: [sæ.ˈwæ.sul] *PF* fn. *säwäsul* (eredete: **wäsul versenyez**)
versenyez: [ˈwæ.s-ul] *PF* i.(tn) *wäsul*
veszekedés, vita: [ti.wæ.ˈtɛ] *PF* fn. *tiwäte* (eredete: **wäte vitatkozik**)
veszekszik, vitatkozik: [wæ.ˈt'ɛ] *PF* i.(t) *wäte*
vesztes: [ˈsɲaj.tu] *PF* fn. *snaytu* (eredete: **snaytx veszít**)
veszteség, vereség: [ti.ˈsɲajtˀ] *PF* fn. *tisɲaytx* (eredete: **snaytx veszít**)
veszély: [ˈhɪ.apˀ] *PF* fn. *hrrap*
veszélyes: [lɛ.ˈhɪ.apˀ] *PF* mn. *lehrrap* (eredete: **hrrap veszély**)
veszít: [sn.ajtˀ] *PF* i.(t) *snaytx*
vezet: [ˈɛjkˀ] *JC,PF* i.(t) *eyk*

- vezet, utat mutat:** [fja.w.m.'t'·u] *PF* i.(tn) *fyawintxu* (összetétel ebből: **fya'ó út, irány** és **wintxu mutat**)
- vezető (ideiglenesen, kisebb csoporté pl. vadászoké):** ['ɛjk.ju] *PF* fn. *eykyu* (eredete: **eyk vezet**)
- vezető, főnök:** ['ɛjk.tan] *JC* fn. *eyktan* (eredete: **eyk vezet**)
- vezetőség:** [ti.'ɛjk.tan] *JC,PF* fn. *tieyktan* (eredete: **eyktan vezet**)
- vicc, mulatságos történet:** ['haŋ.vur] *PF* fn. *hangvur* (összetétel ebből: **hangham nevet** és **vur történet**)
- vicces, humoros, mulattató:** ['ʔi.pu] *PF* mn. *'ipu*
- videó, film:** ['rɛl a.ru.'sɪkx] *PF* fn. *rel arusikx* (összetétel ebből: **rel kép** és **rikx mozog**)
- vidám, jókedvű:** [nit.'ram] *PF* mn. *nitrām*
- vigyáz, gondoskodik, felelős:** [v·ɛwŋ] *PF* i.(t) *vewng*
- vigyáz, odafigyel, óvatosan cselekszik:** ['na.ri s-i] *PF* i.(tn) *nari si* (eredete: **nari szem**)
- vigyázz! menekülj! veszély! (figyelmeztető kiáltás):** ['raw.kɛ] *PF* gesz. *rawke*
- vihar:** ['jɾ.apʷ] *PF* fn. *yrrap* (eredete: **ya levegő** és **hrrap veszély**)
- villámlás (általános kifejezés):** [rawm] *PF* fn. *rawm*
- villámlás-mennydörgés:** ['rawm.p'om] *PF* fn. *rawmpxom* (eredete: **rawm villámlás** és **'r-rpxom mennydörgés**)
- világ (fizikai, kézzelfogható):** [ki.'fkɛj] *PF* fn. *kifkey*
- világos szín:** ['nɛjm.pin] *PF* fn. *neypin* (eredete: **neyn világos**)
- világos színek:** [nɛjn] *PF* mn. *neyn*
- világos, tiszta, bizonyos:** [law] *PF* mn. *law*
- világosan, tisztán:** [ni.'law] *PF* hsz. *nilaw* (eredete: **law tiszta**)
- világossá tesz:** ['law 's-i] *PF* i.(tn.) *law si* (eredete: **law világos**)
- virág:** ['sju.laŋ] *PF* fn. *syulang*
- virágzás, kinyílás:** [ti.'ʔoŋ] *PF* fn. *tí'ong* (eredete: **'ong virágzik**)
- viselkedik valakivel szemben, tart, kezel (érelmíleg):** [z·ɛtʷ] *PF* i.(t) *zet*
- vissza, válasz képpen:** [ni.'ʔɛjŋ] *PF* hsz. *ní'eyng* (eredete: **'eyng válasz**)
- visszatér:** [t·æ.'t'·aw] *PF* i.(tn) *tätxaw*
- visszautasít, megtagad, nem hajlandó valamire:** [st·o] *PF* i.(tm) *sto*
- visszhang:** [ŋam] *PF* fn. *ngam*
- visz, hord:** ['h·ɛ.n·a] *PF* i.(t) *hena*
- visz, hoz:** ['m·u.ŋ·ɛ] *PF* i.(t) *munge*
- viszket:** ['fk'·a.k·ɛ] *PF* ige *fkxake*
- vita, veszekedés:** [ti.wæ.'tɛ] *PF* fn. *tíwäte* (eredete: **wäte vitatkozik**)
- vitatkozik, veszekszik:** [wæ.'t·ɛ] *PF* i.(t) *wäte*
- vizes:** [lɛ.'paj] *PF* mn. *lepay* (eredete: **pay víz**)
- vizsgálat:** [ti.stɛ.'ft'aw] *PF* fn. *tisteftxaw* (eredete: **stefxaw vizsgál**)
- vizsgálat:** [sæ.'laŋ] *PF* fn. *säläng* (eredete: **lang (meg)vizsgál**)
- vonatkozóan, -ról/-ről, illetően:** [tɛ.'ri] *PF* told. *teri-*
- vonyít, üvölt:** [r·o.'ŋu.waj] *PF* i.(tn) *ronguway* (eredete: **rol énekel** és **nguway üvöltés, vonyítás**)
- vonyítás, a nantang üvöltése:** ['ŋu.waj] *PF* fn. *nguway* (eredete: **way dal**)
- vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismeretjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal, tulajdonság:** [sjon] *PF* fn. *syon*
- vulkán:** [t'ɛp.'ram] *PF* fn. *txepram* (összetétel ebből: **txep tűz** és **ram hegy**)
- vág:** [m·un.'ʔ·i] *PF* ige *mun'i*
- vágy:** [ti.'nɛw] *PF* fn. *tínew* (eredete: **new akar**)
- vágás, horzsolás, kisebb seb:** ['sk'ir.'tsjɪpʷ] *PF* fn. *skxirtsyɪp* (eredete: **skxir seb**)
- válasz képpen, vissza:** [ni.'ʔɛjŋ] *PF* hsz. *ní'eyng* (eredete: **'eyng válasz**)
- válasz, felelet:** [ti.'ʔɛjŋ] *PF* fn. *tí'eyng* (eredete: **'eyng válaszol**)
- válaszol, felel:** [ʔ·ɛjŋ] *PF* ige *'eyng*
- választ:** [ft'·ɛj] *PF* i.(t) *ftxey*
- választás:** [ti.'ft'ɛj] *PF* fn. *tíftxey* (eredete: **ftxey választ**)
- váll:** ['ʔɛt.naw] *PF* fn. *'etnaw*
- változat:** [sɛɛj] *PF* fn. *srey*
- változatlan állapotú), vad, természetes (hamisítatlan, eredeti):** [jɾ] *PF* mn. *yrr*
- változik:** [l·a.t·ɛm] *PF* i.(tn) *latem* (l«**eyk**»**atem** i.(t) *változik*)
- változtatás:** [sæ.'la.tɛm] *PF* fn. *sälatem* (eredete: **latem változik**)
- változás:** [ti.'la.tɛm] *PF* fn. *tílatem* (eredete: **latem változik**)
- vár valamire, várni:** [p·ɛj] *PF* i.(tn) *pey*

váratlannak lenni, furcsának, különösnek, idegennek: [h·ɛkʰ] PF i.(tn) *hek*
 várni, vár valamire: [p·ɛj] PF i.(tn) *pey*
 véd: [ti.'haw.nu 's-i] PF i.(tn) *tihawnu sí* (eredete: *tihawnu védelem*)
 véd, (meg)ment: [z·oŋ] PF i.(t) *zong*
 védelem: [ti.'haw.nu] PF fn. *tihawnu* (eredete: *hawnu véd, óv*)
 védőszemüveg, (rovarszárnyból készült, fából faragott, stb.): [ʰɛn.tɛn] PF fn. *renten*
 vég, határ, széle vminek, szegély: [t'ɛw] PF fn. *txew*
 véges, nem határtalan: [t'ɛw.ŋaʔ] PF mn. *txewŋa'* (összetétel ebből: *txew határ* és *nga'* tartalmaz)
 végre, végül: [ni.'ʔiʔ.a] PF hsz. *nì'í'a* (eredete: *'í'a vég*)
 végső, utolsó: [sʃɛn] PF mn. *syen*
 végső, utolsó, befejező: [toɾ] PF mn. *tor* (eredete: *toruk végső árny*)
 végtelen: [t'ɛw.lu.ke] PF mn. *txewluke* (összetétel ebből: *txew határ* és *luke* nélkül)
 végtelen (sok), megszámlálhatatlan: [ke.t̃suk.'ti.am] PF mn. *ketsuktiam* (eredete: *ketsuk*–*hatatlan, -hetetlen* és *tiam számol*)
 végül, végre: [ni.'ʔiʔ.a] PF hsz. *nì'í'a* (eredete: *'í'a vég*)
 vékony: [fli] PF mn. *fli* n.e.
 vékony vízesés, egyedülállóan magas, amely magas szikláról vagy lebegő hegyről folyik le (megszámlálható): [sɛ.'ʔaj] PF fn.

W

WC (a Földön), mosdó: [ʰŋæʔ.t̃sɛŋ] PF fn. *fngä'tseng* (összetétel ebből: *fngä'* könnyít magán és *tseng hely*)

Z

zaj, kellemetlen hang: [væ.pam] PF fn. *väpam* (eredete: *vä kellemetlen* és *pam hang*)
 zaj, szükségtelen hang: [hawm.pam] PF fn. *hawmpam* (eredete: *hawng túlzás* és *pam hang*)
 zajos: [lɛ.'hawm.pam] PF mn. *lehawmpam* (eredete: *hawmpam zaj*)
 zajosan: [ni.'hawm.pam] PF mn. *nihawmpam* (eredete: *hawmpam zaj*)

se'ayl

véletlenszerű, rendhagyó: [ʰɛ.nul.ke] PF mn. *renulke* (eredete: *renu minta* és *luke nélkül*)
 véletlenül találkozni, összefutni: [ul.'t'a.f-un] PF i.(t) *ultxarun* (összetétel ebből: *ultxa találkozó* és *run talál*)
 véletlenül, akaratlanul: [niɾ.'kan.lu.ke] PF hsz. *nitkanluke* (összetétel ebből: *nitkan szándékosan, akarattal* és *luke* nélkül)
 véletlenül, sorsszerűen: [ni.'sʃaj.vi] PF hsz. *nìsyayvi* (eredete: *syayvi szerencse*)
 vér: [ʰɛj.paj] PF fn. *reypay* (összetétel ebből: *rey él* és *pay víz*)
 víz, folyadék: [paj] PF fn. *pay*
 vízcsepp: [paj.i.va] PF fn. *payiva* (eredete: *pay víz* és *ilva csepp*)
 vízfolyás, folyam, patak: [paj.fja] PF fn. *payfya* (összetétel ebből: *pay víz* és *fya'o út*)
 vízió, látomás: [æ.'i.ɛ] PF fn. *äie*
 vízszintesen: [ni.'t'aj] PF hsz. *nitxay* (eredete: *txay vízszintesnek lenni, laposan fektüdni*)
 vízszintesnek lenni: [t'·aj] PF i.(tn) *txay*
 vízszállító eszköz: [paj.smun] PF fn. *paysmung* (összetétel ebből: *pay víz* és *smung szállító eszköz*)
 víztartály: [paj.se.na] PF fn. *paysena* (összetétel ebből: *pay víz* és *sähena tartály*)
 völgy: [t̃soŋ] PF fn. *tsong*
 völgy, terület, bekerített nyílt terület: [mo] PF fn. *mo*

WC (a Földön), mosdó: [mo a 'fngæʔ] PF fn. *mo a fngä'* (összetétel ebből: *mo bekerített terület* és *(a) fngä'* könnyít magán)

zene: [ˈpam.t̪sɛ.o] _{PF} fn. *pamtseo* (összetétel ebből: **pam** *hang* és **tseo** *művészet*)
zeneszerző: [pam.t̪sɛ.o.ˈŋop.ju] _{PF} fn. *pamtse-ongopyu* (összetétel ebből: **pamtseo** *zene* és **ngopyu** *alkotó*) pl. James Horner
zenél (fa a hangszer neve előtt): [ˈpam.t̪sɛ.oˈs.i] _{PF} i.(tn) *pamtseo si* (eredete: **pamtseo** *zene*)
zenél, énekeltet (költői): [ɾɛj.ˈkol] _{PF} i.(t) *reykol* (eredete: **rol** *énekel* és «**eyk**» *műveltető infixum*)
zenész: [ˈpam.t̪sɛ.o.tu] _{PF} fn. *pamtseotu* (eredete: **pamtseo** *zene*)
zivatar, felhőszakadás: [tˈan.ˈtom.pa] _{PF} fn. *txantompa* (összetétel ebből: **txan** *sok* és **tompa** *eső*)
zsanér, ízület: [til] _{PF} fn. *til*
zsinór: [tɛ.ˈlɛm] _{PF} fn. *telem*

Á

ágyékkötő: [tɛwŋ] _{PF} fn. *tewng*
állat kicsinye (emlőség, madaré, halé, rovaré): [ˈli.ni] _{PF} fn. *lini*
állathang (ordítás, bőgés, stb.): [zawɾ] _{PF} fn. *zawɾ*
állati eredetű táplálék (étel), hús: [vej] _{PF} fn. *vey*
állhatatosan, erősen, rendületlenül: [nik.lo.ˈnu] _{PF} hsz. *niklonu* (eredete: **ke lonu** *nem ereszt*) szó szerint: ‘anélkül, hogy eleresztené’

É

Értem! (indulatszó): [t̪slo.ˈlam] _{PF} gesz. *tslo-lam* (eredete: **tslam** *ért* és «**ol**» *befejezett cselekvés infixuma*) befejezett cselekvés jelével kötőmód
édes bogyó (gyengéd, kedveskedő kifejezés): [pa.ska.ˈlin] _{PF} fn. *paskalin* (eredete: **pasuk** *bogyó* és **(a)kalin** *édes*)
édes illatú/aromású (pl. virág ; utalhat a na'vik által használt fűszerre is): [un.ˈjor] _{PF} mn. *unyor*
éjfél előtt: [sɾɛ.ˈkam.tˈon] _{PF} fn. *srekamtxon* (összetétel ebből: **sre** *előtt* és **kxamtxon** *éjfél*)
élvezhető (fizikailag, kellemes, szexuálisan):

zsákmány: [ti.spe.ˈʔɛ] _{PF} fn. *tispe'e* (eredete: **spe'e** *elfog*)
zsákmány, préda: [smar] _{PF} fn. *smar*
zsír (húsban): [ˈsjɛ.we] _{PF} fn. *syewe*
zsiros: [ˈsjɛ.we.ŋaʔ] _{PF} mn. *syewenga'* (összetétel ebből: **syewe** *zsír* és **nga'** *tartalmaz*)
zuhan, lebukik, alámerül: [t.awŋ] _{PF} i.(tn) *tawng*
zárt, borús (pl.: felhős ég): [t̪stu] _{PF} fn. *tstu*
zöld, kék: [ˈɛ.an] _{PF} mn. *ean*
zöltség (mint étel): [fk'ɛn] _{PF} fn. *fkxen*
zöltség vagy állat, szezonális (étel): [ki.ˈmar] _{PF} mn. *kimar*
zúz, tapos: [sɾ.uʔ] _{PF} i.(t) *sru'*
zúrzavar: [ja.ˈjajɾ] _{PF} fn. *yayayr*
zúrzavar oka/forrása, zavaros dolog: [ja.ˈjajɾ.t̪sim] _{PF} fn. *yayayrtsim* (összetétel ebből: **yayayr** *zúrzavar* és **tsim** *forrás*)

álmodik valamiről: [ˈu.nil.t̪s.a] _{PF} i.(t) *uniltsa* (eredete: **unil** *álom* és **tse'a** *lát*)
ámulás, hűtlenség: [ka.ˈvukʔ] _{PF} fn. *kavuk*
át az ellenkező oldalra, keresztül: [fɛw] _{PF} told. *few-*
átad egyiktől a másiknak (ritkán használatos prefixum nélkül), áthelyez: [sɾ.m] _{PF} i.(t) *sɾin*
áthelyez, átad egyiktől a másiknak (ritkán használatos prefixum nélkül): [sɾ.m] _{PF} i.(t) *sɾin*

[mo.ˈwan] _{PF} mn. *mowan*
élő állat szagára emlékeztető (pl. ivóhely közelében): [a.ˈtˈaɾ] _{PF} mn. *atxar*
élő, élőlény: [ɾu.ˈsɛj] _{PF} mn., fn. *rusey* (összetétel ebből: **rey** *él* és «**us**» *folymatos melléknévi igenévi alak*)
élőlény, élő: [ɾu.ˈsɛj] _{PF} mn., fn. *rusey* (összetétel ebből: **rey** *él* és «**us**» *folymatos melléknévi igenévi alak*)
énekeltet (költői), zenél: [ɾɛj.ˈkol] _{PF} i.(t) *reykol* (eredete: **rol** *énekel* és «**eyk**» *műveltető infixum*)
éppen előtte: [pˈi.sɾɛ] _{PF} told. *pxisre+* (összetétel ebből: **sre** *előtt* (*időben*) és **pxi** *éles*)

érett, fejlett, felnőtt: [fjɛjn] *PF* mn. *fyeyn*
éretten, felnőtt módra: [ni.'fjɛjn.tu] *PF* hsz. *nì-fyeyntu* (eredete: *fyeyntu felnőtt*)
értekezik, beszél valamiről, oda vonatkozót mond: [l·awkʷ] *PF* i.(t) *lawk*
értelemszerűen, természetesen, logikusan: [ni.'lun] *PF* hsz. *nìlun*
értelmes, tanulságos, oktató jellegű: [ʿral.ŋaʔ] *PF* mn. *ralngaʿ* (összetétel ebből: *ral jelentés* és *ngaʿ tartalmaz*)
értelmesen, jelentősen: [ni.wa.'wɛ] *PF* hsz. *nì-wawe* (eredete: *wawe jelentés, jelentőség*)
értékel, (ki)próbál, ellenőriz: [m·ajʔ] *PF*

Í

ízletes, pompás, bőséges: [fwaŋ] *PF* mn. *fwang*

Ó

ómen, (elő)jel: [a.'u.ŋi.a] *PF* fn. *aungia*

Ö

öreg, idős, hajlott korú: [ʿko.akʷ] *PF* mn. *koak*
örömet szerző tevékenység, hobby: [sæ.'su.lm] *PF* fn. *säsulìn* (eredete: *sulìn elfoglalt (pozitív értelemben)*)
örömmel, üdvözölve (zola'ú-val használva): [ni.'pɿ.tɛʔ] *PF* hsz. *nìprteʿ* (eredete: *prteʿ örömteli*)
összeilleszt kettő vagy több dolgot (ii), öss-

Ú

Úgy, mintha kockán forogna az élete: [nɛm.'ɾɛj] *PF* hsz.,gesz. *nemrey* (eredete: *emrey túlél*)
úgy néz ki/hangzik mint..., olyan

Ü

üdvözölve (zola'ú-val használva), örömmel: [ni.'pɿ.tɛʔ] *PF* hsz. *nìprteʿ* (eredete: *prteʿ örömteli*)
ügyes/speciális módszer, trükk, bűvészmű-

Á

i.(tm) *mayʿ*

érvényesít, megerősít: [ka.'ŋaj s·i] *PF* i.(tn) *kangay si* (eredete: *kangay érvényes*)

érzékelés útján tudást szerez valamiről, olvas (e.g. az erdőt): [·i.'n·an] *PF* i.(t) *inan* (a hangsúly az első szótagra kerül, ha infixet kap)

étel, ennivaló (gyűjtőnév, nincs többesszáma): [ʿsju.vɛ] *PF* fn. *syuve*

ételcsomag (ehető levelekbe csomagolt kis adag étel): [ʿnik.ʿtsjej] *PF* fn. *niktsyey* (összetétel ebből: *nik kényelmes* és *tsyey falat*)

zepakcsol: [ʔaw.stɛŋ.'j·ɛm] *PF* i.(t) *'awstengyem* (összetétel ebből: *'awsiteng együtt és yem rak*)

összekapcsol, összeilleszt kettő vagy több dolgot (ii): [ʔaw.stɛŋ.'j·ɛm] *PF* i.(t) *'awstengyem* (összetétel ebből: *'awsiteng együtt és yem rak*)

összeszed, gyűjt: [ʿst·aɾ.s·im] *PF* i.(t) *starsim*

érzés/szagú/ízű/ mint... : [fk·an] *PF* i.(tn) *fkan*

új keletű, friss: [sokʷ] *PF* mn. *sok*

tatvány: [ʿiŋ.jɛn.ʿtsjɿpʷ] *PF* fn. *ingyentsyìp* (eredete: *ingyen titokzatosság érzése*)

üvöltő (személy): [ɾo.'ŋu.waj.ju] *PF* fn. *ronguwayyu* (eredete: *ronguway üvölt*)

ábrázat, arc, orca: [kɛj] *PF* fn. *key*
álcázás, összezavarrás: [ti.'wan] *PF* fn. *tiwan*
 (eredete: **wan** *elrejt*)
áll: [kɪ.'k'·ɛm] *PF* i.(tn) *klkxem*
áll (testrészt): [ʔsuk.sɪm] *PF* fn. *tsuksim*
állapot, körülmény, helyzet: [ti.'fkɛj.tokʔ] *PF*
 fn. *tifkeytok* (eredete: **fkeytok** *létezik*)
állat, vadállat: [i.'o.aŋ] *PF* fn. *ioang*
állatnyom, csapás (állaté vagy személyé):
 [ʔsmɪm] *PF* fn. *tsmim*
állítás: [sæ.pɪ.'t'ɛ] *PF* fn. *säplltxe* (eredete: **plltxe** *beszél*)
álmodik: [ʔu.nil s·i] *PF* i.(tn) *unil si* (eredete: **unil** *álom*)
álmom: [ʔu.nil] *JC* fn. *unil*
álmójáró: [u.nil.ti.'ran.ju] *PF* fn. *uniltiranyu*
 (összetétel ebből: **unil** *álom* és **tiranyu** *járó*)

é

éber: [t'ɛn] *PF* mn. *txen*
éberség, ébrenlét: [ti.'t'ɛn] *PF* fn. *tixen* (eredete: **txen** *éber*)
ébrenlét, éberség: [ti.'t'ɛn] *PF* fn. *tixen* (eredete: **txen** *éber*)
édes (íz): [ka.'lin] *PF* mn. *kalin*
édesen, kedvesen: [ni.'ho.na] *PF* hsz. *nihona*
 (eredete: **hona** *kedves*)
ég(bolt): [taw] *PF* fn. *taw*
éhes: [o.'hakʔ] *PF* mn. *ohakx*
éhség: [ti.o.'hakʔ] *PF* fn. *tiohakx* (eredete: **ohakx** *éhes*)
éhínség: [ʔsju.vɛ.kɛl] *PF* fn. *syuvekel* (eredete: **syuve** *étel*)
éjfél: [k'am.t'on] *PF* fn. *kxamtixon* (összetétel ebből: **kxam** *közép* és **txon** *éj*)
éjfél után: [k'am.t'o.maw] *PF* fn. *kxamtjomaw*
 (összetétel ebből: **kxamtixon** *éjfél* és **maw** *után*)
éjjel: [t'on.kɪ] *PF* hsz. *txonkrr* (összetétel ebből: **txon** *éj* és **krr** *idő*)
éjszaka, este: [t'on] *PF* fn. *txon*
él: [ɪ·ɛj] *PF* i.(tn) *rey*
éles (mint egy penge): [litʔ] *PF* mn. *litx*
éles, hegyes: [p'i] *PF* mn. *pxi*
élet: [ti.'ɛj] *PF* fn. *tirey* (eredete: **rey** *él*)
életlen, tompa: [tɛ.tɛ] *PF* mn. *tete*
életlen, tompa: [fwɛm] *PF* mn. *fwem*

által(a), révén, keresztül, mentén: [ʔi.læ] or
 [i.'læ] *PF* told. *ilä+*
ámbátor, bár, ugyanakkor: [hu.'fwa] *PF* ksz.
hufwa
árny(ék): [ukʔ] *PF* fn. *uk* (eredete: **toruk** *végző*
árny)
árt: [k'u s·i] *PF* i.(tn) *kxu si* (eredete: **kxu** *ártalom*)
ártalom, baj: [k'u] *PF* fn. *kxu*
át(al), túl(ra): [ka] *PF* told. *ka-*
át, keresztül (vmi közepén át): [k'am.læ] *PF*
 told. *kxamlä-* (eredete: **kxam** *közép*)
átmegy: [ɛm.'k·æ] *PF* i.(t) *emkä* (eredete: **emza'u** *kiáll, átmegy és kä* *megy*)
áttekintés, összegzés: [vuɪ.vi] *PF* fn. *vurvi*
 (eredete: **vur** *történet*)

életmód, kultúra: [ʔɛj.fja] *PF* fn. *reyfya* (összetétel ebből: **rey** *élet* és **fya'o** *út, mód*)
élmény, tapasztalat: [li.ɛ] *PF* fn. *lie*
élvezetes módon, élvezetesen: [mi.'ʔoʔ] *PF*
 hsz. *nì'o'* (eredete: **'o'** *izgalmas*)
élvezetes, örömteli: [pɪ.tɛʔ] *PF* mn. *prte'*
élvezetesen, élvezetes módon: [mi.'ʔoʔ] *PF*
 hsz. *nì'o'* (eredete: **'o'** *izgalmas*)
élvezetesnek lenni: [z·aw.pɪ.tɛʔ] *PF* i.(tn)
zawprte' (eredete: **za'u** *jön és prte'* *élvezetes*)
élnék, fényes: [t'a.na.tan] *PF* mn. *txanatan*
 (összetétel ebből: **txan** *sok* és **atan** *fény*)
én: [o.ɛ] *PF* nm. *oe*
én (szertartásos forma): [o.hɛ] *PF* nm. *ohe*
ének, dal: [ti.'rol] *PF* fn. *tírol* (eredete: **rol** *énekel*)
énekel: [ɪ·ol] *PF* ige *rol*
énekhang, beszédhang: [mok.ri] *PF* fn. *mokri*
éppen most, ebben a pillanatban: [p'i.'setʔ] *PF*
 hsz. *pxiset* (összetétel ebből: **set** *most* és **pxi** *éles*)
épít: [t'·u.l·a] *PF* i.(t) *txula*
építmény: [ti.'t'·u.la] *PF* fn. *tixula* (eredete: **txula** *épít*)
érdekes(nek lenni): [ɛl.tur ti.'t'ɛn s·i] *PF*
 i.(tn.) *eltur tixen si* (eredete: **eltu-r** *agy*
(kötőmód) és **tixen** *felébredés*)
érdemes, méltó: [p'an] *PF* mn. *pxan*

éretlenül, gyerek módra: [ni.'ʔɛ.vɛŋ] *PF* *hsz.*
nì'eveng (eredete: 'eveng gyerek)
érett, friss: [p'a.sul] *PF* *mn.* *pxasul*
érettség, fejlettség, beteljesülés: [ti.'fjɛjn] *PF*
fn. *tifyeyn* (eredete: *fyeyn* érett, fejlett)
érez (szagot!): [h'ɛ.f.i] *PF* *i.(t)* *hefi*
érez (érintéssel!): [z'im] *PF* *i.(t)* *zìm*
érez, érzékel: [ʔ'ɛ.f.u] *PF* *i.(t)* 'efu
érint (szándékosan): [t'ɪŋ 'zɛk.wæ] *PF* *i.(tn)*
tìng zekwä (eredete: *tìng ad* és *zekwä* ujj)
érintés: [z'im.t̂swo] *PF* *fn.* *zìmt̂swo* (eredete:
zìm érintéssel érez)
érintés, érzés, textúra: [zìr] *PF* *fn.* *zìr*
érkezés: [ti.'pæ.hɛm] *PF* *fn.* *tìpähem* (eredete:
pähem érkezik)
értelem, intelligencia: [ti.'t̂slam] *PF* *fn.* *tìtslam*
(eredete: *t̂slam ért*)
értelmes, eszes, okos: [ka.nu] *PF* *mn.* *kanu*
cs.sz.
értelmez, tolmácsol: [ra.l.'p'ɛŋ] *PF* *i.(t)* *ralpeng*
(összetétel ebből: *ral* jelentés és *peng* mond)
értékes, megéri: [l'ɛj] *PF* *i.(tn)* *ley*

í

így, ilyen módon: [fi.'fja] *PF* *mut.n.* *fifya* (ere-
dete: *fya'o mód*)
ígér: [pæ.nu.t'ɪŋ] *PF* *i.(t)* *pänutìng* (összetétel
ebből: *pänu* ígéret és *tìng ad*)
ígéret: [pæ.nu] *PF* *fn.* *pänu*
íj (fegyver): [t̂sko] *PF* *fn.* *tsko*
íj és nyíl: [t̂sko swi.'zaw] *PF* *fn.* *tsko swizaw*
(összetétel ebből: *tsko* íj és *swizaw* nyíl)
ír: [pam.'rɛl 's:i] *PF* *i.(tn)* *pamrel si* (eredete:

ó

óceán, tenger: [t'am.'pa] *PF* *fn.* *txampay* (öss-
zetétel ebből: *txan* sok és *pay* víz)
óhajt, kíván: [r'a.ŋ'al] *PF* *i.(tn)* *rangal*

ö

öl, gyilkol: [t̂sp'aŋ] *PF* *i.(t)* *tspang*
ölel, karol, karjaiban tart: [m'ɛ.'y'am] *PF* *i.(t)*
meyam
ölelés, karolás: [sæm.'yam] *PF* *fn.* *sämyam*
(eredete: *meyam ölel*)
önélgültség, önteltség: [sno.'nr̄.a] *PF* *fn.*
snonrra (összetétel ebből: *sno ön-* és *nrra*

érvényes: [ka.'ŋa] *PF* *mn.* *kangay* (rokonértel-
mű a *ngay*-jal igaz)
érzelem: [ti.'ʔɛ.fu] *PF* *fn.* *tì'efu* (eredete: 'efu
érez)
érzék (érzékelés): [i.'nan.fja] *PF* *fn.* *inanfya*
(összetétel ebből: *inan olvas, érzékelés útján*
tudást szerez és *fya'o út, mód*)
érezkel, érez: [ʔ'ɛ.f.u] *PF* *i.(t)* 'efu
ézés, érintés, textúra: [zìr] *PF* *fn.* *zìr*
és: [si] *PF* *ksz.* *sì* (szavak között, tolda-
lék is lehet: -sì; tagmondatok között nem
használatos, helyette: **ulte** és)
és (két mondatot köt össze): [ul.tɛ] *PF* *ksz.*
ulte
ész: [ti.'ka.nu] *PF* *fn.* *tikanu* (eredete: **kanu**
okos)
észrevesz, megjegyez, tudatában van:
[ʔs'ɛ.r̄.i] *PF* *i.(t)* *tseri*
év: [zì.sit̂] *PF* *fn.* *zìsit̂*
évszak: [zì.sì.kr̄] *PF* *fn.* *zìsikrr* (eredete: *zìsit év*
és *kr̄ idő*)

pamrel írás)

írás: [pam.'rɛl] *PF* *fn.* *pamrel* (összetétel ebből:
pam hang és **rel** kép)
író: [pam.'rɛl.sì.ju] *PF* *fn.* *pamrelsiyu* (eredete:
pamrel írás)
íz, zamat: [sur] *PF* *fn.* *sur*
ízlelés: [ɛwk.t̂swo] *PF* *fn.* *ewktswo* (eredete:
ewku ízlel)
ízület, zsanér: [til] *PF* *fn.* *til*

óvatosan cselekszik, vigyáz, odafigyel: [na.r̄i
s:i] *PF* *i.(tn)* *nari sì* (eredete: **nari** szem)

büszkeség)

önt, folyik: [sl'o.'an] *PF* *i.(tn)* *sloan*
öntelt: [lɛ.sno.'nr̄.a] *PF* *mn.* *lesnonrra* (eredete:
snonrra önteltség)
önteltség, önelégültség: [sno.'nr̄.a] *PF* *fn.*
snonrra (összetétel ebből: **sno ön-** és **nrra**
büszkeség)

önzés, egyénieskedés: [ti.'ʔaw.po] *PF* fn. *tì'awpo* (eredete: *'awpo egy személy*)
öreg ember/öreg személy: [ko.ak.tu] *PF* fn. *koaktu* (eredete: **koak** *öreg, idős*)
öregasszony: [ko.ak.tɛ] *PF* fn. *koakte* (eredete: **koak** *öreg, idős*)
öregember (férfi): [ko.ak.tan] *PF* fn. *koaktan* (eredete: **koak** *öreg, idős*)
örökség: [sa.'tuʔ.li] *PF* fn. *satu'li* (Megjegyzés: A Disney's Pandora étkező neve is)
öröm: [ti.'pɾ.tɛʔ] *PF* fn. *tìprte'* (eredete: **prte'** *örömteli*)
örömteli, élvezetes: [pɾ.tɛʔ] *PF* mn. *prte'*
összefutni, véletlenül találkozni: [ul.'t'a.r-un] *PF* i.(t) *ultxarun* (összetétel ebből: **ultxa** *találkozó* és **run** *talál*)
összeg, mennyiség: [hɪm.'t'an] *PF* fn. *hìmtxan* (összetétel ebből: **hìm** *kevés* és **txan** *sok*)
összegzés, áttekintés: [vur.vi] *PF* fn. *vurvi* (eredete: **vur** *történet*)
összekapcsol, összeköt, kapcsolatban van: [t'a.r.ɛ] *PF* i.(t) *tare*
összekapcsolódnival vmivel/vkivel, idegi összeköttetést létesíteni: [tsa.'hɛjl 's-i] *PF* i.(tn) *tsaheyl si* (eredete: **tsaheylu** *kapcsolat*)
összeköt, összekapcsol, kapcsolatban van: [t'a.r.ɛ] *PF* i.(t) *tare*
összetett: [ɛp.'ʔaŋ] *PF* mn. *ep'ang*

ú

úgy, akkor, abban az esetben: [ha] *PF* ksz. *ha*
úgy, annyira: [ni.'ft'an] *PF* hsz. *nìftxan* (eredete: **fitxan** *olyan*)
úgy, olyan módon: [tsa.'fja] *PF* nm. *tsafya* (összetétel ebből: **tsa-** *az* és **fya'o** *mód*)
új: [mipʔ] *PF* mn. *mip*
újonc, valaki aki most lépett színre: [zi.'ma.ʔu.ju] *PF* fn. *zìma'uyu*
újra: [ni.'mun] *PF* hsz. *nìmun*

ü

üdvözl, köszön(t): [kal.'t'ɪ 's-i] *PF* ige *kaltxì si* (eredete: **kaltxì** *hellő*)
üdvözöllek! (találkozáskor), szia!: [kal.'t'ɪ] *PF* gesz. *kaltxì*
ügyvéd, jogász: [pæŋ.'k'o.ju ɛ.ko.'rɛn] *PF* fn.

összetett igékben szerepel, ntesz, csinál: [s-i] *PF* si képző toldalék
összetettséggé foka: [fjin.ɛp.'ʔaŋ] *PF* fn. *fjinep'ang* (összetétel ebből: **fjin** *egyszerű* és **ep'ang** *összetett*)
összetört szív, sebzett szív: [jawn.'jɛw.la] *PF* fn. *yawnyewla* (összetétel ebből: **yawne** *szeretett* és **yewla** *csalódás*)
összevissza, kaotikus, rendetlen, rendezetlen: [vɛl.ke] *PF* mn. *velke* (összetétel ebből: **ve'o** *rend, rendezettség* és **luke** *nélkül*)
összezavarrás, álcázás: [ti.'wan] *PF* fn. *tìwan* (eredete: **wan** *elrejt*)
összhang a természettel, harmónia: [mɛ.o.a.u.ni.a.'ɛ.a] *PF* fn. *meoauniaea*
összpontosít, koncentrálni: [k'an.fp.il] *PF* i.(tn) *kanfpil* (összetétel ebből: **kan** *cél* és **fpil** *gondol*)
ösvény, út, mód: [fja.'ʔo] *PF* fn. *fya'o*
öt, 5: [mɾ] *PF* szám *mrr*
ötlet, gondolat: [sæ.'fpil] *PF* fn. *säfpil* (eredete: **fpil** *think*)
ötletes, elmés: [sil.'ron.sɛm] *PF* mn. *sìronsem* (összetétel ebből: **sìltsan** *jó* és **ronsem** *elme*)
öt napos munkahét: [mɾ.tɾ] *PF* fn. *mrrtrr* (eredete: **mrr** *öt* és **trr** *nap*)
ötödik (sorszámnev): [mɾ.vɛ] *PF* mn. *mrrvɛ* (eredete: **mrr** *öt*)
öö, izé: [ɪ] *PF* „töltelékszó” *ù*

újra csinál, ismét: [l-ɛjn] *PF* i.(t) *leyn*
újság, hír: [fmawn] *PF* fn. *fmawn*
úszik: [sl.ɛ.l.ɛ] *PF* i.(tn) *slele*
úszva: [ni.'slɛ.lɛ] *PF* hsz. *nìslele* (eredete: **slele** *úszik*)
út, ösvény, mód: [fja.'ʔo] *PF* fn. *fya'o*
útmutatás: [ti.fja.wɪn.'t'u] *PF* fn. *tifyawìntxu* (eredete: **fya-wìntxu** *utat mutat*)

pängkxoyu lekoren (összetétel ebből: **pängkxoyu** *beszélgető* és **lekoren** *szabályos, jogi*)

ül: [h-ɛjn] *PF* i.(tn) *heyn*
üldöz, hajszol: [f-ɛ.w-i] *PF* i.(t) *fewi*
ünnep(ség): [ft'o.'zæ] *PF* fn. *ftxozá*

ünnepel: [ft'o. 'zæ s:i] _{PF} i.(tn) *ftxozä si* (eredete: *ftxozä ünneplés*)

ünnepel, ünnepélyen részt vesz: [sæ.'ʔε.o.i.o s:i] _{PF} i.(tn) *sä'eoio si* (eredete: *sä'eoio ünne-pély*)

ünnepély: [sæ.'ʔε.o.i.o] _{PF} fn. *sä'eoio* (eredete: *'eoio ünne-pélyes*)

ünnepélyen részt vesz, ünnepel: [sæ.'ʔε.o.i.o s:i] _{PF} i.(tn) *sä'eoio si* (eredete: *sä'eoio ünne-pély*)

ünnepélyes: [ʔε.o.i.o] _{PF} mn. *'eoio*

ünnepélyesen: [nɪ.'ʔε.o.i.o] _{PF} mn. *nǐ'eoio*

Ó

ő: [ʔsa.tu] _{PF} mut.n. *tsatu* (összetétel ebből: *tsa az* és *tute személy*)

ő (hímnem) (nincs többesszáma: helyette az (ay)fo): [po.'an] _{PF} nm. *poan* (eredete: *po ő*)

ő (hímnem/nőnem): [po] _{PF} nm. *po*

ő (nőnem) (nincs többesszáma: helyette az (ay)fo): [po.'ε] _{PF} nm. *poe* (eredete: *po ő*)

ő(k) (határozatlan alany, valaki, egyesszám-ban értendő): [fko] _{PF} nm. *fko*

ő, ez a személy: [fi.po] _{PF} mut.n. *fipo* (eredete: *po ő*)

ők ketten: [mε.fo] _{PF} nm. *mefo* (eredete: *me+kettes szám jele* és *po ő*)

Ű

űr, tér, hely: [ŋipʔ] _{PF} fn. *ngip*

"

„azon oknál fogva”, mert: [ta.'wεjk(a)] _{PF} ksz. *taweyk(a)*

„ejective” mássalhangzó (kx,tx,px): [p'or.pam] _{PF} fn. *pxorpam* (összetétel ebből: *pxor felrobban* és *pam hang*)

„lógni” valakivel, időt tölteni: [k·æ.tεŋ] _{PF}

...

... **óta (időben):** [a.'kɿ.ta] _{PF} ksz. *akrrta* másik alakja: *takrra* (összetétel ebből: *krr idő* and *ta ... -tól*)

(eredete: *'eoio ünne-pélyes*)

üreg (aminek van vége vagy alja), lyuk: [ʔsoŋ.ropʔ] _{PF} fn. *tsongropx* (összetétel ebből: *tsong völgy* és *ropx lyuk*)

üreges, nem tömör: [mo.mεkʔ] _{PF} mn. *momek*
üres; vagy átvitt értelemben: “értéktelen”: [mεkʔ] _{PF} mn. *mek*

ütem, ritmus: [ʔε.koŋ] _{PF} fn. *'ekong*

üvölt, vonyít: [ʔo.'ŋu.waj] _{PF} i.(tn) *ronguway* (eredete: *rol énekel* és *nguway üvöltés, vonyítás*)

üzenet: [ʔu.'p'a.εε] _{PF} fn. *'upxare*

ők sokan: [aj.'fo] or [ʔaj.fo] _{PF} nm. *ayfo* (eredete: *po ő*)

ők sokan: [fo] _{PF} nm. *fo* (eredete: *ay+ törölt többes számú gyengítő morféma* és *po ő*)

örület: [kε.'je.ʔuŋ] _{PF} fn. *keye'ung*

örületes, bolond, örült: [lεk.'je.ʔuŋ] _{PF} mn. *le-kye'ung* (eredete: *keye'ung örület*)

örült, bolond, örületes: [lεk.'je.ʔuŋ] _{PF} mn. *le-kye'ung* (eredete: *keye'ung örület*)

ős: [pi.za.ju] _{PF} fn. *pizayu*

ősi, nagyon régi: [t'an.lal] _{PF} mn. *txanlal* (összetétel ebből: *txan sok* és *lal régi*)